

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou

Bakalářská práce

Jana Randová

Neolit na Domažlicku

The neolithic in Domažlice-Country

Praha 2010

vedoucí práce: doc. PhDr. Miroslav Popelka, CSc.

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala všem, kteří mi pomáhali při psaní této práce. Děkuji své rodině a přátelům za podporu, pochopení, a především cenné rady. Dále děkuji kolegovi Robertu Trnkovi, který sestavil pro účely mé práce mapu Staňkova s GPS zaměřením. Veliký dík patří mému kolegovi a příteli Milanu Řezáčovi, který mi poskytl materiál, jezdil se mnou na sběry a předal mi své cenné zkušenosti s prací v terénu. Také se mnou diskutoval o osídlení Domažlicka, metodice sběrů a zasvětil mě do dějin bádání neolitu sledovaného regionu. Děkuji také pracovníkům Západočeského muzea v Plzni, především Marcelle Maškové, která mě učila kreslit lineární keramiku, pomáhala mi s výběrem literatury a vždy mi dokázala poradit a pomoci. Tato práce mohla vzniknout jen díky vřelosti a ochotě vedoucího oddělení Prehistorie ZČM, Mgr. Milana Metličky, který mě nechal nahlížet a čerpat informace z muzejních sbírek, poskytl mi materiál a mapy, opravoval kresby, vždy mi zapůjčil vhodnou literaturu, pomáhal mi s určováním výzdobných prvků a s datací, a hlavně celou práci kontroloval a probíral se mnou jednotlivé pasáže. Za neuvěřitelnou trpělivost a pevné nervy se mnou mu náleží obrovský dík. Na závěr chci poděkovat především vedoucímu práce, doc. Miroslavu Popelkovi, který mi pomohl určit soubory štípané industrie, naučil mě rozpoznávat suroviny a nástroje a každá naše konzultace pro mě byla vždy podnětem přemýšlet o daném problému znovu a znovu.

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou/diplomovou práci vypracoval(a) samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.“

V Domažlicích, dne

podpis

Anotace

Předložená práce mapuje osídlení Domažlicka v období neolitu. Sídliště se koncentrují na ostrůvcích degradované hnědozemě na spraši v povodí řeky Radbuzy a na drobných pravostranných přítocích řeky. Domažlicko bylo osídleno z Plzeňské kotliny nejdříve ve II. a především III. stupni LnK. Na některých lokalitách osídlení pokračuje také v šáreckém stupni a nejmladší nálezy jsou datovány do IV. stupně StK. Osídlení kopíruje dálkovou obchodní trasu vedoucí až do Kelheimu (SRN), k výchozu kvalitních bavorských rohovců, které jsou většinou zastoupeny v souborech štípané industrie jak na Domažlicku (více jak 70%), tak i na sídlištích Plzeňské kotliny. Pod populačním tlakem neolitiků usazených v Plzeňské kotlině se již v II. stupni LnK vydávali kolonisté proti toku hlavích řek (Mže, Radbuza, Úhlava, Úslava). Důvodem, proč právě Radbuza byla nejméně úspěšně osídlena, spočívá nejen v relativně lepších přírodních podmínkách (zejména kvalita půdy), ale hlavně v existenci zmíněné obchodní stezky vedoucí přes průsmyky Českého lesa do Bavorska.

Klíčová slova

neolit

Domažlicko

Radbuza

kultura s lineární keramikou

kultura s vypíchanou keramikou

bavorský pruhovaný rohovec

Summary

The submitted work charts the settlement of the Domažlice area in the Neolithic Period. The localities concentrate on little islands of degraded brown soil on a loess in the basin of the river Radbuza and in small right-hand tributaries of the river. The Domažlice area was settled from the Pilsen Hollow earliest in the second or primarily in the third phase of the Linear Pottery culture. In some localities the settlement continues also in the "Šárka type" of the Linear Pottery culture and the youngest finds are dated at the fourth phase of the Stroked Pottery culture. The settlement copies the long-distance trade trail leading to Kelheim (FRG), to the blow of the quality Plattensilex which is in major part represented in sets of the chipped stone industry both in Domažlice area (more than 70 percent) and in the localities of Pilsen Hollow. Under the population pressure of neolithic people settled in Pilsen Hollow, the colonists set off against the flow of the main rivers (Mže, Úhlava, Úslava, and Radbuza) already in the second phase of the Linear Pottery culture. The reason why the Radbuza became the most successfully settled river lies not only in relatively better natural conditions (particularly the quality of soil) but mainly in the existence of the mentioned trade trail leading through the passes of the Český les to Bavaria.

Key words

The Neolithic Period

The Domažlice area

The Radbuza river

The Linear Pottery Culture

The Stroked Pottery Culture

Plattensilex

Obsah

1	ÚVOD	9
2	PŘÍRODNÍ PROSTŘEDÍ DOMAŽLICKA	10
2.1	GEOGRAFIE.....	10
2.2	GEOMORFOLOGIE.....	10
2.3	GEOLOGIE.....	12
2.4	HYDROLOGIE.....	13
2.5	VEGETACE.....	15
2.6	PEDOLOGIE.....	16
2.7	KLIMA.....	17
3	DĚJINY BĀDÁNÍ REGIONU	19
4	METODIKA POVRCHOVÝCH SBĚRŮ	23
5	PŘEHLED LOKALIT	25
5.1	HLOHOVČICE, POLOHY „LAČNOVÝ“ A „POD LESÍKY“.....	25
5.1.1	<i>Rozbor nálezů</i>	26
5.1.1.1	Popis materiálu z objektů výkopu v roce 1997 – poloha „Pod lesíky“.....	26
5.1.1.2	Popis materiálu ze sběrů v letech 1997 a 1999.....	28
5.1.1.3	Popis materiálu ze sběrů v roce 2005.....	29
5.1.1.4	Popis materiálu z objektu výkopu v roce 1997 – poloha „Lačnový“.....	29
5.1.2	<i>Datace materiálu</i>	30
5.2	MAŠOVICE I., POLOHY „NAD TRATÍ“ A „ZA MLÝNEM“.....	31
5.2.1	<i>Rozbor nálezů a jejich datace</i>	31
5.2.1.1	Popis materiálu ze sběrů v roce 1999.....	31
5.2.1.2	Popis materiálu ze sběru na jaře 2000.....	34
5.2.1.3	Popis materiálu ze sběru v listopadu 2001.....	36
5.2.1.4	Popis materiálu ze sběru v květnu 2003.....	37
5.2.1.5	Popis materiálu ze sběru v roce 2005.....	38
5.2.1.6	Popis materiálu ze sběru v roce 2008.....	39
5.2.1.7	Popis materiálu ze sběru v lednu 2009.....	40
5.2.2	<i>Datace materiálu</i>	40
5.3	MAŠOVICE II., POLOHA „VÝCHODNĚ OD OBCE“.....	42
5.3.1	<i>Rozbor nálezů</i>	42
5.3.2	<i>Datace materiálu</i>	43
5.4	OHNIŠŤOVICE.....	43
5.4.1	<i>Rozbor nálezů</i>	44
5.4.2	<i>Datace materiálu</i>	44
5.5	POLŽICE, POLOHA „JIHOVÝCHODNĚ OD OBCE“.....	44
5.5.1	<i>Rozbor nálezů a jeho datace</i>	45
5.6	SEMOŠICE, POLOHA „ZÁPADNĚ OD DVORA PEŘINY“.....	45
5.6.1	<i>Rozbor nálezů</i>	45
5.6.2	<i>Datace materiálu</i>	46
5.7	STAŇKOV, POLOHA „POD SILNICÍ“.....	46
5.7.1	<i>Rozbor nálezů</i>	47
5.7.1.1	Popis materiálu ze sběru v roce 1999.....	47
5.7.1.2	Popis materiálu ze sběru v listopadu 2000.....	47
5.7.1.3	Popis materiálu ze sběrů v roce 2002.....	47
5.7.1.4	Popis materiálu ze sběrů v roce 2005.....	47
5.7.1.5	Popis materiálu ze sběru v roce 2009.....	48
5.7.2	<i>Datace materiálu</i>	48
5.8	OJEDINĚLÉ NÁLEZY.....	49
5.8.1	<i>Kanice</i>	49
5.8.1.1	Rozbor nálezů.....	49
5.8.2	<i>Poděvousy</i>	49
5.8.2.1	Rozbor nálezů.....	49
5.8.3	<i>Radonice</i>	49
5.8.3.1	Rozbor nálezů a jeho datace.....	49

6	CELKOVÉ SHRnutí DATAce LOKALIT	50
7	ZHODNOCENÍ KAMENNÉ INDUSTRIE	51
8	POSTAVENÍ DOMAŽLICKA V PROCESU NEOLIT. KOLONIZACE ZÁPADNÍCH ČECH	53
9	ZÁVĚR.....	57
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	58
	SEZNAM PŘÍLOH.....	62

Seznam zkratek

AR – Archeologické rozhledy

ASM – Archeologické studijní materiály

BI – broušená industrie

BPR – bavorský pruhovaný rohovec

LnK – kultura s lineární keramikou

PA – Památky archeologické

SbNM – Sborník Národního muzea

SbZČM – Sborník Západočeského muzea v Plzni – řada Historie

SGS – silicit glaciálních sedimentů

SPFFBU – Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity

StK – kultura s vypíchanou keramikou

ŠI – štípaná industrie

ZČM – západočeské muzeum

1 Úvod

Bakalářskou prací bych chtěla tématicky navázat na dosud jedinou práci, zabývající se osídlením Domažlicka v neolitu (Břicháček – Metlička 2000, 63-86) a doplnit dosavadní stav poznání o nové lokality a movité nálezy, a tím kompletně zmapovat osídlení tohoto regionu. Sběry byl za poslední desetiletí získán reprezentativní soubor nejen lineární keramiky, ale i v tomto regionu nově doložené vypíchané keramiky. Tento keramický materiál mi poslouží k dataci jednotlivých sídlišť. Dále určím zastoupení surovin v souboru štípané industrie a na základě výsledků se pokusím vyjádřit k problematice směru a důvodu osídlení Domažlicka v neolitu. Závěrem bych také chtěla srovnat intenzitu a charakter osídlení tohoto regionu v rámci celých západních Čech. Je potřeba popsat přírodní prostředí regionu, včetně geomorfologie, hydrologie či pedologie, pro vytvoření základní představy, do jaké krajiny neolitický člověk vstupoval. Dále popíši stručně dějiny bádání na Domažlicku a jak badatelé přistupovali k tématu neolitického osídlení v regionu. Ráda bych také popsala metodiku sběrů a upozornila na přednosti, ale také nedostatky a nástrahy této nedestruktivní metody a konečně popsala jednotlivé lokality a získaný movitý materiál. Součástí práce budou také kompletně zkreslené soubory typické keramiky, štípané a broušené industrie z daných lokalit.

2 Přírodní prostředí Domažlicka

2.1 Geografie

Oblast Domažlicka tvoří významnou součást západočeského kraje. Je vymezena linií jdoucí od Českého lesa přes Sedmihoří, Plzeňskou pahorkatinu, Chudenickou vrchovinu a Všerubskou vrchovinu. Nejdelší hranice má Domažlicko na severu s Tachovskem, na jihovýchodě s Klatovskem a na západě sousedí se správním celkem Horní Falc (Mištera 1997, 71).

2.2 Geomorfologie

Hlavním orografickým celkem je masivní horský hřeben *Český les*, který se táhne v délce 82 km podél státní hranice (Jílek 2003, 7). Český les tvoří severní větev pohoří Šumavy a geomorfologicky je jednotkou České vysočiny. Na jihu začíná v Domažlickém sedle (520 m n.m.) u České Kubice, pak pokračuje severozápadním směrem podél státní hranice v pruhu o šířce 6–17 km a končí na severu, na jižním okraji Chebské pánve hřbetem Dyleně (940 m n.m.) (Mištera 1997, 71). Jeho celková plocha je přibližně 1741 km² (Jílek 2003, 7). Český les je tzv. asymetrické pohoří, jelikož západním směrem se sklání a na východě je omezeno zlomovým svahem, který spadá k reliéfu Podčeskoleské pahorkatiny. Součástí Českého lesa jsou čtyři podcelky: *Čerchovský les*, *Přimdský les*, *Dyleňský les* a *Kateřinská kotlina* (Dudák 2005, 26). Průměrná nadmořská výška Českého lesa se pohybuje kolem 800 m n.m. a jeho nejvyšší částí je hornatina Čerchovský les. Nejvyšší horou je Čerchov s 1042 m n.m. (Mištera 1997, 71). Český les je asi 350 mil. let staré horské pásmo. Ve starohorách zde dvakrát proběhlo vrásnění hornin. V prvohorách se povrch nejdříve zarovnal na parovinu, za hercynského vrásnění došlo k opětovnému vyzdvižení oblasti. Působením eroze se povrch zarovnal. Ve třetihorách bylo pohoří vyzdviženo do dnešní podoby (Jílek 2003, 7).

Nadmořská výška krajiny, mimo horská pásma, však kolísá mezi 300 – 400 m n. m. a směrem do vnitrozemí je celý terén plošně zvlňný, od Stodu na severozápad přechází ve stříbrskou vrchovinu, severně od Horšovského Týna v Sedmihoří (Čujanová-Jílková 1966, 5).

Dalším orografickým celkem je *Podčeskoleská pahorkatina*. Jejím podcelkem je Předhoří Českého lesa, nebo-li Chodská pahorkatina, a Tachovská brázda. *Chodská pahorkatina* také náleží k severní větvi Šumavy. Na východě je ukončena Plzeňskou pánví u Staňkova a na jihovýchodě Všerubskou vrchovinou a podhůřím Šumavy. Chodská

pahorkatina odděluje Český les od Všerubské vrchoviny. Tato členitá pahorkatina je tvořena z dvojslídnych svorů až pararul domažlického krystalinika s tělesy žul, amfibolitů a gaber (Dudák 2005, 33). Průměrná nadmořská výška Chodské pahorkatiny je 400–500 m n.m. a jejím nejvyšším vrcholem je Černá hora se 662 m n.m u Bělé nad Radbuzou (Kolektiv 1987, 10). Charakteristické jsou zaoblené tvary vrchů a hřbetů, mělké kotliny a široce rozevřená údolí vodních toků (Dudák 2005, 33).

Poběžovická kotlina se nachází ve střední části Chodské pahorkatiny. Východní hranice vede od Sedmihoří jižním směrem k Horšovskému Týnu. Zde se stáčí na jihozápad k obci Chodov a dále přes Klenčí pod Čerchovem. Západní hranice prochází Postřekovem, vede přes Poběžovice a dále k severovýchodu směrem k Sedmihoří. Touto plochou tektonickou sníženinou protéká střední tok Radbuzy. Kotlina je vytvořena z amfibolitů, proterozoických svorů až pararul a neogenních fluvialně limnických sedimentů. Představuje plochý reliéf se zbytky třetihorního zarovnaného povrchu na kaolinických zvětralých horninách. Nejvyšším vrcholem je Borek (500 m n. m.) (Dudák 2005, 34).

Třetí součástí severní šumavské větve je *Tachovská brázda*, která je na východě ohraničena Mariánskolázeňským zlomem, na západě Českým lesem a na jihu a jihovýchodě přechází v Chodskou pahorkatinu (Kolektiv 1987, 10).

Všerubská vrchovina je nejnižším celkem šumavské soustavy. Na severovýchodě a východě je vymezena linií Domažlice – Kout na Šumavě – Starý potok – Pocinovice. Všerubský průsmyk s nadmořskou výškou 510 m n.m. je nejnižším sedlem Šumavy. Všerubská vrchovina je dělítkem mezi Českým lesem a Šumavou. Tento celek je možno ještě dále rozčlenit na Českokubickou vrchovinu a Jezvineckou vrchovinu (Dudák 2005, 34).

Českokubická vrchovina má méně členitý povrch, průměrná nadmořská výška je 500–600 m n.m. Tato plochá vrchovina je vytvořena z proterozoických svorů a rul a z hornin babylonského masívu (žuly a amfibolity). Je charakteristická plochými hřbety a širokými údolními toků a nachází se v oblasti hlavního evropského rozvodí. Nejvyšším vrcholem je Spálený vrch (668 m n.m.) (Dudák 2005, 35).

Jezvinecká vrchovina se rozprostírá v jihovýchodní části Všerubské vrchoviny. Tato členitá vrchovina je složena z hornin kdyňského bazického komplexu (diority, gabra, amfibolity). Nachází se v oblasti klenbovitého výzdvihu území při hlavním evropském rozvodí. Nejvyšším bodem je Kameňák (751 m n. m.) (Dudák 2005, 35).

Dalším orografickým celkem je *Klatovské předhoří*, které je tvořeno třemi horskými pásmy. Tato pásma jsou oddělena potokem Poleňkou a Bukovským potokem. Klatovské předhoří se táhne od obce Pocinovice a končí nad Chudenicemi (střední větev) a

nad Švihovem (východní pásmo). Mezi nejznámější vrcholy tohoto celku patří Koráb (773 m n.m.), Rýzmbek, Nový Herštejn, Velký Kouřim a Pušperk. Součástí Klatovského předhoří je Kdyňská vrchovina, která spojuje Český les a Šumavu (Kolektiv 1987, 10).

Staňkovská pahorkatina tvoří jižní část Stříbrské pahorkatiny, která leží v oblasti Plzeňské pahorkatiny. Tato členitá pahorkatina je vytvořena na proterozoických fylitech, místy na zbytcích karbonských pískovců, slepenců arkóz a jílovců. Jedná se o plošně zvlněný denudační reliéf se široce rozevřenými údolními v povodí středního toku Radbuzy s mnohými erozními rýhami. Nejvyšším bodem je Šibeniční vrch (539 m n. m.) (Dudák 2005, 37-38).

Severovýchodním směrem, na hranici okresů Domažlice a Tachov, se nachází okrsek *Sedmihoří* (nejvýznamnější vrcholy: Racovský vrch, Rozsocha, Chlum, Malý a Velký Křakovský vrch). Jedná se o geologicky a geomorfologicky ojedinělou skupinu vrchů s průměrnou nadmořskou výškou 500-600 m n.m. Vrcholy jsou seřazeny do tvaru podkovy otevřené východním směrem (Kolektiv 1993, 25). Také Sedmihoří je součástí Stříbrské pahorkatiny.

2.3 Geologie

Popisované území se nachází na západním okraji Českého masivu a vyznačuje se komplikovanou geologickou stavbou. Domažlicko patří k tzv. Moldanubiku, jehož samostatná jednotka je domažlické krystalinikum, a to patří k nejstarším geologickým jednotkám u nás, k tzv. proterozoiku (Čujanová-Jílková 1966, 5). Nachází se zde především horniny domažlického krystalinika - tzv. fylity, ruly, amfibolity a zejména svory a také žulové masivy (Kolektiv 1987, 12). Převládající horninou jsou zde ruly, do nichž pronikaly během horotvorného pochodu, který způsobila metamorfóza, zásadité (basické) horniny, což jsou gabbra kdyňského a poběžovického komplexu. Mladší jednotka je zde prvohorní, kterou reprezentují žulové masívy (babylonský, stodský nebo borský), a tyto žuly pronikaly do rul v době prvohorního vrásnění. Tehdy vznikaly zlomy a trhliny, z nichž největší je tzv. křemenný val český. Některé okrajové partie (pegmatitické) žulových masívů a žil jsou tak hrubozrnné, že z nich mohou být těženy, např. ve formě živce. Na prvohorní vrásnění jsou vázána rudní ložiska mědi, např. v okolí Mutěnína a Svržna, která se táhnou k severozápadu až k Mariánským Lázním (Čujanová-Jílková 1966, 5-6).

Český les je tvořen převážně svory, rulami, čočkami žuly, amfibolity, diority, buližníky, porfýry, rohovci a křemeny (Kolektiv 1987, 12).

Chodská pahorkatina je tvořena horninami domažlického krystalinika a drobnými tělesy hlubinných vyvřelin (svory, rulami, amfibolity, rohovci, žulami, pegmatity) (Kolektiv 1987, 10).

Tachovská brázda obsahuje přeměněné horniny algonkia, žuly a suky tvořené křemennými žilami (Kolektiv 1987, 12).

Klatovské předhoří je tvořeno algonkickými břidlicemi, fylity, spility, buližníky, amfibolity, diority a žulami (Kolektiv 1987, 12).

Všerubská vrchovina se skládá z rul, svorů, amfibolitů a fylitů (Kolektiv 1987,12).

Českokubická vrchovina je tvořena horninami domažlického krystalinika (svory, fylity, amfibolity) (Kolektiv 1987, 12).

Jezvineckou vrchovinu tvoří horniny kdyňského masivu (gabra, diority, amfibolity) (Kolektiv 1987, 12).

Celek *Sedmihoří* je charakteristický výraznými prstenci vrchů z porfyrické biotitické žuly. Zvětralé žuly vytváří kamenná moře, pseudokary, skalní mísy, skalní proudy, oblé balvany a skalní hříby (Kolektiv 1987, 12).

2.4 Hydrologie

Západní Čechy jsou pramennou oblastí velkých českých řek. Sledovaná oblast patří zejména k pomoří Severního moře, a pouze úzký pruh při státní hranici se řadí k pomoří Černého moře. Od státní hranice přes vrcholy Všerubské vrchoviny (Jezvinec, Orlovická hora, atd.) a Všerubský průsmyk do Domažlického průsmyku v České Kubici a přes Český les probíhá severním až severozápadním směrem hlavní evropské rozvodí (Kolektiv 1987, 14).

Pramení zde více řek bavorských, např. nad městysem Všeruby řeka Chambach, u obce Rybníky řeka Schwarzach a její přítoky a severněji Pfreimd.

Chambach (Kouba) se vlévá zprava do Regenu v Chamu a v Regensburgu do Dunaje. Pramení 0,5 km jižně od Vitouvek ve výšce 516 m n. m. Naše území opouští 1 km západně od Všerub. Délka údolí u nás je 11,1 km (Dudák 2005, 78).

Pfreimd (Kateřinský potok) pramení 1,5 km jihovýchodně od Lesné ve výšce 690 m n. m., ve městě Pfreimd tvoří levostranný přítok řeky Naabu (Nába) a v Regensburgu se vlévá taktéž do Dunaje. Státní hranici přechází 3 km jihozápadně od Diany ve výšce 495,5 m n. m. Délka údolí v ČR je 19,9 km (Dudák 2005, 77).

Značná část Čerchovského lesa, Přimdský les a Všerubská vrchovina jsou tedy součástí povodí Dunaje (Kolektiv 1987, 14).

Z českých řek pramení pod Lysou horou Radbuza a její přítoky: Pivoňka, Zubřina, Černý potok, Merklína a jejich četné menší přítoky. Oblast je odvodňována směrem k řece Berounce a patří tak k povodí Severního moře (Čujanová-Jílková 1966, 5).

Řeka *Radbuza* je nejdelší ze zdrojnic Berounky. Pojmenování Radbuza je pravděpodobně slovanského původu, v písemných pramenech se poprvé objevuje v roce 1386 – flumen Razbuza, což je patně odvozeno z osobního jména Radbuzova, Radbudova voda. Pramení v Českém lese, 1,5 km severovýchodně od horské osady Závist (700 m n.m.). Odvodňuje jižní část Českého lesa, Chodskou pahorkatinu, část Klatovského předhoří a Sedmihoří. Její povodí má rozlohu 1260 km², což je stav před soutokem s Úhlavou; po soutoku s Úhlavou se povodí zvětšuje na 2179,4 km². Délka řeky po soutoku se Mží v Plzni je 111 km. Zpočátku teče severním směrem, od Bělé nad Radbuzou se směr stáčí k jihovýchodu a od Horšovského Týna se její tok obrací k severovýchodu, směrem k Plzni. Tok Radbuzy se dělí na horní, od prameniště u obce Rybník až k Horšovskému Týnu; střední, který pokračuje ke kaňonovitému zúžení severně od Holýšova a zabírá zároveň celé povodí Zubřiny jako jejího pravobřežního přítoku; a dolní tok, který zahrnuje mikroregion mezi Stodem a Dobřany se všemi levobřežními i pravobřežními přítoky.

Od středního toku je Radbuza lužní řekou s minimálním spádem, který je zadržován častými jezy. Dodnes je to agrární krajina s množstvím polí a luk. Hladina Radbuzy v Horšovském Týně je v nadmořské výšce 376 m n.m. Její soutok s řekou Mží v Plzni leží ve výšce 298 m n.m. (Kumpera 2002, 31-32). Pravé přítoky Radbuzy jsou významnější a také větší, patří mezi ně: Černý potok (zvaný také Čerchovka), Srbický potok, Merklínka, Zubřina, Úhlava. Levobřežní přítoky jsou malé a méně významné: Bezděkovský potok, Křakovský potok, Chuchla, Luční potok (Kolektiv 1987, 17). Průměrný tok v ústí je 11,1 m³/s. Spád od prameniště k ústí je 402 m = 3,6 ‰/km. Oblast patří do povodí Berounky a rozvodí labsko-dunajského (Kumpera 2002, 29).

Zubřina, místně nazývaná Řubřina, je pravobřežním přítokem Radbuzy. Je to poměrně vodnatý tok, který svým 33 km dlouhým tokem odvodňuje část Chodska a Domažlicka. Povodí má rozlohu 213,7 km². Zubřina pramení 1,5 km jihovýchodně od Pasečnice na okraji Všerubské vrchoviny. Zpočátku teče severním směrem k Havlovicím, odtud se stáčí k severovýchodu. Zubřina svým tokem tvořila přirozenou obrannou bariéru jižní části města Domažlic. Na dolním toku jsou časté staré mlýny, jezy a náhony. Před Staňkovem, v nadmořské výšce 355 m n.m., se vlévá do Radbuzy. Největším pravobřežním přítokem Zubřiny je Zahořanský potok. Průměrný průtok v ústí je 1,18 m³/s. Spád od prameniště k ústí je 197 m = 5,9 ‰/km (Kumpera 2002, 38).

Merklínka pramení ve výšce 612 m n.m., 1,5 km jižně od Němčic v Chudenické vrchovině. Je to malý lužní potok s délkou toku 39,2 km. Povodí má rozlohu 157,3 km². Ve Stodě se zprava vlévá do Radbuzy v nadmořské výšce 335 m n.m. Průměrný průtok v ústí je 0,63 m³/s. Spád od prameniště k ústí je 277 m = 7 ‰/km (Kumpera 2002, 40).

Černý potok (Čerchovka) pramení na východním svahu Černovří ve výšce 780 m n.m. západně od Pece. Vlévá se do Radbuzy nad Horšovským Týnem ve výšce 373 m n. m (pravostranný přítok) (Dudák 2005, 76). Délka toku je 27,1 km. Povodí má rozlohu 170,3 km² (Kolektiv 1987, 17). Levostranným přítokem je potok *Pivoňka*, který se vlévá do černého potoka u Ohnišťovic ve výšce 391 m n. m. Pramení 2,5 km jihozápadně od Pivoně ve výšce 760 m n. m. a délka toku je 12,7 km (Dudák 2005, 76).

Srbický potok pramení ve výšce 465 m n.m. 0,5 km od obce Kolovče. Mezi obcí Dolní Kamenice a městem Holýšovem se vlévá zprava do Radbuzy ve výšce 353 m n.m. Plocha povodí je 34,7 km² a délka toku je 13 km (Vlček 1984, 250-251).

2.5 Vegetace

Toto území patří do oblasti opadavého listnatého lesa s převažujícím podhorským stupněm. Horský stupeň se vyskytuje ve vrcholových partiích Českého lesa a Dyleňského lesa. Lesní porost tvoří 60 %–85 % plochy Českého lesa.

Rozdíly ve vegetaci jsou způsobeny: rozptěním nadmořské výšky v dané oblasti (rozdíl mezi nadmořskou výškou Čerchova a městem Holýšovem činí cca 350 m), různým geologickým podložím, orientací ke světovým stranám a také stupněm lidské aktivity v krajině. Podle složení vegetace lze rozeznávat různé rostlině-zeměpisné (fytogeografické) okresy. Každý tento okres má svoji květenu a rostlinstvo, kterými se od sebe odlišují.

Pohraniční horstva i vrchoviny jsou poměrně hustě zalesněny. Obecně lze říci, že vyšší polohy jsou porostlé zejména monokulturami smrků a v nižších polohách se můžeme setkat se smíšenými lesy (Kolektiv 1987, 22).

Český les: původní pohraniční hvozdy byly tvořeny zejména bučinami a jedlobučinami s příměsemi smrku, klenu, jilmu. Bylinné patro bylo poměrně chudé. Pozůstatky těchto původních porostů jsou zachovány v přírodních rezervacích. Ojedinele se zde vyskytují suťové lesy.

Nejvyšší partie Čerchovského lesa (Čerchov, Malinová hora, Haltravský hřeben) jsou porostlé horskými kyselými bučinami. Ve střední a severní části Českého lesa se lze setkat s původními podmačenými smrčínami a jedlosmrčínami. Rašeliníkové smrčiny jsou omezeny na místní ložiska rašelin. Potoky na území Českého lesa jsou obklopeny olšinami, smrkovými

olšínami a podmáčenými smrkovými jedlinami (Kolektiv 1987, 22). Koncem 18. st. mizí původní prales a nově jsou zde vysazeny monokultury smrku. V nižších polohách to jsou borové lesy.

V oblasti *Klatovského předhoří* se vyskytují vzácně buky, jilmy, duby, javory, osiky a v podrostu např. plicník lékařský, třezalka, jahodník, rulík, lilie zlatohlavá, divizna velkokvětá, apod. V nižších polohách zde jsou borové lesy, hlohy, trnky, jalovce a lísky. Louky a pastviny jsou tvořeny porostem trav (kostřava, lipnice luční, psárka luční, bojínek luční,...). Ve vlhkých lokalitách se lze setkat s blatouchem, pomněnkou bahenní, přesličkou bahenní, bledulí jarní, apod. (Kolektiv 1987, 23).

V *Tachovské brázdě* se více setkáváme se zemědělskou půdou a méně s lesy. Převládají zde smrkové a borové kulturní porosty. Původně zde rostly kyselé doubravy s příměsí borovic. Bylinný podrost je poměrně chudý: borůvka, brusinka, vřesovec pleťový, metlička křivolaká, psineček obecný, lišejníky. V některých oblastech Tachovské brázdy se vyskytují zbytky lužních lesíků. Vodní a pobřežní společenstva jsou tvořena rákosy, orobincem úzkolistým, d'áblíkem bahenním (Kolektiv 1987, 24).

V oblasti *Plzeňské pahorkatiny* je půda využívána především k zemědělským účelům. Dnešní lesy jsou tvořeny kulturními bory či smrčínami. Původně zde však rostly kyselé doubravy, borovice, lužní lesíky (olše lepkavá a vrby). Podrost je tvořen vřesovcem pleťovým, borůvkou, brusinkou, rákosem, orobincem úzkolistým a širokolistým, stulíkem žlutým, rdesnem světlým a kadeřavým apod. (Kolektiv 1987, 24).

2.6 Pedologie

Obecně lze říci, že na sledovaném území převládají hnědé půdy na hlinitých půdách a ostrůvkovitě degradované hnědozemě na spraši. Vrchoviny a podhůří jsou tvořeny hnědými půdami vrchovin a podzolovými půdami. Půdy mají místy skeletovou příměs (Kolektiv 1987, 24). Půdy jsou zde kamenité, hlinitopísečné, hlinité, jílovitohlinité, písčitojílovité, jílovitohlinité i sprašové.

Český les je tvořen zejména půdami kamenitými, Chodská pahorkatina půdami hlinitopísčítými, hlinitými až jílovitohlinitými, oblast Straňkovska půdami hlinitými, jílovitohlinitými i sprašemi, oblast Bělé nad Radbuzou písčitojílovitými půdami, Klatovské předhoří jílovitohlinitými půdami. Údolí řek a potoků jsou tvořena též jílovitohlinitými půdami (Kolektiv 1987, 24).

Půdní typy:

Podzolové půdy, pravé podzoly: Tachovská brázda, Chodská pahorkatina, Klatovské předhoří, Všerubská vrchovina, podhůří Českého lesa

Půdy horských poloh a rašeliny: Český les

Hnědozemě: severovýchod sledované oblasti, okolí Domažlic

Nivní půdy: mladé náplavy řek, potoků a rybníků

2.7 Klima

Podnebí v této oblasti je poměrně pestré. Území je členěno do několika klimatických oblastí – od mírně teplých až po chladné. Převládají zde větry západního směru, které přináší vláhu od Atlantiku. Vládne zde tedy přímořské podnebí, které je charakteristické chladnějšími léty a teplejšími zimami (průměrná teplota v létě je 18 °C a v zimě –2 °C). Průměrný srážkový úhrn se pohybuje v rozmezí 600–800 mm (Kolektiv 1987, 24).

Jednotka MT 11 a MT 10 je nejteplejší a vyskytuje se v centrální části. Zasahuje od severovýchodu do povodí Radbuzy a Zubřiny po Horšovský Týn, Domažlice a Kdyni. Přes úzký pruh oblasti MT 9 sousedí oblast MT 10 s oblastí MT 5. Všerubský průsmyk má stupeň MT 10, MT 9 a MT 7, Chodská pahorkatina MT 5, Tachovská brázda MT 5 a MT 4, Český les a Sedmihoří MT 3 a nejvýše položené oblasti Českého lesa (Haltravský hřbet, Čerchov, Medvědí hora, Zvon, atd.) jsou hodnoceny stupněm CH 7 (Kolektiv 1987, 24).

Stupně MT 11 a MT 10: krátké přechodné období s mírně teplým jarem a podzimem, s krátkou, mírně teplou a velmi suchou zimou s krátkým trváním sněhové pokrývky (v průměru 50–60 dní). Srážkový úhrn ve vegetačním období činí 305–400 mm (MT 11) a 400–450 mm (MT 10). Je zde 40–50 letních dnů (teploty 25 °C a vyšší) a 110–130 mrazových dnů (teplota pod –0,1 °C).

Stupeň MT 9: dlouhé, teplé, suché až mírně suché léto, krátké přechodné období s mírně teplým jarem a méně teplým podzimem. Zima je krátká, suchá, má krátké trvání sněhové pokrývky. Srážkový úhrn ve vegetačním období činí 400–450 mm.

Stupeň MT 7: přiměřeně dlouhé, mírně suché léto, krátké přechodné období s mírným jarem a mírně teplým podzimem. Zima je přiměřeně dlouhá, mírně teplá, mírně suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky (v průměru 60–80 dní). Srážkový úhrn ve vegetačním období činí 400–450 mm. Je zde 110–130 mrazových dnů.

Stupeň MT 5: krátké mírně chladné léto, přechodné období s mírným jarem a podzimem. Zima je přiměřeně dlouhá, mírně chladná, suchá s běžným až krátkým trváním sněhové pokrývky (v průměru 60–100 dní). Srážkový úhrn ve vegetačním období činí 350–450 mm. Je zde 30–40 letních dnů a 140–160 mrazových dnů.

Stupeň MT 4: krátké mírně chladné léto, suché až mírně suché léto, krátké přechodné období s mírným jarem i podzimem. Zima je přiměřeně dlouhá, mírně teplá, suchá s krátkým trváním sněhové pokrývky (v průměru 60–80 dní). Srážkový úhrn ve vegetačním období činí 350–450 mm. Je zde 20–30 letních dnů, 110–130 mrazových dnů.

Stupeň MT 3: krátké chladné léto, mírně suché, přechodné období je běžné až dlouhé, s mírným jarem a mírným podzimem. Zima je přiměřeně dlouhá, suchá, s běžným až krátkým trváním sněhové pokrývky (v průměru 60–100 dní). Srážkový úhrn ve vegetačním období činí 350–450 mm. Je zde 130–160 mrazových dnů (Kolektiv 1987, 19).

Stupeň CH 7: velmi krátké, mírně chladné, vlhké léto, dlouhé přechodné období, mírně chladné jaro s mírným podzimem. Zima je dlouhá, mírně vlhká a s dlouhým trváním sněhové pokrývky (v průměru 100–120 dní). Srážkový úhrn ve vegetačním období činí 500–600 mm. Je zde 10–30 letních dnů a 140–160 mrazivých dnů (Kolektiv 1987, 20).

3 Dějiny bádání regionu

Pravěká archeologie se tradičně věnuje nálezově bohatým krajinám údolních niv a pahorkatin s hustým osídlením, zatímco ostatní oblasti spíše opomíjí. To platí i v případě horského pásma Českého lesa a oblasti Podčeskoleska, ve kterém dosud postrádáme systematický archeologický průzkum. Z toho vyplývá i torzovitý obraz pravěkého osídlení v tomto regionu.

Počátky prvních archeologických výzkumů Domažlicka souvisejí s růstem obliby sběratelství různých druhů „starožitností“ ve šlechtickém prostředí v polovině 19. století. Přitom se sbíraly pravěké i středověké nálezy. Na šlechtických panstvích jihozápadních Čech se archeologických výzkumů účastnili i muzejní pracovníci z Prahy a Vídně. Na poběžovickém velkostatku u Thunů-Hohensteinů býval častým hostem prof. J. L. Píč. J. N. Woldřich se účastnil prací na horšovskotýnském panství u hrabat Trauttmansdorffů ve Štítarech u Hostouně, Horním Metelsku, Podražnici, Mělnici apod. (Čujanová-Jílková 1966, 4). Velkému zájmu se těšila v okolí Domažlic a Horšovského Týna ve značném počtu se vyskytující mohylová pohřebiště – výrazně vystupující v terénu.

Na konci 19. století se výzkumu mohyl věnovali místní vzdělanci, ke kterým patřili zejména kněží, lékaři a učitelé. Nedostatkem dobře míněné činnosti těchto archeologů (neškolených amatérů) byla jejich neznalost zásad a postupů archeologického výzkumu, což vedlo ke značným škodám. Častá byla zejména nedostatečnost či absence dokumentace nálezů. V roce 1893 se poprvé podařilo muzejnímu spolku, po deseti letech své existence, vystavit soubor archeologických nálezů z mohylových pohřebišť, a to v budově domažlické radnice, i když většina zdejších nálezů byla převezena do Prahy či do Plzně.

V meziválečném období se domažlické muzeum (od roku 1931 sídlící v Chodském hradě) nepodílelo na archeologických výzkumech. Pokud se vůbec nějaké výzkumy na Domažlicku realizovaly, bylo to zvláště díky pracovníkům plzeňského muzea (archeolog. K. Čtrnáct, historik a archivář F. Macháček) či německého muzea ve Stodu (L. Franc, C. Streitová, T. Tauber, A. Bergmann). V době druhé světové války, kdy oblasti Českoleska patřily k obsazeným územím německé říše, se dostaly výzkumy pod dohled „Amtfur Vorgeschichte“ se sídlem v Teplicích.

V roce 1931 byly archeologické sbírky přeneseny do nově upravených prostor Chodského hradu. Na tomto místě je uspořádal prof. Dr. F. J. Böhm a inventář zpracoval prof. Dr. J. Neústupný. V roce 1939 bylo muzeum v Domažlicích uzavřeno a cenné sbírky byly

převezeny do muzea v Tachově. Krátce po osvobození byly sbírky navraceny do muzea a o Vavřínecké pouti v srpnu 1945 byly opět vystaveny veřejnosti (Dudák 2005, 353-4).

Dnes v oblasti archeologie muzeum pouze shromažďuje náhodné nálezy získané při zemních pracích na Domažlicku, protože zde zatím nefunguje samostatné archeologické pracoviště. Archeologické výkopy jsou proto realizovány zejména pracovníky Národního muzea v Praze, Archeologického ústavu Akademie věd ČR v Praze a Západočeského muzea v Plzni. Z významných archeologických výzkumů na Domažlicku jmenujme lokality smolovské hradiště u Domažlic (Turek 1967a, 445-51), Příkopy u Kdyně (Turek 1967b, 203-8), středobronzové sídliště Meclov-Březí (Šaldová 1960, 527-538), halštatsko-laténské hradiště a mohylové pohřebiště Podražnice u Horšovského Týna (Čujanová-Jílková 1998, 205-15; Šaldová 1998, 216-26). E. Čujanová-Jílková se mimo jiné věnovala např. měděným ložiskům v ZČ coby možném zdroji suroviny v době bronzové (Čujanová-Jílková – Prokop 1968, 312-329). Dále jmenujme výzkum tvrziště v Mělnici u Hostouně (Fryda – Hus 1987, 121), studii dokladu metalurgie na Černém vrchu u Svržna (Chytráček 1992, 59-73), staroeneolitické a mladobronzové sídliště ve Štítarech nad Radbuzou (Chytráček 2000, 118-29; Chytráček 2002, 113-132), kostel sv. Mikuláše v Šitboři u Poběžovic a hrad v Poběžovicích (P. Břicháček), sídliště mohylové kultury ve Spáňově (Militký 1992, 21-27), sídliště horizontu Vrhavěč-Jíalka z Mašovic (Čedíková – Metlička 2004, 67-81). Chamské kultuře v ZČ se věnoval J. Prostředník (Prostředník 2001, 7-159), milavečským depotům O. Kytlicová (Kytlicová 1965, 79-82). Nově se milavečské kultuře věnuje J. Hůrková z Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech (Hůrková 2002, 9-102; Hůrková – Tetour 2003, 82-117). V západních Čechách v 80. a první polovině 90. letech působili také manželé Baštovi, kteří např. sledovali osídlení v Sedmihoří (Baštová – Bašta 1988, 378-400), slovanské osídlení v povodí horní Radbuzy (Baštová – Bašta 1990, 5-59) mohyly u Mělnice, hradiště u Meclova a mnoho dalších.

Značné obohacení pro poznání nejen pravěkého, ale i středověkého osídlení regionu přinášejí systematické průzkumy pracovníků Západočeského muzea v Plzni P. Břicháčka, M. Metličky a M. Řezáče. P. Břicháček a M. Metlička také vytvořili novou expozici archeologie pravěku a středověku Muzea Chodska v Domažlicích. V posledních dvou dekádách se průzkumům na Domažlicku systematicky věnoval mimo jiné také P. Hereit ze ZČM v Plzni, z jeho novějších výzkumů je to např. sídliště z pozdní doby bronzové v Blížejevě (Hereit 2008, 92-111) a nově se na archeologických výzkumech podílí také P. Kausek (Kausek 2009), J. Kausková z Muzea Chodska. Dlouhodobě se Domažlicku věnuje také amatérský badatel Z. Procházka.

Nejstarší nález datovaný do období neolitu byl učiněn na konci 19. století při výzkumu mohyly v Radonicích. Jedná se o nádobku náležící kultuře s lineární keramikou. Neznáme však její nálezové okolnosti. V okolí Radonic se totiž vyskytuje několik mohylových pohřebišť, nevíme tak z kterého nádobka pochází. Podle E. Čujanové-Jílkové je možné předpokládat její druhotné uložení na pohřebišti značně mladším z důvodů nám blíže neznámým (Čujanová-Jílková 1966, 7). Tento nález byl ale chápán jako ojedinělý, ačkoliv E. Čujanová-Jílková předpokládala, že Domažlicko muselo nutně být již v neolitu průchozím územím mezi Plzeňskem a Bavorskem. Tuto skutečnost dokazuje zeměpisnou polohou a kulturně shodnými nálezy na nalezištích v Bavorsku a na Plzeňsku, především zastoupením bavorského pruhovaného rohovce v souborech štípané industrie (Čujanová-Jílková 1966, 7). Přesto chyběly další pozitivní nálezy. Žádný posun v našem poznání nepřinesly ani ojedinělé nálezy kamenné industrie (Poděvousy, Kanice), které jen potvrdily teorii E. Čujanové-Jílkové, ale stále to nebyl přímý doklad osídlení regionu v neolitu. Otázka osídlení Domažlicka se tak zdála být jasná. Domažlicko bylo pouze průchozím prostředím, kudy proudili obchodníci s bavorským pruhovaným rohovcem z oblasti kolem Kelheimu, aby na sídlištích v úrodné Plzeňské pánvi, jako byly např. Křimice, Vochov obchodovali s touto surovinou. Distribuce bavorských surovin se pak rozšiřovala do dalších neolitických oblastí Čech. Dle E. Čujanové-Jílkové se zde neolitici nikdy neusadili, neboť tu postrádáme úrodné půdy, vhodné pro zemědělství, a pohybujeme se ve vyšších nadmořských výškách. Tuto teorii zastávali i manželé Baštovi (Baštová – Bašta 1990, 6).

Dějiny bádání tohoto regionu se tak ubíraly jiným směrem. Ve středu pozornosti byly hlavně výzkumy hradišť, tvrzišť, mohylových pohřebišť apod. Novým impulsem pro znovutevření otázky osídlení regionu v mladší době kamenné bylo až objevení neolitických objektů při sledování stavby dálkového optického kabelu v Hlohovčicích u Staňkova v roce 1997 M. Metličkou a J. Metličkovou ze ZČM v Plzni. V rýze bylo zachyceno 27 objektů, především stavebních a zásobnicových jam. Z jejich výplně byl získán soubor zlomků lineární keramiky, štípané i broušené industrie, zlomky uhlíků a mazanice. Přitom se jedná o lokalitu, která ač leží v rovině a vyskytují se zde i v menší míře hnědozemě, neleží při hlavním toku Radbuzy ani na soutoku s některým z jejích přítoků.

Na konci 90. let připravovali M. Metlička a P. Břicháček systematický průzkum povodí řeky Radbuzy za účelem zmapovat slovanské osídlení. Zároveň byl požádán o spolupráci amatérský archeolog M. Řezáč. Tito archeologové pak začali systematicky sbírat dané území. Podle půdních map vytipovali místa, která leží na úrodnějších půdách (nivní

půdy, menší plochy degradované hnědozemě) a zároveň leží na významných bodech řeky, tedy na soutocích s hlavními přítoky či u soutoků s vodotečemi. V nasbíraných souborech však byl i početný neolitický materiál. Takto objevili P. Břicháček lokalitu Ohnišťovice na soutoku Černého potoka s Pivoňkou a M. Řezáč Mašovice I., II. a Polžice na soutocích Radbuzy s drobnými vodotečemi. V systematických sběrech, nyní již zaměřených pedologicky a morfologicky i na neolitické osídlení, pokračovali i v následujícím roce, kdy našli neolitický materiál i na lokalitách Staňkov, při soutoku se Zubřinou (nejvýznamnějším pravostranným přítokem Radbuzy) a Semošice (opět soutok Radbuzy s drobnou vodotečí).

Při středním toku Radbuzy, jihozápadně od Horšovského Týna, byly tedy zjištěny čtyři lokality, z nichž Ohnišťovice jsou nejnižnější neolitickou lokalitou Domažlicka, na úpatí vrcholového hřebene Českého lesa. Tomuto schématu se poněkud vymyká lokalita Hlohovčice, která neleží na žádném soutoku, ani v těsné blízkosti hlavního toku. Sídliště se však nachází v úrodné pramenné pánvi (degradované spraše) a od toku Srbského potoka je vzdáleno přibližně 600 metrů.

Bohužel dosud žádné pozitivní nálezy nepřinesl průzkum okolí Zubřiny či jejích přítoků (Starý potok, Koutský potok, Zahořanský potok), ačkoliv především v otevřených údolích kolem Kouta na Šumavě či Kdyně směřující k Všerubskému průsmyku, by se osídlení dalo očekávat. Zájmu archeologů se v poslední době těšili především pravostranné přítoky Radbuzy, a tak dosud nebyly prochozeny levostranné přítoky, protože se obecně považují za méně významné a nevýrazné. Do budoucna by proto bylo vhodné se pokusit zmapovat neolitické osídlení i na tocích jako jsou Chuchla (do Radbuzy se vlévá u Holýšova), Hořina (vlévá se u Hradce u Stoda), Křakovský potok (vlévá se u Horšovského Týna).

Výsledky povrchových sběrů na jmenovaných lokalitách a výzkumu v Hlohovčicích byly již publikovány (Břicháček – Metlička 2001, 63-86). Dané tematiky se částečně dotkla i J. Kausková, která zkoumala pravěké osídlení horního toku Černého potoka (Kausková 2009, 71). Autorka však uvádí lokalitu Ohnišťovice jako Otov - Stoky. K tomuto rozporu došlo z toho důvodu, že se naleziště rozkládá na rozhraní dvou katastrálních území, Ohnišťovic a Otova.

4 Metodika povrchových sběrů

„Povrchový sběr zjišťuje a zkoumá stopy osídlení prostřednictvím zlomků movitých předmětů, rozptýlených na povrchu terénu“ (Kuna 2004, 305). U této nedestruktivní metody je cílem buď pouze objevení a základní vymezení sídelních komponent, nebo jejich bližší popis a studium. Povrchový sběr je forma archeologického průzkumu nacházející uplatnění nejen ve vyhledávání míst vhodných pro výkop, ale existuje také jako zcela svébytná metoda, vhodná pro vyhledávání jednotlivých lokalit. Výsledky povrchových sběrů přispívají také k řešení otázek struktury a charakteru osídlení v daném regionu. Dále nám tato metoda umožňuje studovat rozsah a velikost pravěkých komunit a hustotu osídlení, dynamiku pravěkých areálů či ekologické a vztah komunit k přírodnímu prostředí (Kuna 2004, 306).

Povrchový sběr může na rozdíl od většiny nedestruktivních metod do jisté míry komponenty typologicky datovat. I to však přináší jistá úskalí. Je třeba k těmto datům vždy přistupovat s jistou rezervou a kriticky je hodnotit. Musíme mít na paměti, že tyto artefakty prošly četnými transformačními procesy, než se dostaly na povrchu či se ocitly ve vrstvě ornice. Při těchto procesech dochází ke změně četnosti, skladby a prostorového uspořádání artefaktů, což může výrazně změnit celkový obraz lokality a jsou tak největší slabinou této metody. M. Kuna, který se zabýval sběry coby nedestruktivní metodou, považuje za nejvýznamnější transformační procesy depoziční, postdepoziční a metodické (výzkumové) (Kuna 2004, 310). Nejzávažnější jsou jistě posdepoziční transformace jako je vliv podnebí na zánik artefaktů, eroze a akumulace půdy, moderní ale i historické zemědělství, přemístění ornice v rámci zemědělství, svážení kamení z pole, stavební a těžební činnost, činnost půdních živočichů aj. Snahou každého badatele je vhodně zvolená metoda sběrů, protože i tím můžeme výrazně ovlivnit či zabránit metodickým transformacím.

M. Kuna ve své práci rozděluje metody povrchového sběru podle předmětu studia na metody vhodné pro pouhé vyhledávání nalezišť či analýzy jednotlivých sídlištních komponent (Kuna 2004, 324). Každý badatel však má svůj osvědčený styl a používá ty metody, které jsou v daný moment nejvhodnější. Přizpůsobuje je tak dobře, kdy je v terénu, tedy ročnímu období, počasí, sluneční aktivitě a viditelnosti, počtu sběračů a jejich zkušenostem se sběrem.

Nejběžnější metodou je sběr v liniích, kdy se zkoumaná plocha dále nečlení na dílčí úseky, polygony. Teprve po nalezení výraznější koncentrace artefaktů, dochází ke zhuštění průchodů. Poté je třeba dodržovat standardní odstupy mezi průchody. K udržení směru se velmi často využívá brázd po orbě a po dosažení protilehlé strany badatel pokračuje opačným

směrem k výchozímu bodu. Naleziště je zakresleno do základní mapy, dostává pořadové číslo a nálezy jsou evidovány dohromady. Je to metoda rychlá a snadno proveditelná v libovolném počtu osob, proto ji také použili spolupracovníci ZČM při sběrech na neolitických lokalitách Domažlicka. Pro západní Čechy je keramický materiál typický svým více erodovaným povrchem, s vyšším stupněm fragmentace, tedy v terénu špatně viditelný, protože jsou zde velmi agresivní kyselé půdy. Nestačí proto chodit pouze v liniích, ale pokud možno sledovat plochu ze všech stran. Proto je vhodné na závěr celou plochu ještě jednou prochodit cik-cak.

Závažným problémem je nestabilita povrchových souborů, která je dána zemědělskou činností, zvláště osevním cyklem, který trvá 4-7 let. Právě tyto procesy mohou velmi ovlivnit reprezentativnost, počet i velikost artefaktů během několikaletého sběru. Opakovanými sběry docílíme zlepšení kvantity i kvality materiálu, neboť zasahujeme do různých částí osevního cyklu a zvyšujeme tak šanci, že se dostaneme k artefaktům, které byly vyorány hlubokou orbou, kdy se vyořou na povrch i mimořádně velké fragmenty či fragmenty ze spodních vrstev, což může celkově ovlivnit i kulturní zastoupení materiálu. Dobrým příkladem je sběr na lokalitě Staňkov, v poloze Pod silnicí, kde při prvním roce sběru byly získávány jen malé omleté atypické zlomky pravěké keramiky, ale početná štípaná industrie. V dalších sezónách se začaly v nasbíraných souborech objevovat kromě dalších štípaných artefaktů i okrajové zlomky či drobné zdobené zlomky lineární keramiky. V minulém roce se podařilo také zaměřit 12 objektů, z nichž dva objekty poskytly 5 zlomků vypíchané keramiky, avšak 3 byly silně ořelé, takže dekor nebylo možné rozpoznat.

5 Přehled lokalit

V následující kapitole uvádím přehled všech známých neolitických lokalit na Domažlicku včetně názvů poloh, a to v abecedním pořadí. U lokality vždy předkládám náleзовé okolnosti, lokalizaci naleziště, předpokládaný rozsah sídliště, nadmořskou výšku a lokalizaci vodních toků. Nechybí ani stručné informace o geomorfologickém členění, geologickém podloží i půdních podmínkách a předpokládané původní vegetaci. Následuje rozbor nálezů a jejich datace a na závěr informace o místě uložení artefaktů a přírůstkovém čísle.

U zlomků keramiky popisují výzdobu a barvu, rozměry jsou dány měřítkem v tabulích a pro popis keramického materiálu jsem použila číselných kódů, které byly vytvořeny při studiu neolitického sídliště v Bylanech (Pavlů – Zápotocká – Soudský 1985, 177). Seznam číselných kódů předkládám v příloze (příloha č.11). Kód každého zlomku uvádím v rámečku v kresebných tabulích, a tak jej odlišuji od pořadového čísla zlomku. Při popisu výzdobných prvků a určování chronologicky významných typů lineární ornamentiky jsem se řídila popisným systémem téhož autora (Pavlů 1977, 43) a využila jsem také studii bylanské keramiky (Franklin 1998, 3-16). V případě popisu ornamentiky dvou zlomků vypíchané keramiky ze Staňkova (obr.35:7,9) jsem se řídila prací M. Zápotocké (Zápotocká 1978, 531). Pro popis plastických výčnělků (především pupků) jsem použila terminologii I. Pavlů a M. Zápotocké (Pavlů – Zápotocká 1978, 106-116).

5.1 Hlohovčice, polohy „Lačnovy“ a „Pod lesíky“

Neolitický sídelní areál tu byl zjištěn M. Metličkou a J. Metličkovou v roce 1997 sledováním výkopu dálkového optického kabelu Hráz-Mělnice, kde bylo řezem zdokumentováno 27 objektů, vesměs stavebních a zásobnicových jam. Toto zjištění vedlo pracovníky ZČM k provedení opakovaných sběrů v zimních měsících roku 1997, v roce 1999 a v květnu 2005.

Lokalita je vzdálena asi 700 m západně od jádra obce. Ve středu je prořata silnicí spojující obce Močerady a Hlohovčice, a tudíž se rozkládá na dvou polohách, a to Lačnovy na severu a Pod lesíky na jihu. Vyšší koncentrace nálezů sledujeme spíše v poloze Pod lesíky. Sídliště leží na dvou plochých k jihovýchodu (poloha Lačnovy) a východu (poloha Pod lesíky) se sklánějících terénních vlnách, oddělených drobným vodním tokem V. řádu, při jeho výtoku z pramenné pánve. Sídliště je vzdáleno 600 m jihozápadně od levého břehu

Srbického potoka, leží v nadmořské výšce 422-426 m a jeho rozsah je přibližně 4,5 ha (Metlička-Řezáč 2000).

Lokalita leží v jižní části Staňkovské pahorkatiny, která je součástí Stříbrské pahorkatiny. Jílovité písky, místy pískovce, slepence a křemence tvoří podloží (Geologická mapa ČR, list 21 Klatovy, 1990). Lokalita leží na ilimerizované půdě – sprašové hlíně a při vodoteči, kde nebyly zjištěny žádné objekty je nivní půda oglejová-nivní uloženiny nekarbonátové střední (Půdní mapa ČSR, list 21 – 24 Klatovy, 1990). V tomto prostoru se vyskytovaly původně acidofilní doubravy (Mikyška 1972, list M-33-XX Plzeň).

5.1.1 Rozbor nálezů

5.1.1.1 Popis materiálu z objektů výkopu v roce 1997 – poloha „Pod lesíky“

Záměrem této práce je především datování lokalit pomocí získaného materiálu z objektů, proto na tomto místě se již dále nezabývám podrobným popisem a zakreslením řezů objektů, které již byly publikovány (Břicháček – Metlička 2001, 66-71).

Objekt 1. Zlomek kulovité nádoby se zeslabeným okrajem zdobený rytými liniemi, jedna střežovitě zalomená, barva červenohnědá, povrch otřelý (obr.12:1). Zlomek stěny zdobený trojicí nepravidelných šikmých rýh, barva červenohnědá (obr.12:2). Ústěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.12:3).

Objekt 3. Zlomek větší silnostěnné nádoby se svislým protáhlým pupkem, barva hnědá až šedohnědá (obr.12:4). 2 zlomky nádoby se zaobleným okrajem, pod ním rytá vodorovná linie s notou, barva červenohnědá (obr.12:5). Zlomek stěny nádoby s kulatým pupkem se zploštělou horní částí, barva červenohnědá a černá (obr.12:6).

Objekt 6. 2 zlomky kulovité nádoby se zaobleným okrajem a pod ním hladká plastická páska, barva tmavě šedá (obr.12:7). Zlomek nádoby s mírně vytaženým zeslabeným okrajem, na vnější straně dvě vodorovné ryté linie přeráté třetí šikmou, barva tmavě šedá (obr.12:8).

Objekt 7. Zlomek stěny nádoby zdobený dvěma liniemi ryté voluty, barva hnědošedá (obr.11:11). Zlomek čepelky bez terminální části a sekundární úpravy, rohovec (obr.12:12).

Objekt 10: Zlomek větší polokulovité nádoby se zaobleným okrajem a částečně zachovanou výlevkou 3 cm pod okrajem. Na vnější straně je rytá výzdoba z volut a lomených linií s řídkými notami, barva černá (obr.12:13). Zlomek stěny nádoby zdobený rytými liniemi s řídkými notami, barva černá (obr.12:14).

Objekt 14. Zlomek kulovité nádoby se zeslabeným okrajem, barva hnědá (obr.12:10).

Objekt 16. Zlomek ze stěny nádoby zdobený částí ryté voluty, mezi liniemi částečně vyplněnou vpichy, barva tmavě šedá až černá (obr.12:9).

Objekt 17. Zlomek ze stěny nádoby zdobený špatně rytou volutou, barva tmavě šedá. (obr.13:1). Zlomek ze stěny nádoby zdobený zalomenou rytou linií s notou u zalomení, barva červenohnědá (obr.13:2). Zlomek kulovité nádoby se zaobleným okrajem zdobený šikmými rýhami zřejmě s volutou s řídkými notami, barva tmavě šedá až šedá, povrch poškozený (obr.13:3). Plochý deskovitý kámen z amfibolitu po boku druhotně obroušený (obr.13:4). Zlomek ze stěny nádoby zdobený částí voluty s řídkými notami, barva tmavě šedá (obr.13:5). Zlomek nádoby s okrajem jakoby prožlabeným (místní deformace), barva hnědá a tmavě šedá, povrch silně poškozený (obr.13:6). Zlomek ze stěny nádoby zdobený částí ryté voluty, barva okrově šedá (obr.13:7). Zlomek okraje polokulovité nádoby se zeslabeným zaobleným okrajem, barva hnědošedá až červenohnědá (obr.13:8).

Objekt 19. Zlomek ze stěny nádoby zdobené volutou s řídkými notami, barva hnědošedá až černá (obr.13:9). Zlomek ze stěny nádoby se šikmými rytými liniemi zřejmě z volut, barva tmavě hnědošedá (obr.13:10). Zlomek ze stěny nádoby zdobený jednou dochovanou linií voluty s velkými řídkými notami, barva červenohnědá až černá (obr.13:11). 2 zlomky ze stěny větší nádoby s velkým oválným vysoce vystupujícím pupkem, barva červená až černá (obr.13:12,13). Zlomek ze stěny nádoby zdobené volutou s řídkými notami, barva tmavě šedá až šedohnědá (obr.13:14). Zlomek ze stěny nádoby zdobený částí ryté voluty, barva černá (obr.13:15). Zlomek ze stěny nádoby zdobený dvěma liniemi voluty s řídkými notami, barva hnědošedá (obr.13:16). Zlomek ze stěny nádoby zdobený pásem vymezeným liniemi vyplněným řadou velkých důlků, barva tmavě šedá, povrch silně poškozený (obr.14:1). Zlomek kulovité nádoby s okrajem zeslabeným a zahroceným, barva šedá až černá (obr.14:2). Zlomek kulovité nádoby s okrajem zeslabeným a zaobleným, barva šedá až černá (obr.14:3). Zlomek nádoby s mírně vyhnutým zaobleným okrajem, barva tmavě šedá (obr.14:4). Ústěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.14:5). Zlomek bez sekundární úpravy, přepálený (obr. 14:6). Ústěpové škrabadlo, rohovec (obr.14:7). Zlomek ze stěny nádoby zdobený dvěma liniemi ryté voluty, barva hnědošedá až šedá (obr.14:8). Zlomek ze stěny nádoby zdobený šikmou rytou linií, barva hnědá (obr.14:9). Zlomek ze stěny nádoby zdobený částí ryté voluty s notou, barva červenohnědá až černá (obr.14:10,11). Zlomek ze stěny nádoby zdobený středem ryté voluty s notami, barva žlutohnědá až šedohnědá (obr.14:12). Zlomek kulovité nádoby se zaobleným okrajem zdobeným pod okrajem vodorovnou linií a pod ní volutou, na koncích linií důlky, barva červenohnědá (obr.14:13). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytou linií snad z voluty, barva tmavě hnědošedá až černá (obr.14:14).

Objekt 20. Zlomek ze stěny nádoby zdobený na obou stranách rytými liniemi. Na vnější straně navíc nota na linii, barva černá a šedá (obr.14:15). Zlomek ze stěny nádoby zdobený na vnitřní straně dvěma rytými liniemi z voluty, barva hnědošedá až černá (obr.14:16). Zlomek ze stěny nádoby zdobený třemi svislými rýhami, barva černá (obr.14:17). Zlomek ze stěny nádoby zdobený volutou s notami, barva černá až šedá (obr.14:18). Zlomek velké polokulovité nádoby s okrajem zesíleným a zaobleným, barva černá (obr.14:19). 2 spleené zlomky kulovité nádoby s okrajem kolmo vyhnutým a zeslabeným zaobleným, barva červená a světle šedá (obr.14:20). 2 zlomky polokulovité nádoby s okrajem zaobleným, barva černá (obr.14:21). Úštěpové škrabadlo, rohovec (obr.14:22). Zlomek okraje nádoby zdobený širokými rytými liniemi, barva šedá (obr.14:23).

Objekt 22. Zlomek silnostěnné nádoby zdobený šikmou rytou linií, barva hnědá až černá (obr.15:1). Čepelka bez sekundární úpravy, SGS (obr.15:2). Drobný úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.15:3). Úštěp bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.15:4).

5.1.1.2 Popis materiálu ze sběrů v letech 1997 a 1999

Úštěp bez sekundární úpravy, SGS (obr.15:5). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.15:6). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.15:7). Čepelka bez sekundární úpravy, rohovec (obr.15:8). Zlomek ze stěny nádoby zdobený částí voluty, barva hnědošedá a červenohnědá (obr.15:9). Čepelka bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.15:10). Plochá sekerka s odlomeným ostřím z amfibolitu (obr.15:11). Zlomek ze stěny nádoby zdobený zaštipovanou vodorovnou linií dvojitých nehtových důlků, červenohnědá (obr.15:12). Okrajový zlomek kulovité nádoby se zaobleným okrajem, barva okrová a okrově šedá (obr.15:13). Úštěpové škrabadlo, křemenec typu Tušimice (obr.15:14). Čepelka bez sekundární úpravy, rohovec (obr.15:15). Část kopytovitého klínu a z amfibolitu (obr.15:16). Čepelové škrabadlo, bavorský pruhovaný rohovec (obr.15:17). Část břitu kopytovitého klínu z amfibolitu (obr.15:18). Úštěpové škrabadlo, rohovec (obr.15:19). Úštěp se šikmo retušovanými konci, vlevo s křemičitým leskem, bavorský pruhovaný rohovec (obr.15:20). Oválný úštěp s částečně oboustrannou retuší, pazourek? (obr.15:21). Zlomek snad kopytovitého klínu (obr.15:22).

Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.16:1). Úštěp bez sekundární úpravy, křemenec ? (obr.16:2). Úštěp s částečně retušovanou hranou, surovina ? (obr.16:3). Drobný úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.16:4). Úštěp bez sekundární úpravy, křemenec ? (obr.16:5). Úštěp bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.16:6). Drobný úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.16:7). Úštěp bez sekundární úpravy, bavorský

pruhovaný rohovec (obr.16:8). Technický úštěp, patinovaný (obr.16:9). Zlomek ploché sekerky (obr.16:10). Zlomek silně poškozené ploché sekerky (obr.16:11). Čepelka s mechanickou retuší boků, pazourek ? (obr.16:13). Úštěp bez sekundární úpravy, patinovaný (obr.16:14). Odložená hlavice škrabadla s částečně zachovaným křemičitým leskem, rohovec (obr.16:15). Zlomek kamenného otloukače (obr.16:17). Silně poškozená část ploché sekerky (obr.17:1). Úštěp bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec ? (obr.17:4). Týlní část kopytovitého klínu (obr.17:5). Úštěp bez sekundární úpravy, pazourek ? (obr.17:6). Zlomek z těla nádoby s částí přilepeného okrouhlého pupku, barva cihlová, tmavě šedá až černá (obr.18:17). Čepelka s rovně retušovaným koncem, pazourek (obr.18:18). Zlomek ze stěny nádoby s výzdobou z různě směřovaných rovnoběžných linií v kombinaci s prostou linií, barva šedá (obr.18:19). Zlomek ze stěny nádoby zdobený šikmými rýhami, u spodní rýhy je zachycen konec, barva šedá (obr.18:20). Zlomek z těla silnostěnné nádoby zdobený dvojitou linií voluty spojenou notou, barva červenohnědá (obr.18:21). Přední část silně poškozeného kopytovitého klínu z amfibolitu, dodatečně využívaného coby brousku (obr.18:22).

5.1.1.3 Popis materiálu ze sběrů v roce 2005

Oboustranné čepelové škrabadlo bilaterálně s pracovní retuší, pravolaterálně s křemičitým leskem, pazourek (obr.18:10). Menší čepelka s křemičitým leskem, SGS (obr.18:11). Zlomek ze stěny nádoby s částečně dochovaným přilepeným okrouhlým pupkem, barva hnědošedá až červená (obr.18:12). Okrajový zlomek polokulovité nádoby šedohnědé barvy (obr.18:13). Okrajový zlomek kulovité nádoby zdobený dvěma liniemi voluty, barva šedočervená (obr.18:14). Zlomek ze stěny nádoby zdobený dvěma liniemi voluty s řídkými notami na liniích, barva šedohnědá (obr.18:15). Zlomek ze stěny nádoby s rytou volutou, barva hnědošedá (obr.18:16).

5.1.1.4 Popis materiálu z objektu výkopu v roce 1997 – poloha „Lačnový“

Objekt 4. Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.18:1). Čepelka bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.18:2). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.18:3). Zlomek ze stěny nádoby s pupkem kruhového tvaru, barva oranžově červená až šedá (obr.18:4). Zlomek nádoby s rozevřeným hrdlem a zeslabeným okrajem, barva červená až černá (obr.18:5). 2 zlomky tenkostěnné kulovité nádoby se zeslabeným okrajem, barva černá (obr.18:6). Zlomek ze stěny nádoby zdobený trojicí šikmých širších rýh až žlábků, barva černá, (obr.18:7). 3 zlomky tenkostěnné nádoby se zeslabeným okrajem, pod ním trojice šikmých širších rýh až žlábků, barva černá, povrch silně poškozený (obr.18:8). Zlomek kulovité nádoby s okrajem hrotitě zeslabeným, barva šedá (obr.18:9).

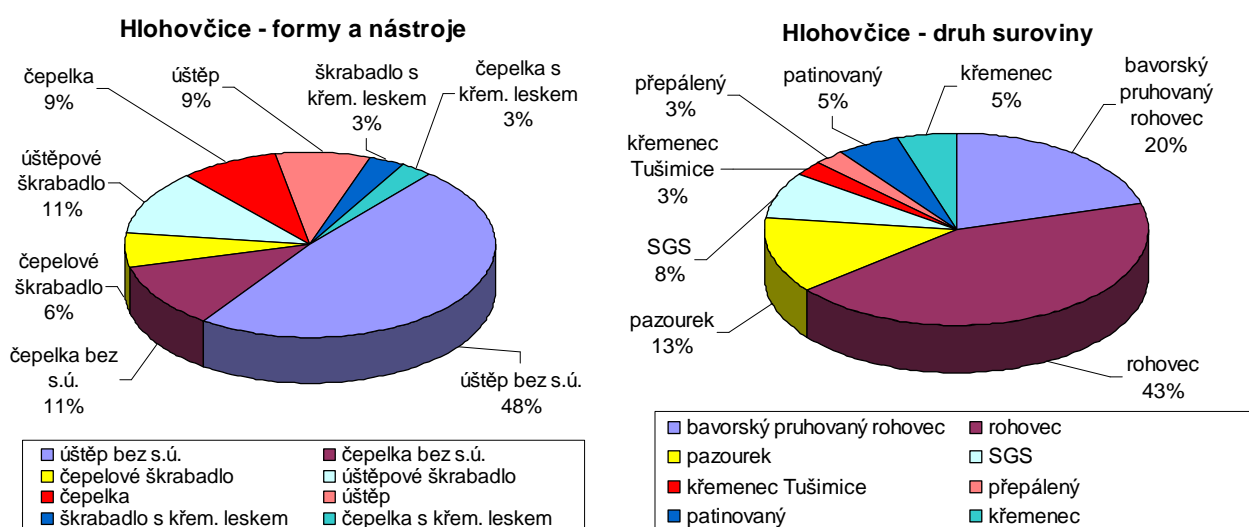
5.1.2 Datace materiálu

V souboru jsou nejvíce zastoupeny okrajové zlomky polokulovitých a kulovitých nádob. Z výzdobných prvků převažují prostě ryté linie δ 20 či voluty a linie s řídce řazenými notami, které nelze v rámci LnK blíže datovat, ale vyskytují se spíše ve II. stupni stejně tak jako zlomky s širšími až žlábkovanými rýhami (obr.14:23 a 18:20). Dalšími dekory LnK jsou hustě řazené noty na liniích ϵ 20, 30 (např. obr.13:3, obr.14:12,18), plastická linie (obr.12:7) a žebříčky α 30 (obr.14:1). Tyto dekory jsou typické pro mladší LnK, tedy III. stupeň. Z plastických výčnělků jmenujme pupky protáhlé oválné, okrouhlé, kulaté. Avšak i ty jsou statisticky podprahové. Ojedinělý je střep s bohatou rytou výzdobou (obr.18:19), který náleží mladší skupině bavorské Oberlauterbach. Chybí zde však typické dekory IV. stupně i vypíchané keramiky.

Keramický soubor z polohy „Lačnovy“ je nepochybně starší, náleží střednímu (II.) stupni LnK. Dokazují to zlomky s širšími až žlábkovanými rýhami snad δ 30 (obr.18:7,8).

Ve štípané industrii jasně dominuje úštěp bez sekundární úpravy, méně se vyskytuje i úštěp s retuší. Soubor doplňují čepelová i úštěpová škrabadla a čepelky s retuší i bez ní. Dominujícími surovinami jsou rohovec západní proveniencce a bavorský pruhovaný rohovec. Kromě nich jsou zde zastoupeny v menší míře pazourek a SGS. Pouze jeden nástroj, a to úštěpové škrabadlo bylo vyrobeno z křemence typu Tušimice.

Veškerý materiál je uložen v depozitáři oddělení prehistorie Západočeského muzea v Plzni, a to pod přírůstkovými čísly RP 13/1997 (výzkum 1997), RP 26/2000 (sběry 1997 a 1999), RP 70/2009 (květen 2005).

5.2 Mašovice I., polohy „Nad tratí“ a „Za mlýnem“

První povrchové sběry provedl v roce 1999 spolupracovník Západočeského muzea M. Řezáč. Z orbou narušených objektů a vrstev byl získán soubor, jehož charakter nálezů vypovídá o osídlení lokality lidem kultury s lineární keramikou. Tato skutečnost vedla k opakování sběrů i v dalších sezónách, a to P. Břicháčkem v listopadu 2001, M. Metličkou a M. Řezáčem na jaře 2003, 2005 a v listopadu 2008 a autorkou v lednu 2009.

Sídliště se rozkládá 600 m severozápadně od jádra obce na ploché terénní vlně sklánějící se k jihovýchodu, v nadmořské výšce 385-394 m. Na jihu a východě lokalitu vymezují menší vodní toky (V. a VI. řádu). Zhruba ve středu je lokalita prořata ve směru SV-JZ železniční tratí (č. 182 Staňkov – Poběžovice) a silnicí spojující obce Mašovice a Meclov. Naleziště se tedy nachází na dvou polohách a to Nad tratí a Za mlýnem. Vyšší koncentrace artefaktů je však v poloze Za mlýnem. Rozsah osídlené plochy lze odhadnout nejméně na 2 hektary (Metlička – Řezáč 1999, 120).

Lokalita leží podle geomorfologického členění ve Staňkovské pahorkatině. Geologické podloží na severu lokality tvoří střídavě amfibolický a pyroxenický diorit a na jihu sprašové hlíny (Geologická mapa ČR, 21-23, 21-14 Domažlice, 1990). Půdní mapa v tomto prostoru uvádí hnědozem - polygenetické hlíny kyselé (Tomášek 2007, 53). Geobotanická rekonstrukční mapa předpokládá za původní vegetaci acidofilní doubravy (Mikyška 1972, list M-33-XIX Mariánské Lázně).

5.2.1 Rozbor nálezů a jejich datace

5.2.1.1 Popis materiálu ze sběrů v roce 1999

Ústěp z jádra ?, rohovec (obr.19:1). Čepelové škrabadlo, bavorský pruhovaný rohovec (obr.19:2). Okrajový zlomek kulovité nádoby se zaobleným okrajem zdobený svíslou rytou linií, barva černá (obr.19:3). Okrajový zlomek kulovité nádoby s dovnitř zeslabeným okrajem, vnější strana je zdobena jednou vodorovnou a dvěma šikmými liniemi přesekávanými nehtovými vrypy, barva oranžovohnědá až hnědošedá (obr.19:4). Zlomek ze stěny nádoby s dovnitř vmáčklým pupkem, barva hnědá až černošedá. (obr. 19:5). Zlomek ze stěny nádoby zdobený zalomenými rytými liniemi, barva černá (obr.19:6). Zlomek ze stěny tenkostěnné nádobky zdobený rytými liniemi vyplňovanými drobnými vpichy. Povrch jemně drsný; barva černošedá (obr.19:7). Zlomek kopytovitého klínu z amfibolitu (obr.19:8). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytými liniemi přesekávanými nehtovými vrypy, barva oranžovohnědá (obr.19:9). Zlomek ze stěny nádoby s dovnitř vmáčknutým pupkem, barva oranžová a šedohnědá (obr.19:10). Zlomek ze stěny nádoby s dovnitř vmáčklým pupkem, barva

oranžovohnědá a hnědošedá (obr.19:11). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytou linií, barva okrově šedá (obr.19:12). Zlomek silnostěnné nádoby zdobený rytými liniemi přesekávanými vrypy, barva oranžovohnědá a černošedá (obr.19:13). Zlomek čepelky, střední část, surovina ? (obr.19:14). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.19:15). Čepelka s šikmo retušovanými konci, rohovec (obr.19:16). Okrajový zlomek ze silnostěnné misky se zaobleným okrajem, barva hnědošedá až černošedá (obr.19:17). Okrajový zlomek mírně kónické nádoby se zaobleným okrajem, barva červenohnědá až šedohnědá (obr.19:18). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytou linií, barva okrově šedá (obr.19:19). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.19:20). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.19:21). Okrajový zlomek mírně kónické horní části nádoby se zaobleným okrajem; barva oranžovohnědá až šedohnědá (obr.19:22). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytou volutou, barva oranžovohnědá až šedohnědá (obr.19:23). Zlomek ze stěny silnostěnné nádoby zdobený volutou s notovou značkou, barva šedohnědá (obr.19:24). Zlomek ze stěny nádoby zdobený šikmými rýhami s vrypy, barva okrová až šedá (obr.20:1). Zlomek ze stěny nádoby zdobený plastickým žebrem, barva okrová až černohnědá, povrch otřelý (obr.20:2). Okrajový zlomek polokulovité nádoby s mírně zataženým okrajem zdobený dvěma rytými volutami, barva šedohnědá až okrová (obr.20:3). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.20:4). Zlomek ze stěny nádoby s dovnitř vmáčklým pupkem, barva oranžovohnědá až hnědošedá (obr.20:5). Okrajový zlomek ze stěny nádoby se zaobleným okrajem, barva šedá (obr.20:6). Okrajový zlomek nádoby se zataženým a oblým okrajem, barva černošedá (obr.20:7). Čepelka bez sekundární úpravy, rohovec ? (obr.20:8). Úštěp bez sekundární úpravy, SGS ? (obr.20:9). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytou linií, barva oranžová a hnědá (obr.20:10). Okrajový zlomek z horní části polokulovité nádoby se zaobleným okrajem, barva černá a hnědošedá (obr.20:11). Okrajový zlomek silnostěnné nádoby s mírně kónickým hrdlem a zeslabeným zaobleným okrajem, barva okrově šedá (obr.20:12). Okrajový zlomek tenkostěnné nádobky se zahroceným okrajem, barva černošedá (obr.20:13). Zlomek ze stěny nádoby zdobený nehtovými vrypy, barva okrově šedá až černošedá (obr.20:14). Zlomek kopytovitého klínu z amfibolitu (obr.20:15). Zlomek polokulovité nádoby s mírně zataženým a zaobleným okrajem, barva hnědošedá až černošedá (obr.20:16). Zlomek ze stěny nádoby zdobený dvěma vodorovnými rytými liniemi, barva černošedá (obr.20:17). Zlomek silnostěnné nádoby zdobený nehtovými vrypy, barva černá a okrově šedá, povrch otřelý (obr.20:18). Zlomek z polokulovité nádoby se zalomenou rytou linií, barva šedohnědá a černošedá (obr.20:19). Zlomek ze stěny nádoby zdobený třemi kroužkovými kolky vytvořenými stéblem obilí nebo trávy, barva šedě okrová (obr.20:20). Poškozená čepelka bez sekundární úpravy, přepálený

bavorský pruhovaný rohovec (obr.20:21). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytými liniemi, barva šedá (obr.20:22). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytou linií, barva oranžová, hnědá a hnědošedá (obr.20:23,24). Zlomek ze stěny nádoby s dovnitř vmáčklým pupkem, barva hnědá a oranžová (obr.21:1). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytými liniemi zakončenými notovými vrypy, barva světlehnědá a šedohnědá (obr.21:2). Zlomek ze stěny silnostěnné nádoby s rytou volutou, barva černošedá (obr.21:3). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytými liniemi, barva oranžová a okrově šedá (obr.21:4). Okrajový zlomek tenkostěnné nádobky se zahroceným okrajem zdobený vodorovnou řadou střídavě vodorovných a svislých nehtových vrypů, barva černošedá (obr.21:5). Zlomek ze stěny tenkostěnné nádobky zdobený rytými vodorovnými liniemi vyplněnými řadou drobných vpichů (vyplňovaná páska), barva černošedá (obr.21:6) Zlomek ze stěny nádoby zdobený trojicí rytých linií těsně u sebe, barva okrově šedá (obr.21:7). Čepelka bez sekundární úpravy, rohovec (obr.21:8). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec ? (obr.21:9). Okrajový zlomek polokulovité nádoby se zahroceným okrajem, na vnější straně je oble kuželovitý výčnělek, barva černá (obr.21:10). Okrajový zlomek z horní části nádoby s rovnou stěnou a mírně zeslabeným a zaobleným okrajem, barva hnědošedá až černošedá (obr.21:11). Okrajový zlomek ze silnostěnné nádoby s mírně zahroceným okrajem, barva šedohnědá (obr.21:12). Okrajový zlomek z horní části nádoby s šikmo rozevřeným zaobleným okrajem, barva hnědě oranžová a šedá (obr.21:13). Okrajový zlomek z polokulovité nádobky s oblým okrajem, barva hnědá až černošedá (obr.21:14). Okrajový zlomek ze silnostěnné nádoby s mírně zataženým, zesíleným a zahroceným okrajem; barva okrová a šedá (obr.21:15). Okrajový zlomek mírně kónické nádoby se zaobleným okrajem, barva černošedá (obr.21:16). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytými volutami přesekávanými čočkovitým vrypem, barva oranžová až šedá (obr.21:17). Zlomek poškozené ploché sekerky (obr.21:18). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytou linií, barva hnědošedá (obr.21:19). Zlomek ze stěny kulovité nádoby zdobený rytými volutami, barva černá (obr.21:20). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytými liniemi zakončenými notovými vrypy, barva okrově šedá (obr.21:21). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytou linií a čočkovitým důlkem, barva oranžovohnědá (obr.21:22). Zlomek ze silnostěnné nádoby zdobený svislou rytou linií, barva okrově šedá (obr.21:23). Zlomek kopytovitého klínu z amfibolitu (obr.21:24). Zlomek ze stěny nádoby zdobený zaštipovanými vrypy, barva hnědá a černošedá (obr.21:25). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytými liniemi, barva šedá, povrch značně otřelý (obr.21:26). Zlomek ze stěny nádoby s dovnitř vmáčklým pupkem, barva oranžovohnědá až hnědošedá (obr.21:27). Okrajový zlomek ze silnostěnné nádoby s rozevřeným a zaobleným okrajem, barva oranžovohnědá až šedá (obr.22:1).

Okrajový zlomek kulovité nádoby se zaobleným okrajem, barva šedá (obr.22:2). Okrajový zlomek z větší polokulovité nádoby s mírně zahroceným okrajem, barva šedá (obr.22:3). Okrajový zlomek kónické tenkostěnné nádoby se zaobleným okrajem, barva hnědošedá, uvnitř oranžovohnědá (obr.22:4). Zlomek ze stěny nádoby zdobený dvoulinkou přesekávanou dlouhými vrypy a kratšími vrypy, pod nimi od vrypů vychází šikmo dolů proti sobě další ryté linie, barva okrově šedá (obr.22:5). Okrajový zlomek polokulovité nádoby se zaobleným okrajem, barva šedá (obr.22:6). Okrajový zlomek z horní kónické části nádoby s mírně ven vyhnutým a zahroceným okrajem, barva okrová a šedá (obr.22:7). Okrajový zlomek tenkostěnné nádoby s rovným zaobleným okrajem, na vnější straně zdobený notovými vrypy hustě řazenými na liniích, barva okrová až černá (obr.22:8). Okrajový zlomek z kónické horní části polokulovité nádoby se zaobleným okrajem, vnější strana je zdobena dvěma rytými vodorovnými liniemi s notovými vrypy, barva šedá (obr.22:9). Zlomek ze stěny tenkostěnné nádoby zdobený zaoblenou rytou linií, barva černošedá a světlešedá (obr.22:10). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytou linií přesekávanou vrypy, barva světle až tmavě šedá (obr.22:11). Zlomek jednoduché teslice z amfibolitu (obr.22:12). Zlomek ze stěny nádoby zdobený zaštipovanými nehtovými vrypy, barva černošedá (obr.22:13). Zlomek ze stěny nádoby zdobený prstovými důlky, barva oranžovohnědá (obr.22:14). Terminální část čepelového (?) škrabadla, bavorský pruhovaný rohovec (obr.22:15). Úštěpové škrabadlo, rohovec (obr.22:16). Zlomek nádoby zdobený volutami, mezi nimi je vodorovný nehtový vryp, barva světle až tmavě šedá (obr.22:17). Zlomek ze stěny nádoby zdobený liniemi tvořenými vrypy, barva černošedá (obr.22:18). Zlomek kopytovitého klínu z amfibolitu (obr.22:19). Zlomek ze silnostěnné nádoby zdobený jednoduchými rytými liniemi, dvě se téměř střešovitě dotýkají, barva tmavě hnědošedá (obr.22:20). Zlomek ze stěny nádoby s rytou linií a s rytou zahnutou volutou zakončenou notovým vrypem, barva oranžovohnědá až šedohnědá (obr.22:21). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytými liniemi přesekávanými nehtovými vrypy, barva oranžovohnědá (obr.22:22).

5.2.1.2 Popis materiálu ze sběru na jaře 2000

Keramický přeslen prstencovitého tvaru se středovým svislým průvrtem, necelá třetina je odlomena, barva oranžovohnědá, povrch drsný, ořelý (obr.23:1). Zlomek stěny nádoby zdobený volutou, barva okrově hnědá (obr.23:2). Okrajový zlomek kulovité nádoby se zaobleným okrajem, barva hnědošedá (obr.23:3). Okrajový zlomek kulovité nádoby s mírně zeslabeným zaobleným okrajem, barva šedohnědá (obr.23:4). Zlomek jednoduché teslice z amfibolitu (obr.23:5). Zlomek misky se zaobleným okrajem, barva šedá (obr.23:6). Okrajový zlomek nádoby s okrajem zahroceným, mírně vytaženým, barva světlehnědá

(obr.23:7). Zlomek zužujícího se zaobleného okraje nádoby, barva světle hnědošedá (obr.23:8). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytou volutou přesekávanou nehtovým vrypem, barva oranžovohnědá a černošedá (obr.23:9). Zlomek ploché sekerky z amfibolitu (obr.23:10). Zlomek stěny nádoby zdobený přesekávanou volutou, barva šedá a okrová (obr.23:11). Zlomek ze silnostěnné nádoby s tunelovitým uchem, barva hnědá a oranžová. (obr.23:12). Zlomek stěny nádoby zdobený dvěma rytými liniemi střechovitě spojenými notou, na jedné linii další nota, barva hnědošedá až šedá (obr.23:13). Zlomek sekerky z amfibolitu (obr.23:14). Zlomek ze silnostěnné nádoby s ven vyhnutým a zahroceným okrajem, vnější strana je zdobena vodorovnou rytou linií, barva černá až okrově šedá (obr.23:15). Čepelka bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.23:16). Okrajový zlomek polokulovité nádoby s mírně zahroceným okrajem šedohnědé barvy (obr.23:17). Okrajový zlomek kulovité nádoby s mírně zahroceným okrajem, barva šedá (obr.23:18). Okrajový zlomek polokulovité misky se zaobleným okrajem, barva světlehnědá a šedá (obr.23:19). Okrajový zlomek polokulovité nádoby se zahroceným okrajem zdobený dvěma vodorovnými liniemi, prostor mezi nimi vyplněn řadou vpichů, barva šedohnědá (obr.23:20). Zlomek stěny nádoby s válcovitým pupkem, barva okrová až hnědošedá (obr.23:21). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.23:22,23). Zlomek jednoduché teslice z amfibolitu (obr.24:1). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.24:2). Okrajový zlomek nádoby mírně rozevřených stěn s oble zahroceným okrajem, vnější strana je zdobena dvěma rytými liniemi s řadou vrypů, barva okrově šedá, povrch značně otřelý (obr.24:3). Zlomek ze stěny nádoby s dovnitř vmáčklym pupkem, barva okrově šedá až černošedá (obr.24:4). Zlomek silnostěnné nádoby zdobený částí voluty, barva hnědá a šedá (obr.24:5). Zlomek stěny kulovité nádoby zdobený volutou s vrypem, barva červená a okrově šedá (obr.24:6). Zlomek z těla nádoby zdobený pravděpodobně volutou, barva hnědá a šedá (obr.24:7). Zlomek z těla nádoby zdobený pravděpodobně volutou, barva okrově hnědá (obr.24:8). Zlomek ze stěny nádoby zdobený rytými liniemi s hustě řazenými notami, barva okrově hnědá (obr.24:9). Zlomek z těla nádoby zdobený pravděpodobně částí voluty, barva okrově šedá až tmavě šedá (obr.24:10). Zlomek jednoduché teslice z amfibolitu (obr.24:11). Zlomek ze stěny nádoby zdobený pravděpodobně dvěma volutami, barva tmavě hnědošedá (obr.24:12). Zlomek z těla keramické nádoby zdobený částí voluty, barva tmavě šedá (obr.24:13). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.24:14). Zlomek z nádoby zdobený šikmou rytou linií, barva okrová a oranžová (obr.24:15). Zlomek těla nádoby zdobený třemi přesekávanými volutami, barva červenohnědá a okrově hnědá (obr.24:16). Zlomek ze stěny

nádoby zdobený dvěma volutami, barva šedá (obr.24:17). Zlomek z těla nádoby zdobený pravděpodobně volutou a částí další soustředné rýhy, barva okrově šedá a hnědá (obr.24:18).

5.2.1.3 Popis materiálu ze sběru v listopadu 2001

Zlomek stěny nádoby zdobený dvěma liniemi voluty, barva šedohnědá (obr.24:19). Zlomek stěny nádoby zdobený dvěma nehtovými vrypy, barva hnědošedá (obr.24:20). Zlomek čepelky bez sekundární úpravy, SGS (obr.24:21). Okrajový zlomek kulovité nádoby s lehce vytaženým okrajem, pod okrajem je zdoben dvojicí vodorovných linií s notovými vrypy pravidelně pod sebou, na spodní části střepu zbytek notičky třetí linie, barva hnědošedá (obr.24:22). Zlomek výduti nádoby zdobený trojicí linií voluty, na prostřední dva notové vrypy, další dvě noty v blízkosti krajní linie, barva šedohnědá (obr.24:23). Zlomek stěny nádoby se svislou rýhou uprostřed, barva hnědošedá (obr.24:24). Úštěp bez sekundární úpravy, přepálený (obr.24:25). Zlomek bez sekundární úpravy, ? (obr.24:26). Okrajový zlomek mísy červenošedé barvy (obr.25:1). Zlomek mísy s hrotitým okrajem, barva hnědočervená (obr.25:2). Zlomek okraje nádoby se zaobleným okrajem hnědošedé barvy (obr.25:3). Zlomek kulovité nádoby s mírně zataženým okrajem, barva hnědošedá (obr.25:4). Zlomek polokulovité nádoby se zaobleným okrajem, barva hnědošedá (obr.25:5). Zlomek mírně vně zahroceného okraje nádoby šedohnědé barvy (obr.25:6). Zlomek horní části nádoby se zeslabeným zaobleným okrajem, barva šedohnědá (obr.25:7). Zlomek spodní části nádoby zdobený dvěma liniemi s notovými vrypy pravidelně pod sebou, na horní části střepu zbytek notičky třetí linie, barva červenošedá (obr.25:8). Okrajový zlomek polokulovité nádoby s mírně hrotitým okrajem zdobený rytými liniemi s notovými vrypy, barva šedá (obr.25:9). Horní část kulovité nádoby s hrotitým okrajem a dvěma nehtovými vrypy, barva červenošedá (obr.25:10). Zlomek horní části nádoby s částečně zachovalou výlevkou zdobený silně poškozenou plastickou páskou, barva červenošedá (obr.25:11). Úštěp bez sekundární úpravy, SGS (obr.25:12). Zlomek kulovité nádoby s hrotitým okrajem zdobený trojicí nesouběžných linií, barva hnědošedá (obr.25:13). Zlomek ploché sekerky (obr.25:14). Okrajový zlomek kónické nádoby hnědošedé barvy (obr.25:15). Zlomek stěny nádoby s rytou linií, barva červenošedá (obr.25:16). Zlomek stěny nádoby zdobený dvěma páskami vyplněnými řadou vpichů (žebříčky), barva světlešedá až šedá (obr.25:17). Zlomek tenkostěnné nádoby s dvěma rytými liniemi šedé barvy (obr.25:18). Menší úštěp s křemičitým leskem, bavorský pruhovaný rohovec ? (obr.25:19). Zlomek stěny nádoby s dvojicí linií voluty, barva šedohnědá (obr.25:20). Zlomek stěny nádoby zdobený jednoduchými různosměrnými řadami jemných vpichů, barva hnědošedá (obr.25:21).

5.2.1.4 Popis materiálu ze sběru v květnu 2003

Zlomek stěny nádoby s malým okrouhlým pupkem, barva hnědošedá (obr.25:22). Srpová čepelka s rovně retušovaným koncem a křemičitým leskem, pazourek (SGS?) (obr.25:23). Zlomek stěny nádoby s dvěma rytými liniemi a nehtovým vrypem, barva hnědá (obr.25:24). Okrajový zlomek kulovité nádoby s okrajem zaobleným zdobený drobným vrypem, barva hnědošedá (obr.25:25). Ústěp se šikmo retušovaným koncem, SGS (obr.25:26). Zlomek horní části nádoby zdobený zaštipovanými nehtovými vrypy, barva hnědošedá (25:27). Zlomek tenkostěnné nádoby s trojicí linií voluty s notovými vrypy, barva červená až šedá (obr.25:28). Střep tenkostěnné nádoby zdobený linií voluty s notami, část noty i mimo linii, barva šedohnědá (obr.25:29). Zlomek stěny nádoby zdobený třemi rytými liniemi nestejného směru, barva šedohnědá (obr.25:30). Zlomek stěny nádoby s dvěma rytými liniemi hnědošedé barvy (obr.26:1). Zlomek stěny nádoby zdobený dvěma rytými liniemi, barva šedohnědá (obr.26:2). Okrajový zlomek polokulovité nádoby se zataženým okrajem hnědošedé barvy (obr.26:3). Okrajový zlomek polokulovité nádoby s okrajem zahroceným, barva šedá až červená (obr.26:4). Okrajový zlomek kónické nádoby s oblým okrajem, barva hnědošedá (obr.26:5). Zlomek výduti nádoby s okrouhlým dovnitř vmáčknutým pupkem a nehtovými vrypy v okolí pupku, barva hnědošedá (obr.26:6). Okrajový zlomek misky s hrotitým okrajem šedočervené barvy (obr.26:7). Okrajový zlomek mísy se zeslabeným okrajem červenošedé barvy (obr.26:8). Zlomek zaobleného okraje mísy červenošedé barvy (obr.26:9). Zlomek hrotitého okraje kónické nádoby hnědé barvy (obr.26:10). Zlomek tenkostěnné nádoby zdobený dvěma notovými vrypy, barva šedohnědá (obr.26:11). Zlomek stěny nádoby s dvojicí linií hnědošedé barvy (obr.26:12). střep stěny nádoby zdobený dvěma liniemi s hustě řazenými notami, barva hnědošedá (obr.26:13). Zlomek stěny nádoby s horizontálně oválným pupkem s rovnou čelní ploškou, barva hnědošedá (obr.26:14). Zlomek stěny nádoby zdobený nehtovými vrypy, barva hnědošedá (obr.26:15). Okrajový zlomek mísy se zeslabeným okrajem šedohnědé barvy (obr.26:16). Okrajový zlomek kulovité nádoby s mírně vně vytaženým okrajem šedohnědé barvy (obr.26:17). Široký ústěp bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.26:18). Zlomek ploché sekerky z amfibolitu (obr.26:19). Spodní část nádoby s rytou volutou, barva šedohnědá (obr.26:20). Zlomek stěny nádoby zdobený zaštipovaným nehtovým vrypem, barva hnědošedá (obr.26:21). Zlomek nádoby s okrouhlým promáčknutým pupkem, barva červenošedá (obr.26:22). Zlomek stěny nádoby zdobený dvojicí linií voluty, barva šedohnědá (obr.26:23).

5.2.1.5 Popis materiálu ze sběru v roce 2005

Zlomek nádoby s rytou volutou, barva hnědá (obr.27:1). Zlomek nádoby s šikmou rytou linií, barva šedohnědá (obr.27:2). Zlomek stěny nádoby s okrouhlým pupkem, kolem pupku nehtové vrypy a rovnoběžné linie, barva červenohnědá až šedá (obr.27:3). Okrajový zlomek mísovité nádoby hnědošedé barvy (obr.27:4). Okrajový zlomek polokulovité mísy, barva šedočervená (obr.27:5). Okrajový zlomek polokulovité mísy červenošedé barvy (obr.27:6). Okrajový zlomek polokulovité tenkostěnné nádoby zdobený vodorovnou rytou linií s notou těsně za linií, barva šedá (obr.27:7). Okrajový zlomek misky hnědočervené barvy (obr.27:8). Okrajový zlomek kulovité nádoby hnědošedé barvy (obr.27:9). Kamenné drtidlo či otloukač (obr.27:10). Zlomek SGS (obr.27:11). Drobný úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.27:12). Úštěpové škrabadlo, rohovec (obr.27:13). Zlomek stěny tenkostěnné nádoby s rytou linií, barva šedá (obr.27:14). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec ? (obr.27:15). Čepelka bez sekundární úpravy, rohovec (obr.27:16). Zlomek stěny nádoby se zaštipovanými vrypy šedohnědé barvy (obr.27:17). Střep tenkostěnné nádoby zdobený rytými liniemi s notami pod liniemi světlehnědé barvy (obr.27:18). Zlomek stěny nádoby zdobený čtyřmi liniemi s řídkými notami na dvou liniích, barva červenohnědá (obr.27:19). Střep ze stěny nádoby s částí ryté voluty šedé barvy (obr.27:20). Okrajový zlomek mísy se zaobleným okrajem hnědočervené barvy (obr.28:1). Okrajový zlomek misky šedé až červené barvy (obr.28:2). Okrajový zlomek polokulovité nádoby hnědošedé barvy (obr.28:3). Okrajový zlomek misky se zaobleným okrajem, barva hnědošedá (obr.28:4). Okrajový zlomek kulovité tenkostěnné nádoby zdobený dvěma nerovnoběžnými liniemi, barva šedá až hnědá (obr.28:5). Okrajový zlomek polokulovité nádoby s dvěma nehtovými vrypy, barva hnědočervená až šedá (obr.28:6). Okrajový zlomek mísovité nádoby šedohnědé barvy (obr.28:7). Okrajový zlomek mísy hnědošedé barvy (obr.28:8). Okrajový zlomek nádoby hnědošedé barvy (obr.28:9). Okrajový zlomek mísy, barva hnědošedá (obr.28:10). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.28:11). Čepelka s otupeným bokem, bavorský pruhovaný rohovec (obr.28:12). Zlomek stěny nádoby červenohnědé barvy s dvěma nesouběžnými liniemi (obr.28:13). Střep stěny nádoby s vodorovným ouškem barvy červenohnědé až šedé (obr.28:14). Zlomek stěny nádoby s částí ryté voluty, barva šedohnědá (obr.28:15). Okrajový zlomek misky šedohnědé barvy (obr.28:16). Zlomek nádoby zdobený šikmými řadami menších vpichů, barva hnědošedá (obr.28:17). Střep stěny nádoby zdobený volutou s notou, barva hnědošedá (obr.28:18). Střep stěny nádoby okrově hnědé barvy, s rytou volutou (obr.28:19). Střep nádoby zdobený dvěma krátkými liniemi z obou stran ukončenými notami a dvěma notami mimo linie, barva šedá (obr.28:20). Okrajový zlomek misky červené barvy

(obr.28:21). Zlomek nádoby s okrouhlým promáčknutým pupkem, barva hnědočervená (obr.28:22). Zlomek stěny nádoby s dvěma protínajícími se rytými liniemi šedočerné barvy (obr.28:23). Zlomek poškozené sekerky (obr.28:24-26). Zlomek stěny nádoby zdobený vodorovnou rytou linií, barva šedá až červená (obr.29:1). Zlomek stěny nádoby šedohnědé barvy zdobený volutou s hustě řazenými notami (obr.29:2). Okrajový zlomek polokulovité nádoby zdobený trojicí vodorovných vpichů, barva hnědošedá (obr.29:3). Zlomek nádoby zdobený řadami vpichů, dvě řady vodorovné a čtyři svislé, barva šedohnědá (obr.29:4). Střep nádoby s nehtovým vrypem, barva šedohnědá (obr.29:5). Zlomek stěny nádoby zdobený rytými liniemi, jedna hrotitě lomená, barva okrově hnědá (obr.29:6). Zlomek silnostěnné nádoby šedé až červené barvy, vnitřní strana zdobena širší rýhou až žlábkem, vnější strana téměř odlomena (obr.29:7). Okrajový zlomek polokulovité nádoby červenošedé barvy (obr.29:8). Zlomek stěny nádoby s šikmou rytou linií šedé barvy (obr.29:9). Střep nádoby s trojicí rytých linií, spodní linie s notou, barva šedohnědá (obr.29:10). Zlomek stěny nádoby s částí ryté voluty šedohnědé barvy (obr.29:11). Zlomek nádoby zdobený volutou s notou, barva červenohnědá (obr.29:12). Zlomek stěny nádoby s knoflíkovitým pupkem červenošedé barvy (obr.29:13). Okrajový zlomek kulovité nádoby šedočervené barvy (obr.29:14) Střep stěny nádoby s dvěma rytými liniemi, barva hnědá až šedá (obr.29:15). Zlomek nádoby zdobený trojicí rytých linií, jedna s notami, barva šedohnědá (obr.29:16). Úštěp se šikmo retušovaným koncem, bavorský pruhovaný rohovec (obr.29:17). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.29:18). Drobný úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.29:19). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.29:20). Kamenný otloukač (obr.29:21). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.29:22). Úštěp bez sekundární úpravy, rohovec (obr.29:23). Střep stěny nádoby zdobený liniemi s notami, barva hnědočervená (obr.30:1). Zlomek stěny nádoby s rytou linií, barva šedohnědá (obr.30:2). Zlomek nádoby s šikmou rytou linií, barva hnědá (obr.30:3). Okrajový zlomek kulovité nádoby hnědošedé barvy (obr.30:4). Zlomek stěny nádoby s šikmou rytou linií šedočervené barvy (obr.30:5). Okrajový zlomek polokulovité nádoby hnědošedé barvy (obr.30:6). Zlomek stěny nádoby šedočerné barvy zdobený rytými volutami s pravidelně pod sebou přesekávanými notami (obr.30:7). Střep stěny nádoby hnědošedé barvy s jemným vrypem (obr.30:8). Zlomek ploché sekerky (obr.30:9).

5.2.1.6 Popis materiálu ze sběru v roce 2008

Okrajový zlomek polokulovité nádoby s mírně vytaženým okrajem zdobený dvěma vodorovnými rovnoběžnými liniemi, prostor mezi nimi vyplněn drobnými vpichy, k nim přiléhají dvě ryté linie, barva hnědošedá (obr.30:10). Zlomek nádoby zdoben rytou linií

s notovým vrypem, barva světlehnědá (obr.30:11). Okrajový zlomek kulovité nádoby šedé barvy (obr.30:12). Okrajový zlomek kulovité nádoby se zaobleným okrajem zdobený trojicí linií voluty s hustě řazenými notovými vrypy, barva hnědošedá (obr.30:13). Zlomek kopytovitého klínu (obr.30:14). Zlomek výduti nádoby zdobený dvěma svislými rytými liniemi, u jedné zachycen její horní konec, barva šedá až červená (obr.30:15). Zlomek horní části tenkostěnné mísy s mírně zataženým zahroceným okrajem, barva červenošedá (obr.30:16). Úštěp bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.30:17). Okrajový zlomek kulovité nádoby se zaobleným okrajem zdobený šikmou rytou linií ukončenou notovým vrypem, barva šedohnědá (obr.30:18). Šikmo retušovaná terminální část čepelky, rohovec (bavorský pruhovaný ?) (obr.30:19). Zlomek stěny nádoby zdobený dvěma rytými liniemi, barva světlehnědá (obr.30:20). Horní část nádoby zdobená trojicí linií voluty s hustě řazenými notovými vrypy, barva šedohnědá (obr.30:21). Zlomek spodní části nádoby zdobený rytou linií voluty, barva červenošedá (obr.30:22). Zeslabený zlomek stěny nádoby zdobený svislou rytou linií s notou, barva světlehnědá (obr.30:23). Zlomek tenkostěnné nádoby s rytou linií voluty, barva hnědošedá (obr.30:24). Zlomek horní části tenkostěnné kulovité nádoby se zaobleným okrajem zdobený rytou linií s notovým vrypem, barva světlešedá (obr.30:25). Zlomek stěny nádoby s dvěma liniemi voluty, horní linie zdobena notou, barva šedá až červená (obr.30:26).

5.2.1.7 Popis materiálu ze sběru v lednu 2009

Zlomek ploché sekerky (obr.31:1). Zlomek silně poškozené sekerky (obr.31:2). Vrták na čepeli, SGS (obr.31:3). Reziduum vrtáku na čepeli (odlomený hrot), SGS (obr.31:4). Úštěp bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.31:5). Okrajový zlomek polokulovité silnostěnné nádoby červenošedé barvy (obr.31:6). Zlomek polokulovité nádoby se zaobleným okrajem šedohnědé barvy (obr.31:7). Zlomek kulovité nádoby se zahroceným okrajem červenošedé barvy (obr.31:8). Zlomek ze stěny tenkostěnné nádoby zdobený dvěma rytými rovnoběžnými liniemi, barva šedá až hnědá (obr.31:9).

5.2.2 Datace materiálu

Profilace nádob je obvyklá, tedy polokulovité a kulovité nádoby nejružnějších velikostí, polokulovité či mírně nálevkovitě rozevřené misky. Bohatě zastoupeným dekorem jsou zaštipované vrypy (např. obr.22:14, obr.25:27), linie ze zaštipovaných vrypů (obr.21:25) a nehtové vrypy (např. obr.20:14, obr.25:10, obr.26:15, obr.29:5). Dále jsou to jednoduché ryté linie δ 10, 20, 30 (např. obr.20:3,19, obr.21:4,20, obr.22:20, obr.29:15). Nechybí ani

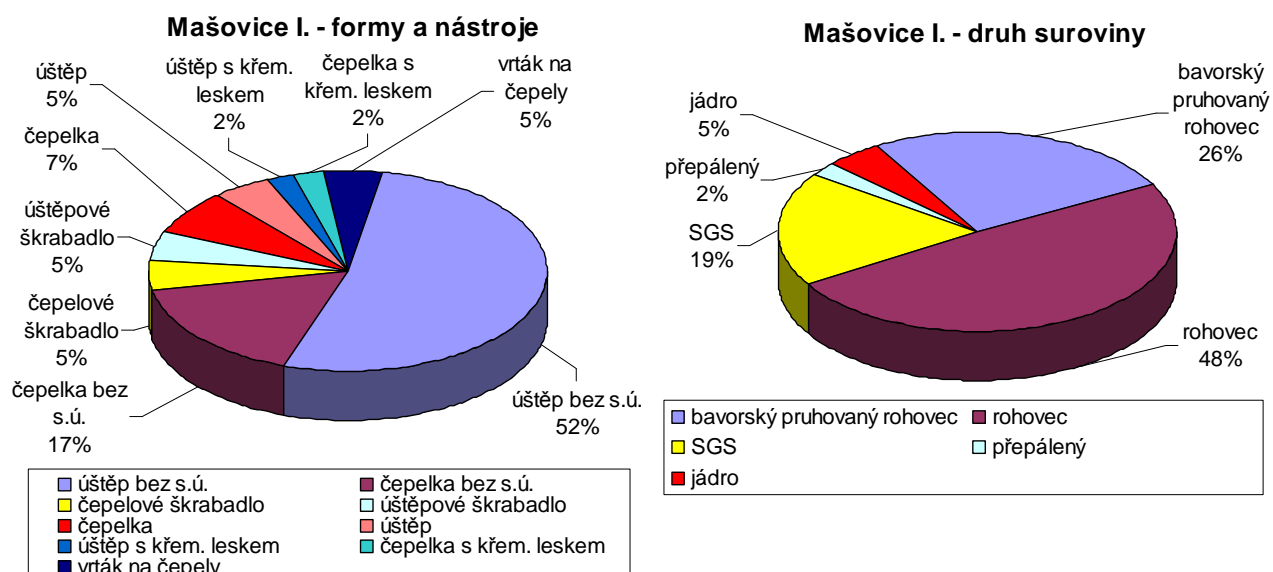

vyplňovaná páska β 20 (obr.21:6) a žebříčky α 30 (obr.19:7, obr.22:17, obr.23:20, obr.25:17). V souboru se vyskytují také zlomky s notovými vrypy na koncích či řídce na liniích ϵ 20 (např. obr.20:1, obr.21:21, obr.24:6, obr.25:9, obr.29:16, obr.30:7,26) a hustěji řazené na liniích ϵ 30 (např. obr.24:9,16, obr.26:13, obr.29:2, obr.30:13,21). Z plastických výčnělků převažují pupky různých tvarů, nejčastěji však přilepené dovnitř vmáčknuté; nechybí však ani ouška a dokonce i část zachovalé výlevky. Vzácná je výzdoba kroužkových kolků, která je vytvořena stéblem trávy či obilí (obr.20:20) a kolmé přesekávání dvou linek dlouhými vrypy, které jsou typické pro výzdobu železovské skupiny (obr.22:5). V tomto případě se ale nejedná o dlouhé vrypy ale spíše o samostatné linie, které jdou svisle k vodorovným liniím. Součástí souboru jsou i zlomky zdobené pouze vrypy bez linií (obr.21:5, obr.22:18, obr.25:21, obr.28:17, obr.29:3,4).

V získaném keramickém materiálu převažují výzdobné prvky typické pro III. stupeň LnK, bohatá plastická výzdoba, žebříčky, hustěji řazené notové vrypy. Avšak je zde zastoupen i dekor pozdního IV. stupeň LnK, a to zdobení pouze vrypy. Lokalita Mašovice I. byla osídlena i v mladším i závěrečném stupni vývoje LnK.

Mezi štípanou industrií opět dominuje úštěp bez sekundární úpravy a čepelka bez sekundární úpravy. V souboru se též objevují čepelová a úštěpová škrabadla, čepelky a úštěpy s retuší a srpová čepelka s křemičitým leskem. Soubor doplňuje vrták na čepeli a dvě jádra. Co se týče použité suroviny, soubor není tak pestrý jako v případě Hlohovic. Vyskytují se zde jen tři suroviny, a to rohovec, BPR a SGS. Dva nástroje byly přepálené.

Materiál je uložen v depozitáři ZČM pod přírůstkovými čísly 67/1999 (sběr 1999), 27/2000 (jaro 2000), 73/2009 (listopad 2001), 74/2009 (květen 2003), 10/2009 (2005), 76/2009 (listopad 2008), 18/2009 (leden 2009).

5.3 Mašovice II., poloha „Východně od obce“

Další neolitické sídliště na katastru obce objevil M. Řezáč povrchovými sběry na jaře roku 2000. Tato poloha je situována 600 m severovýchodně od jádra vsi, tedy pouhých 1,1 km východně od sídliště Mašovic I. Leží při patě nízkého návrší protnutého toutéž železniční tratí. Plochý terén postupně stoupá k severu, od nejnižšího terasového stupně ke skalnatému návrší. Na východě lokalitu vymezuje mírná deprese, na západní straně se otevírá do inundačního území soutoku několika menších vodních toků (V. a VI. řádu) a na jihu lokalitu vymezuje porostovými příznaky v louce dobře patrný zaniklý meandr Černého potoka. Stojí za zmínku, že podle povrchových sběrů končí neolitické artefakty na rozhraní pole a louky a je oprávněný předpoklad, že lokalita dále pokračuje pod inundačními sedimenty Černého potoka. Nadmořská výška lokality se pohybuje mezi 380 – 382 metry. Rozsah sídliště odhadujeme na 2 ha (Metlička – Řezáč 1999, 120).

Lokalita leží také ve Staňkovské pahorkatině, která tvoří jižní část Stříbrské pahorkatiny. I zde se stejně jako v Mašovicích I. předpokládají acidofilní doubravy (Mikyška 1972, list M-33-XIX Mariánské Lázně). Půdní podmínky tvoří na svahu hnědozem – polygenetické hlíny kyselé a blíže k potoku glej – uloženiny nekarbonátové střední (Půdní mapa ČSR listy 21-23, 21-14 Domažlice, 1990). Původní vegetací byly acidofilní doubravy (Mikyška 1972, list M-33-XIX Mariánské Lázně).

5.3.1 Rozbor nálezů

Zlomek z těla nádoby zdobený částí voluty, barva okrová a šedá, povrch omletý (obr.31:10). Zlomek z těla nádoby s polokulovitým pupkem, barva světlehnědá až šedá (obr.31:11). Zlomek z těla snad kulovité nádoby zdobený trojicí vodorovných rýh s hustě řazenými notami, barva světlešedá (obr.31:12). Zlomek z těla nádoby zdobený částí voluty, barva tmavě šedá (obr.31:13). Zlomek z těla nádoby zdobený částí voluty, barva světle šedá až šedě okrová (obr.31:14). Zlomek z těla a hrdla kulovité nádoby se zploštělým okrajem, barva šedá až černá (obr.31:15). Okrajový zlomek kulovité nádoby se zúženým zaobleným okrajem, barva šedohnědá (obr.31:16). Čepelka bez sekundární úpravy, rohovec (obr.31:17). Okrajový zlomek polokulovité nádoby se zaobleným okrajem, barva hnědošedá (obr.31:18). Zlomek z těla nádoby zdobený volutou s notovými značkami, barva okrová a šedá (obr.31:19). Okrajový zlomek kulovité nádoby se zeslabeným okrajem, barva světlehnědá (obr.31:20). Okrajový zlomek silnostěnné nádoby, barva šedohnědá (obr.31:21). Zlomek z těla nádoby zdobený částí voluty s notovým vrypem, barva šedá a okrová (obr.31:22). Zlomek z těla nádoby se střechovitě zalomenou linií s řídce řazenými notovými vrypy, barva

hnědošedá až šedá (obr.31:23). Zlomek z těla kulovité nádoby zdobený snad volutou vyplňovanou vrypy, barva šedá a okrová (obr.31:24). Okrajový zlomek misky se zahroceným okrajem barva světlehnědá (obr.32:1). Okrajový zlomek polokulovité nádoby s okrajem zaobleným a na vnější straně šikmo ven zploštělým, barva hnědá až šedá (obr.32:2). Zlomek z hrdla kulovité nádoby se zúženým zaobleným okrajem, barva šedá (obr.32:3). Zlomek z těla nádoby zdobený volutou vyplňovanou vrypy, barva tmavě šedá (obr.32:4). Okrajový zlomek z těla a hrdla kulovité nádoby zdobený přesekávanou volutou, okraj vodorovně seříznutý, barva hnědošedá (obr.32:5). Okrajový zlomek polokulovité nádoby s šikmo ven zahroceným okrajem zdobený pravděpodobně částí ryté voluty, barva šedá (obr.32:6). Zlomek z těla nádoby s nehtovým vrypem, barva tmavě šedá (obr.32:7). Zlomek z těla nádoby s polokulovitým pupkem, barva světlehnědá a šedá (obr.32:8). Úštěp bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.32:9).

5.3.2 Datace materiálu

Opět se nejčastěji setkáváme se zlomky typických polokulovitých a kulovitých nádob. Objevují se zde i misky téže profilace a misky s lehce nálevkovitě se rozevírajícími okraji. Z výzdobných prvků jmenujme notové značky řídce (obr.31:22,23) i hustěji (obr.31:12) rozmístěné na předrysovaných liniích, dále se setkáváme s přilepenými dovnitř vmáčknutými pupky (obr.31:11 a obr.32:8), pravděpodobně také s vyplňovanými páskami α 20 (obr.31:24 a obr.32:4). V případě jednoho střepu se zde vyskytují i nehtové „záštipy“ (obr.32:7) a dále problematické prosté ryté linie.

Z lokality pochází pouze 2 štípané nástroje, a to čepelka a úštěp bez sekundárních úprav. Oba jsou vyrobeny ze surovin, typických i pro ostatní nálezové celky – rohovce a bavorského pruhovaného rohovce.

Žádný z uvedených dekorů není příliš chronologicky citlivý až na hustotu řazení not a vyplňovaná páska, která by napovídala II. či spíše III. stupni LnK. Bohužel v tomto případě jsou získané zlomky příliš malé, aby bylo možné určit přesněji typ výzdoby. Do budoucna nám další povrchové sběry stěžuje fakt, že plocha je již několik let zatravněna.

Materiál je uložen pod přírůstkovým číslem RP 28/2000 (sběr jaro 2000).

5.4 Ohnišťovice

Povrchové sběry zde provedl P. Břicháček již v roce 1998. Charakter nálezů však spíše vypovídal o osídlení prostoru na konci starší, ve středí i mladší době bronzové.

Při pozdějších opakovaných sběrech v roce 1999 našel též několik zlomků neolitické keramiky, štípané i broušené industrie.

Lokalita se nachází na jihozápadním okraji katastru asi 2 km od jádra obce. Sídliště se rozkládá na ploché terénní vlně vymezené ze tří stran drobnými vodotečemi (toky VI. a VII. řádu) v nadmořské výšce 415 – 418 m.

Naleziště leží v Poběžovické kotlině, která se nachází ve střední části Chodské pahorkatiny. Geologické podloží tvoří sprašové hlíny (Geologická mapa ČR, list 21 - 232 Horšovský Týn, 1990). Půdní podmínky tvoří pseudoglej-polygenetické hlíny kyselé (Půdní mapa ČSR, list 21 – 23, 21 – 14 Domažlice, 1990). Za původní vegetaci předpokládáme acidofilní doubravy (Mikyška 1972, list M-33-XIX Mariánské Lázně).

5.4.1 Rozbor nálezů

Týlní zlomek snad sekerky z amfibolitu (obr.33:1). Zlomek ze stěny nádoby zdobený částí ryté voluty, barva okrově hnědá a hnědá (obr.33:2,3). Úštěpové škrabadlo, bavorský pruhovaný rohovec (obr.33:4). Škrabadlo, bavorský pruhovaný rohovec (obr.33:5). Okrajový zlomek rozevřené misky, barva světle hnědá až hnědá (obr.33:6). Okrajový zlomek kulovité nádoby s výzdobou tenké, jednoduché linie, barva hnědošedá (obr.33:7). Okrajový zlomek polokulovité nádoby se zaobleným okrajem, barva šedohnědá až šedá (obr.33:8).

5.4.2 Datace materiálu

Chudost souboru neumožňuje bližší dataci. Osídlení nejspíš bude souviset s dalšími lokalitami v povodí Černého potoka, neboť nejbližší lokalita Mašovice I. je vzdálena vzdušnou čarou jen 5 km od Ohnišťovic (Břicháček – Metlička 2001, 81). Pakliže jde o zásah stejného kolonizačního proudu byl by soubor datován do mladšího (III.) stupně LnK. Materiál je uložen ve sbírkách OZAV v Plzni.

5.5 Polžice, poloha „Jihovýchodně od obce“

V roce 2000 objevil M. Řezáč stopy neolitického osídlení 900 m jihovýchodně od obce, pod návrším se známou pozdně halštatskou lokalitou, a to na hraně inundačního prostoru. Lokalita se nachází v nadmořské výšce 380-382 m. Převážná část sídliště se rozkládá na zatravněném území při vrcholu meandru Radbuzy (tok IV. řádu, levobřeží). Rozsah osídlení je přibližně 1 – 2 ha (Břicháček 2000, 164).

Dle geomorfologického členění je lokalita součástí Poběžovické kotliny. Podloží tvoří starší vyvěřeliny, převážně žuly (Geologická mapa ČR, list 21- 214 Mířkov, 1990). Půdní

podmínky tvoří na svahu pseudoglej-polygenetické hlíny kyselé a při řece nivní půda glejová (Půdní mapa ČSR, list 21 – 21 Bělá nad Radbuzou, 1990). V blízkosti řeky předpokládáme, že se původně vyskytovaly luhy a olšiny, v okolí pak acidofilní doubravy (Mikyška 1972, list M-33-XIX Mariánské Lázně).

5.5.1 Rozbor nálezu a jeho datace

Typickou lineární výzdobu nese jeden určující zlomek, okraj polokulovité nádoby se šikmo ven zaobleným okrajem zdobený vodorovnou rytou linií s notou pod okrajem (obr.33:9), který patří do III. stupně lineární keramiky. Ačkoliv známe z lokality jen jediný střep, osobně jej nepovažuji za pouze ojedinělý nález. Podle autora sběru M. Řezáče je chudost získaného materiálu dána zasedimentováním vrstvy. Narážíme zde tak na jeden z nedostatků povrchových sběrů a bylo by zde třeba alespoň provést sondáž, která by snad byla účinnější. Při tomto stavu poznání můžeme Polžice považovat za lokalitu s krátkodobým pobytem prvních zemědělců.

Zlomek je uložen v ZČM pod přírůstkovým číslem RP 1/2001.

5.6 Semošice, poloha „Západně od dvora Peřiny“

Nové sídliště objevil M. Řezáč v roce 2003 povrchovými sběry na lokalitě v Semošicích. Další sběry provedl i v následujícím roce.

Sídliště se rozkládá v nadmořské výšce 368-371 m n.m. na poli mírně skloněném k severu ležícím na pravé břehu Radbuzy, jižně od železniční trati (č. 182 Staňkov – Poběžovice) a západně od rybníka u dvora Peřiny. Lokalita se nachází na okraji říční nivy a zaujímá polohu přibližně 1,5 ha.

Lokalita leží na rozhraní dvou okrsků, a to Poběžovické kotliny (její východní okraj) a Staňkovské pahorkatiny (západní okraj). Půdní podmínky tvoří hnědé půdy (kambizem) (Tomášek 2007). Podle geologické mapy tvoří podloží deluviální hlinitopísčité sedimenty, převážně soliflukční (Geologická mapa ČR, list 21- 214 Mířkov, 1990). Geobotanická rekonstrukční mapa předpokládá za původní vegetaci acidofilní doubravy (Mikyška 1972, list M-33-XIX Mariánské Lázně).

5.6.1 Rozbor nálezů

Zlomek stěny nádoby se dvěma zaštipovanými nehtovými vrypy, barva šedohnědá (obr.33:10). Zlomek stěny nádoby zdobený nehtovými vrypy, barva červenohnědá (obr.33:11). Zlomek nádoby se zesíleným zaobleným okrajem, barva hnědá (obr.33:12).

Zlomek stěny nádoby na vnější straně zdoben rytými liniemi se dvěma vpichy v prostoru mezi nimi a na vnitřní straně zdoben linií s notičkou, barva šedá (obr.33:13). Okrajový zlomek polokulovité nádoby se zahroceným okrajem (obr.33:14). Zlomek nádoby se zaobleným okrajem hnědoušedé barvy (obr.33:15). Úštěp bez sekundární úpravy, snad dlátka SGS (obr.33:16).

5.6.2 Datace materiálu

Soubor je příliš malý na to, aby se dal spolehlivě datovat. Výzdobné prvky v tomto případě nejsou chronologicky citlivé, objevují se v průběhu celého vývoje LnK. I v tomto případě chudost materiálu vypovídá spíše o krátkodobém pobytu nositelů kultury s lineární keramikou či o možném zasedimentování vrstvy. Stejně tak jako v Polžicích i zde pomocí povrchových sběrů tuto otázku nedokážeme spolehlivě zodpovědět.

Materiál je uložen v depozitáři ZČM pod přírůstkovým číslem RP 13/2009.

5.7 Staňkov, poloha „Pod silnicí“

První povrchové sběry provedli M. Metlička a J. Metličková v srpnu roku 1999. Charakter výplně orbou narušených objektů při hraně terasy a početná štípaná industrie naznačovala osídlení prostoru v období neolitu. Opakované sběry v letech 2000, 2002 a 2009 prokazují, že sídliště bylo osídleno v neolitu lidem kultury s lineární i vypíchanou keramikou v pozdní době halštatské. V roce 2009 M. Řezáč a autorka během svého výzkumu zachytili 12 orbou narušených objektů s tmavější výplní, na které pak byly zaměřeny sběry. Polohy jednotlivých objektů byly zaměřeny pomocí GSP a zaneseny do mapy (příloha č.10). 2 objekty nepochybně náležely kultuře s vypíchanou keramikou, jeden objekt patří kultuře s lineární keramikou a dalších 5 lze jen rámcově zařadit do období neolitu. Nálezový soubor však ukazuje na polykulturní osídlení nejen v neolitu, ale i ve střední době bronzové a v době halštatské (Metlička – Řezáč 2002, 267).

Sídliště se nachází na poli vzdáleném asi 1 km severovýchodně od středu města Staňkova po pravé straně silnice vedoucí do obce Ohučova. Rozsah sídliště je maximálně 1 ha a leží v nadmořské výšce 358-360 m. Lokalita se nachází na nejnižším terasovém stupni nad inundací řeky Radbuzy, na jejím levém břehu, na soutoku s krátkou bezejmennou vodotečí (tok IV. řádu).

Podle geomorfologického členění se lokalita nachází ve Staňkovské pahorkatině, která tvoří jižní část Stříbrské pahorkatiny. Lokalita se rozkládá na hnědozemí (Tomášek 2007). Geologická mapa zde uvádí fylity (Geologická mapa ČR, list 21 Klatovy, 1990).

Na břehu řeky se vyskytovaly původně olšiny a luhy, dále v okolí pak acidofilní doubravy (Mikyška 1972, list M-33-XX Plzeň).

5.7.1 Rozbor nálezů

5.7.1.1 Popis materiálu ze sběru v roce 1999

Čepel s dvěma vruby, bavorský pruhovaný rohovec (obr.34:1). Čepelové škrabadlo, bazální část šikmo retušovaná, boky s mechanickou retuší, rohovec (obr.34:2). Čepelka s retuší na terminálním konci, bavorský pruhovaný rohovec (obr.34:3). Menší úštěp bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.34:4). Levolaterálně nevýrazný vrub, bavorský pruhovaný rohovec (obr.34:5). Čepelka bez sekundární úpravy, přepálená (obr.34:6). Čepelka bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.34:7). Čepelka bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.34:8). Čepelka bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.34:9). Čepelka bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.34:10). Zlomek ploché sekery z amfibolitu (obr.34:11).

5.7.1.2 Popis materiálu ze sběru v listopadu 2000

Zlomek misky se zaobleným okrajem, barva šedá až červená (obr.34:12). Okrajový zlomek kulovité nádoby s mírně vytaženým okrajem, barva šedohnědá (obr.34:13). Část suroviny (jádro), bavorský pruhovaný rohovec (obr.34:14).

5.7.1.3 Popis materiálu ze sběrů v roce 2002

Okrajový zlomek z nádoby s prohnutým hrdlem a rovným zaobleným okrajem s oválným výčnělkem pod okrajem, barva šedá (obr.34:15). Zlomek z tenkostěnné nádoby zdobený volutou s notou, barva černošedá až okrová (obr.34:16). Zlomek ze stěny nádoby zdobený dvěma rýhami, barva šedá (obr.34:17).

5.7.1.4 Popis materiálu ze sběrů v roce 2005

Zlomek se stěny snad kulovité nádoby s částečně dochovaným okrouhlým pupkem, barva oranžovohnědá (obr.35:1). Okrajové zlomy misek se zahroceným okrajem, barva hnědá až černošedá (obr.35:2,3). Okrajový zlomek misky se šikmo ven zaobleným okrajem, barva černošedá (obr.35:4). Úštěp s hrubou nespecifikovanou retuší, bavorský pruhovaný rohovec (obr.35:5). Čepelka bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.35:6).

5.7.1.5 Popis materiálu ze sběru v roce 2009

obj.3. Zlomek stěny nádoby zdobený řadami malých širokých trojvpichů, barva šedohnědá (obr.35:7). Zlomek mísy s hrotitým okrajem, barva červenošedá (obr.35:8).

obj. 5. Zlomek stěny nádoby zdobený souběžnými řadami malých pětinasobných vpichů vytvořených tremolovou technikou, barva šedá (obr.35:9). Drobný úštěp bez sekundární úpravy, přepálený (obr.35:10).

obj.6. Čepelka se šikmo retušovaným koncem, bavorský pruhovaný rohovec (obr.35:11). Menší úštěpové škrabadlo, SGS (obr.35:12).

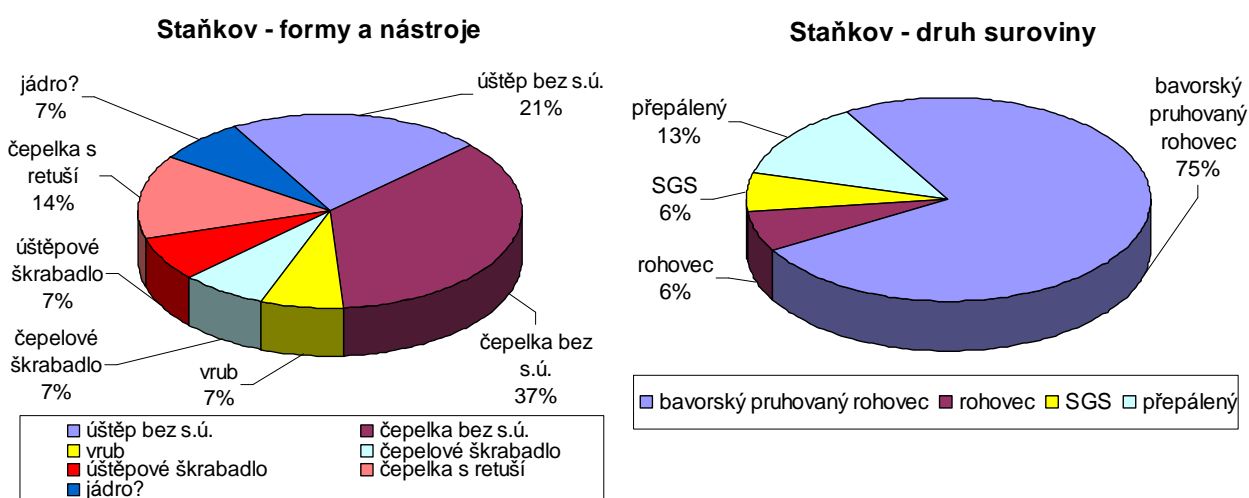
obj.7. Drobný úštěp bez sekundární úpravy, bavorský pruhovaný rohovec (obr.35:13).

5.7.2 Datace materiálu

Keramický soubor ze Staňkova je poměrně chudý narozdíl od štípané industrie, která zde jasně dominuje. Jsou to převážně okrajové zlomky misek či kulovitých nádob. Výzdobné prvky zastupují prostě ryté linie a plastickou výzdobu okrouhlé pupky. Tyto zlomky však v rámci LnK nelze blíže datovat. Sběry byly získány dva čitelné zlomky StK, které lze datovat rámcově do IV. stupně, tedy mladší fáze vypíchané keramiky.

Sběry poskytly bohatý soubor štípané industrie, kde převládají čepelky bez sekundární úpravy. Dále jsou to úštěpy bez sekundární úpravy, čepelky s retuší, úštěpové i čepelové škrabadlo, nevýrazný vrub a jádro. Převládající surovinou je bavorský pruhovaný rohovec, který jasně dominuje nad SGS i rohovcem.

Materiál je uložen pod přírůstkovými čísly RP 25-26/1999 (sběry v srpnu 1999), RP 69/2009 (2000), RP 20/2002 (srpen-září 2002), RP 23/2005 (listopad 2002) RP 77/2009 (leden a březen 2009).

5.8 Ojedinělé nálezy

5.8.1 Kanice

Už před druhou světovou válkou našla paní A. Bozděchová vrtanou teslici na návrší severně od obce při svážení kamení z polí na místní staré polní cestě. Místo nálezů je vzdušnou čarou vzdáleno asi 7 km od sídliště v Hlohovčicích.

5.8.1.1 Rozbor nálezů

Nástroj je mírně lichoběžníkovitého tvaru, s klenutým hřbetem a nevýrazně zahroceným týlem. Byl vyroben z místní suroviny – fylitu (Břicháček – Metlička 2001, 73).

5.8.2 Poděvousy

V roce 1952 našel pan J. Šnajdr na zoraném poli pod kostelem teslici. Místo nálezů je vzdáleno asi 3 km vzdušnou čarou od sídliště v Hlohovčicích. Bohužel pozdější průzkumy místa byly negativní.

5.8.2.1 Rozbor nálezů

Vrtaná teslice s nesouměrně zaobleným týlem byla vyrobena ze spilitu (Břicháček – Metlička 2001, 81).

5.8.3 Radonice

Při výzkumu halštatské mohyly v Radonicích byla objevena na počátku 20. století téměř celá nádoba kultury s lineární keramikou. V okolí Radonic však známe několik mohylových pohřebišť, a tak nevíme z kterého pohřebiště ani mohyly uvedená nádoba pochází. Jelikož se jedná o velmi starý výzkum, chybí nám bližší nálezové okolnosti.

5.8.3.1 Rozbor nálezů a jeho datace

Jedná se o nádobku s výzdobou sedmi okrouhlých, dovnitř vmáčklých přilepených pupků. Na výduti jsou dochovány čtyři větší pupky, výše k ústí pak symetricky tři menší.

Nádoby bez výzdoby opatřené pouze pupky nelze v rámci vývoje lineární keramiky přesněji zařadit, nejvíce se ale objevují ve II. a III. stupni (Břicháček – Metlička 2001, 82).

6 Celkové shrnutí datace lokalit

V předloženém materiálu zcela postrádáme keramiku I. stupně lineární keramiky. Z datace materiálu vyplývá, že kolonizace Domažlicka začala až ve II. stupni lineární keramiky, a to zcela výjimečně, což dokládá pouze soubor z Hlohovčic, polohy Lačnovy. Ostatní materiál však vypovídá o systematickém osídlení regionu až v jejím III. stupni. Toto zjištění koresponduje s naší představou o významné kolonizační aktivitě mladší (III. stupeň) LnK v rámci celého středoevropského prostoru. V případě Mašovic I. osídlení pokračuje i v závěrečném stupni LnK, a ve Staňkově byly dokonce nalezeny první doklady vypíchané keramiky v domažlickém regionu. Bohužel jediný zlomek keramiky patřící bavorské skupině Oberlauterbach z Hlohovčic nemá v souboru oporu v materiálu vypíchané keramiky, tudíž by bylo předčasné datovat soubor také do mladšího neolitu.

Nejbohatší soubory nálezů poskytly přirozeně lokalita Mašovice I., kde probíhaly pravidelné sběry po celé minulé desetiletí a Hlohovčice, kde proběhl archeologický výzkum. Srovnáme-li datace keramiky z obou poloh Hlohovčic, zjistíme, že poloha Lačnovy se zdá být vývojově starší. Je tedy možné, že se zdejší kolonisté přemístili na výhodnější polohu Pod lesíky, která je blíže k pramenné (a tedy i úrodnější) pánvi, ačkoliv se jedná o přesun jen o pár stovek metrů. Tuto domněnku podporuje také výskyt mladší a nálezově bohatší keramiky z polohy Pod lesíky. Podobná situace pravděpodobně nastala také na lokalitách Mašovice I. a II., kde vývojově starší sídliště z Mašovic II. (snad počátek mladšího stupně LnK) zaniklo v důsledku přesunu obyvatel na výhodnější polohy Mašovic I. Lokalita Mašovice II. se rozkládá z části v inundaci Černého potoka a zamokření části sídliště ve srážkově příznivém roku mohlo způsobit problémy při místních záplavách. V Mašovicích I. pak osídlení pokračuje ve III. a IV. fázi (šáreckém stupni) LnK. Velkou neznámou je sídliště ve Staňkově. Kromě atypických střepů je v souboru malý počet lineární keramiky, jedná se ale o okrajové zlomky a výzdobné prvky chronologicky necitlivé. O to větší překvapení přinesly sběry v minulém roce, kdy se podařilo najít 5 zlomků vypíchané keramiky, ovšem jen dva s čitelnou výzdobou. V ostatních případech se jedná o velmi malé soubory, které lze jen rámcově datovat. Lokality Semošice, Polžice a Ohnišťovice jsou při tomto stavu bádání spíše dokladem krátkodobého pobytu neolitiků, či dokladem neúspěšného vyhledávání příhodnějších poloh v rámci III. stupně LnK (všechny tři lokality leží na výrazně horších půdních typech hnědozemí a hnědých půd).

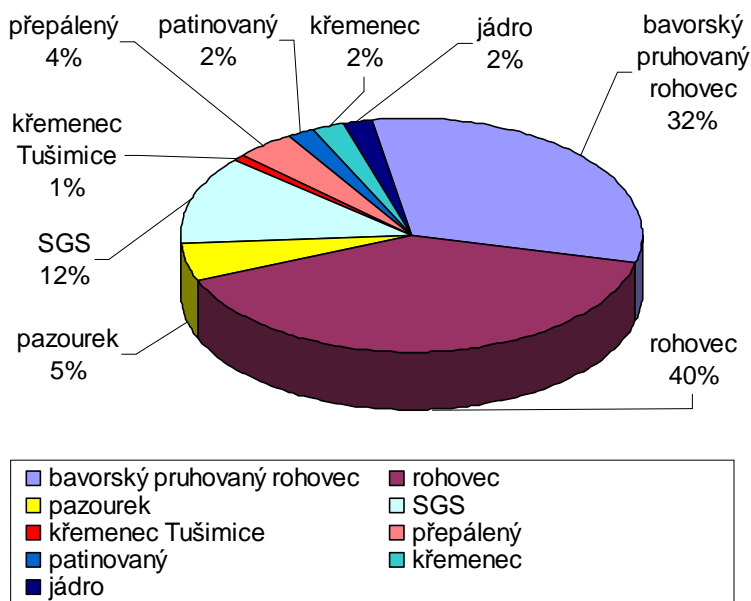
7 Zhodnocení kamenné industrie

V celkovém zastoupením suroviny na Domažlicku zcela jasně převládají rohovce západní provenience 72%, z toho 32% tvoří bavorské pruhované rohovce (Platten-Knollen-Fladensilex) z okolí Kelheimu. V menší míře se v souborech vyskytují i kropenaté rohovce z okolí Pasova. Dále je na sledovaných lokalitách zastoupen silicit glaciálních sedimentů (12%) či pazourek (5%). Nejvýrazněji je BPR zastoupen na lokalitě Staňkov (75%).

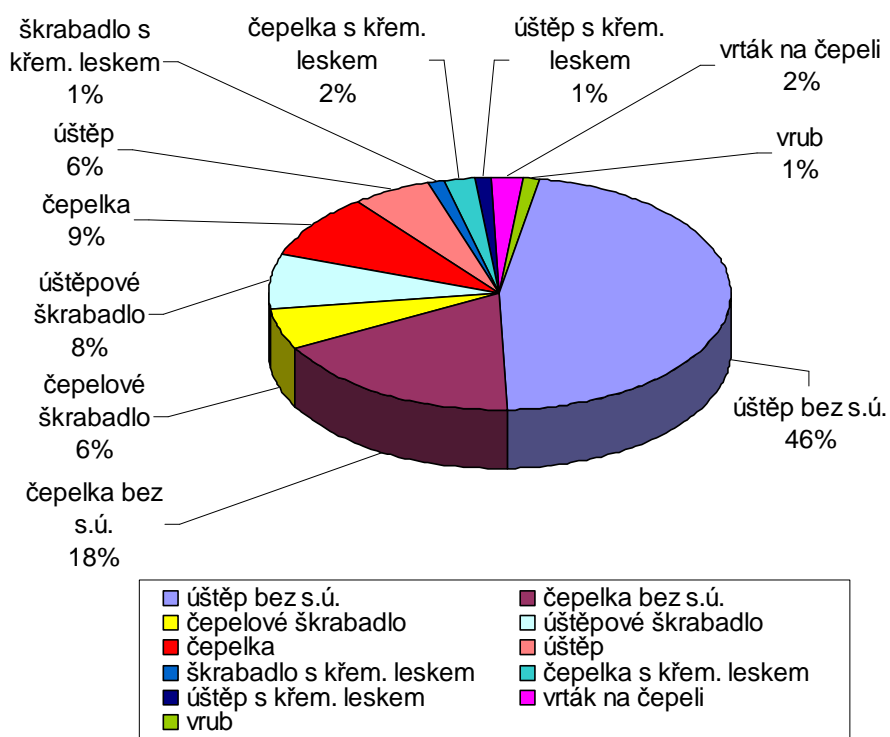
Plattensilex se vyznačuje dobrou štěpností, bělošedou až bělohnědou kůrou, přičemž síla desek se pohybuje od 0,5 do 4 cm. Vyskytuje se v barvách šedé a modrošedé, ale i tmavomodré až fialové. Typické pruhování je paralelní s kůrou. Výskyt barevných pruhů budí dojem, že za jejich vznikem stojí ukládání vrstev při vzniku suroviny. A. Binsteiner však za tímto jevem vidí pouze optický efekt a tvrdí, že pruhování nesouvisí s vrstvením jurského deskovitého vápence (Popelka 1999, 74). Výskytu BPR se věnovala řada německých autorů již od první poloviny minulého století. Kromě samotné suroviny byl také zkoumán těžební areál BPR, a to areál u Arnhofenu (Abensberg, Ldkr. Kelheim) A. Binsteinerem a B. Engelhardtem (Engelhardt – Binsteiner 1988, 1-28). Autoři zde prokázali těžbu suroviny pomocí zakládání šachet o maximální hloubce 8 m. V blízkosti areálu byla objevena řada neolitických sídlišť, která parně souvisí s těžebním areálem. Užívání tohoto rohovce je prokázáno již v mladším paleolitu, avšak výraznější nárůst užívání nastal až v období LnK a zejména pak ve středním neolitu. V Německu je užíván především kulturou münchshöfenskou, dále pak je prokázán také v mladších obdobích v altheimské skupině či v chamské kultuře (Popelka 1999, 75).

Co se týče zastoupení forem či nástrojů dominují v souborech úštěpy (46%) a čepelky (18%) bez sekundární úpravy. Toto zjištění koresponduje s našimi poznatky o české štípané industrii, kterou charakterizujeme jako úštěpovo-čepelovou s převládajícími úštěpy (Pavlů 2007, 74). Mezi nástroji dominují úštěpová či čepelová škrabadla, avšak nechybí ani artefakty s křemičitým leskem. Soubor ŠI však nevyniká nějakými exkluzivními nástroji, většinou se jedná o nevelké zlomky, výrobní odpad či artefakty bez retuše. Vzhledem k faktu, že obyvatelé zdejšího regionu měli z Čech nejbližší ke zdroji bavorských surovin, tento jev jistě překvapí. Pakliže s německými surovinami obchodovali dále do Čech, lze předpokládat, že nejexkluzivnější předměty poctivě přenechávali obchodu?

Celkové zastoupení surovin

Celkové zastoupení forem a nástrojů

Mezi broušenou industrií nacházíme typické neolitické nástroje na zpracování dřeva – teslice, kopytovité klíny a ploché sekery. Použitou surovinou jsou místní amfibolity a metabazity typu Jistebsko (Šída et al. 2003, 109-131). Nálezové soubory doplňují větší i menší zlomky mazanice, zlomky kamenných drtel a drtiče, které dokládají spolu se soubory keramiky, ŠI a BI existenci neolitických sídlišť.

8 Postavení Domažlicka v procesu neolitické kolonizace západních Čech

První neolitické osídlení Plzeňska můžeme doložit již v I. stupni LnK. Nejstarší lineární keramika však tvoří v celé střední Evropě jednotný horizont, v němž je velmi obtížné najít místní rozdíly. Proto se dlouho nedalo s jistotou tvrdit, že by bylo osídleno Plzeňsko z Pražské kotliny a ne z Podunají, které je taktéž osídleno v I. stupni LnK. Podobný problém se týká tedy i Domažlicka, kam kolonizace mohla přijít stejně tak z Podunají, jako z Plzeňska. Již v roce 1965 J. Maličský i E. Neústupný píšou o pronikání prvních zemědělců do západních Čech z Pražské kotliny, ve směru železniční tratě Praha-Plzeň (Maličský 1965, 23; Neústupný 1965, 35). Jejich teorii podporuje fakt, že další vývoj lineární i vypíchané keramiky na Plzeňsku je shodný s vývojem středočeským. Pozdější výzkumy v oblasti Berounska i Hořovicka potvrdily výraznou koncentraci souvislého osídlení lidem s lineární i vypíchanou keramikou (nověji např. Stolz 2001, 64-77). Sídlní komora Hořovicka je od západních Čech oddělena výrazným pásmem Brd, podél nichž na severu byly spojovací cesty podél Berounky či jejích přítocích a východně od Brd tzv. litavskou cestou vedla cesta do jižních Čech. První západočeská lokalita je až v Rokycanech, která je vzdálena přibližně 19 km od poslední středočeské sídlištní koncentrace v Cerhovicích. Osídlení se vyhnulo okolí městečka Mýta a Holoubkova, které je velmi bažinaté, nevyhovuje tak žádnému pravěkému osídlení. Je tedy zřejmé, že neolitici zaujali všechny vhodné polohy k osídlení na této trase. Dalšími možnými trasami kolonizace mohla být cesta podél Berounky či cesta ze severozápadních Čech, tyto cesty se však jeví jako málo pravděpodobné, protože na nich chybí podobná kontinuita osídlení, jakou sledujeme v ose Pražská kotlina – Beroun – Zdice – Žebrák – Hořovice – Cerhovice – Rokycany. Také lokality na Plzeňsku prokazují kontinuální vývoj celé LnK i StK, a to na lokalitách Dobřany (Beneš 1989, 88; Metlička – Řezáč 2008, 47-8), Plzeň-Litice (Braun 2001, 102-8; Braun – Sokol 1996, 5-15; Sokol 2001, 211-35), Křimice (Baštová – Metlička 1989, 88; Braun – Metlička 1995, 152-3), Malesice (Metlička 1999), Vochoň (Pavlů 1997, 19-27).

Neolitické osídlení Bavorska se koncentruje pouze při Dunaji a jeho pravostranných přítocích. Osídlení levostranných přítoků Naab a Regen zatím prokázáno není. Toto zjištění proto nenasvědčuje tomu, že by Domažlicko mohlo být osídleno skupinou neolitického lidu z podunajských sídlišť. Přesto tento lid pronikal do oblasti blíže k hraničním horám, což nám

dokládají četné nálezy broušené industrie z bavorské strany Českého lesa. Avšak v tomto prostoru dodnes chybí doklady existence sídlišť.

V období středního a mladšího stupně lineární keramiky je osídlení v Plzeňské kotlině velmi intenzivní, což nejspíše vyvolalo novou kolonizaci západním směrem. Kolonisté se odtud vydali proti toku řek Mže, Radbuzy, Úhlavy i Úslavy. Osídlení postupující proti toku Mže vycházelo patrně ze sídlišť na severozápadním okraji Plzeňské pánve (Vochov, Křimice, Malesice). Neolitické osídlení končí u Stříbra, dále na Tachovsku doklady osidlování postrádáme. Ani osídlení povodí Úslavy nepronikne dál než 15 km od centra kolonizace (nejvzdálenější lokalita Štáhlavy). Úspěšnější byla kolonizace podél Úhlavy, kde dosáhla na Přeštice a podle novějších průzkumů dokonce až do Švihova u Klatov. Přesto se kolonisté nedostávají až do podhůří Šumavy. Srovnáme-li rozsah osídlení Radbuzy s osídlením povodí ostatních řek, zjistíme, že se kolonizace povodí Radbuzy dostala nejdále od svého východiska a že se dostala až do podhůří Českého lesa. Tato cesta tvořila nejkratší spojení k hraničním horám, do území hlavního rozvodí řek Radbuzy a Naabu, či proti toku Zubřiny k řece Regenu, na které se vážou cesty vedoucí až do oblasti Regensburgu, tedy do bohaté sídelní oikumeny povodí Dunaje a k těžebním areálům německých rohovců.

Hlavní osou kolonizace tedy byla řeka Radbuza a její přítoky. Východiskem bylo nejspíše výrazně osídlené území na dolním toku Radbuzy (jižní okraj Plzeňské pánve), kde chronologicky začíná rovněž prvním stupněm LnK – Litice, Stod a končí šáreckým stupněm LnK - Soběkury (ústní sdělení M. Řezáče). Při postupu proti toku Radbuzy byly využity všechny vhodné polohy na drobných přítocích. Výrazná koncentrace byla zjištěna v posledních letech především v Dobřanech (nepublikované výzkumy 2007-2009 v poloze Východně od psychiatrické léčebny, Koupaliště). Neolitické nálezy pochází také z Vodního Újezdu a další koncentraci osídlení sledujeme v komoře Chotěšov – Stod (Metlička 1997, 78; Metlička 2001, 300). Odtud se kolonizace vydává po přítocích Radbuzy, a to jak k severu po Toužinském potoce-Ves Touškov (Metlička 2004, 303) a Lučním potoce (Kotovice-Záluží), tak i k jihu po Dnešickém potoce-Vstiš (Metlička – Řezáč 2001) až k jeho pramenům-Soběkury (Metlička – Řezáč 1999).

Při dalším postupu proti toku Radbuzy se dostáváme již na samotné Domažlicko, kde sledujeme stopy osídlení jak při toku řeky (Staňkov, Semošice, Polžice), tak i na pravostranných přítocích, a to Srbským potoce (Hlohovčice, Poděvousy), Černém potoce (Mašovice) a snad i Zubřině (Radonice). Největší koncentrace osídlení je na Horšovskotýnsku (Semošice, Mašovice, Polžice a Ohnišťovice). Osídlení se dostává až do Ohnišťovic, vzdálených 13 km vzdušnou čarou od hraničních přechodů.

Domažlicko z archeologického a sídelně-historického hlediska má charakter průchozího území. Už od starší doby kamenné přírodní podmínky tohoto horského pásma ovlivňovaly život pravěkého člověka. Pro obraz osídlení měl vždy významný vliv geomorfologický vzhled, kvalita půdy, nadmořská výška, vodní režim. V některých případech se měnilo osídlení i z jiných, nám již těžko vysvětlitelných důvodů. Podhůří Českého lesa bylo velice důležité, protože bylo nástupištěm pro přechody horského pásma. V mladší době kamenné postupně pronikali z Balkánu a Karpatské kotliny do střední Evropy první kolonisté znalí pěstování kulturních plodin a intenzivního chovu domácího dobytka. Při sledování neolitického osídlení v rámci celé České republiky musím připomenout rozdílnost přírodních podmínek. První zemědělci vyhledávali příhodné podmínky, a tak se nejhustší osídlení rozkládalo nejprve na sprašových půdách Plzeňské pánve. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že celé západní Čechy včetně Plzeňské pánve tvoří zeměpisně specifickou kulturní jednotu, čímž je dána jejich v určitém smyslu odlišnost od ostatních českých oblastí. Současný archeologický průzkum přináší doklady o pronikání prvních zemědělců až do podhůří hraničních hor Českého lesa na Domažlicko, a to i přesto, že je zde relativně vyšší nadmořská výška, drsnější klimatické podmínky i relativní nedostatek sprašových půd. Přesto jsou zde lepší podmínky než např. na Tachovsku či Klatovsku, kde osídlení nedosahuje takového rozsahu.

Důvodem pro vznik dalšího kolonizačního proudu vycházejícího z Plzeňské kotliny na Domažlicko bylo intenzivní osídlení Plzeňské kotliny v mladší fázi LnK. Hledání nových prostor pro osídlení podél řeky Radbuzy nebylo však zcela náhodné. Dalším podnětem byly objevené zdroje bavorských rohovců vhodných pro výrobu štípané industrie za hřebeny Českého lesa, kde tato řeka pramení. Nálezy bezpečně dokazují, že pásma Českého lesa a Šumavy i přes svou relativní výšku nebyla v pravěku nikdy nepřekročitelným předělem zeměpisným ani kulturním, protože nejméně od středního eneolitu (chamská kultura) je na obou stranách naprosto jednotné kulturní prostředí, a ani v mladší době kamenné nebylo horské pásmo překážkou výměny kulturních a společenských impulsů. Spojení nejspíše začalo a bylo udržováno přes horská údolí a průsmyky, kudy se ubírali nejen sami kolonisté, ale kudy vedly i obchodní stezky, kterými se mimo jiné dopravoval i bavorský pruhovaný rohovec z okolí Řezna. Z této suroviny vyrobené kamenné nástroje nacházíme v této oblasti nejen v nálezech mladší doby kamenné, ale ještě i v inventáři pohřbů doby bronzové (Čujanová-Jílková 1966, 7). Domnívám se, že k takovému obchodu docházelo především v zimních měsících, kdy se neolitici nemuseli věnovat zemědělským pracím, které je jinak zaměstnávalo během celého roku, proto také využívali především horské průsmyky a údolí.

Z bavorských hraničních průsmyků známe mnoho nálezů kamenných nástrojů, především sekerek (Binsteiner 2005, 49). Z mapky (mapa č. 2) jsou patrné některé přechody přes hraniční hory, jako je Všerubský průsmyk, okolí Spáleného vrchu (dnešní přechod Folmava-Furth im Wald) a Vranovské sedlo u Pivoně. Podle polohy českých lokalit, které se soustřeďují především kolem Radbuzy a Černého potoka, se domnívám, že nejpoužívanější a nejdůležitější byla stezka překonávající rozvodí Radbuzy a Náby pod Lysou horou ve Vranovském sedle, v jehož okolí Radbuza i Černý potok pramení.

Změny v zastoupení surovin štípané industrie nám vypovídají o tom, kdy došlo k nárůstu užívání cest překračujících masív Českého lesa. V souborech starší LnK v Liticích jsou zastoupeny domácí suroviny, křemence ze SZ Čech a baltský pazourek, ovšem v objektech střední a hlavně mladší lineární keramiky již bavorský pruhovaný rohovec převládá (Břicháček – Metlička 2001, 84). V této době je tato surovina postupně importována do celých Čech. BPR je například zastoupen v neolitických souborech z Roztok (LnK 2%, StK IVA 23%, nález 11 čepelek odbytých z jednoho kusu suroviny), Malé Černoci a Bylan (střední a mladší LnK jen 2%, StK 5%) (Popelka 1999, 22-25,61). Na lokalitě v Radčicích (okr. Strakonice) bylo z této suroviny vyrobeno až 70 % všech nástrojů. BPR převládá také na nalezištích na Rakovnicku, kde např. v Chrášťanech soubor 6 vrtáků, z celkového počtu 7 nástrojů nalezených v jednom objektu, ukazuje na specializovanou výrobu (Pavlů 2007, 76). Na lokalitách můžeme sice pozorovat nárůst zastoupení bavorské suroviny především až ve vypíchané keramice, avšak na západočeských sídlištích Vochov a Litice je BPR prokázán již ve II. stupni LnK a nejstarší doklad v Čechách, pocházející z Křimic, datujeme dokonce až na počátek II. stupně LnK (Pavlů 2004, 22).

Důležité je, že tato změna spektra surovin nastala na přelomu II. a III. stupně LnK, kdy také začíná být osidlováno Domažlicko, kde je v souborech bavorský pruhovaný rohovec výrazně zastoupen (32 %). Důvodem osídlení tedy bezesporu bylo také objevení nového zdroje suroviny a obchod s ním. Navzdory tomu v období vypíchané keramiky dosahuje kolonizační proud pouze ke Staňkovu, dále na jihozápad vypíchanou keramiku zatím postrádáme. Osídlení v mladším neolitu zřejmě není tak intenzivní a stahuje se zpět do úrodnějších míst. Tento rys potvrzují výsledky studie I. Pavlů shrnující problematiku kolonizačních aktivit v rámci celého středoevropského procesu (Pavlů 1977, 48-55). V pozdním neolitu sílí kulturní kontakty s Bavorskem, o čemž svědčí výrazné vlivy ve výzdobě keramiky v nálezech ze západočeských sídlišť v závěru neolitu a na počátku eneolitu (skupina Oberlauterbach, Münchshöfen, Schussenried a Michelsberg). Tyto vlivy vedly až ke změnám kulturní orientace západních Čech v závěru neolitu a v časném eneolitu.

9 Závěr

Počátky osídlení Domažlicka spadají do II. stupně kultury s lineární keramikou avšak k vrcholu kolonizace dochází až v jejím III. stupni. Domnívám se, že k této kolonizační vlně, vycházející z intenzivně osídlené oblasti v okolí dolní Radbuzy, došlo kvůli nárůstu populace na sídlištích Plzeňské kotliny. Posílení zakládání sídlišť v povodí Radbuzy pomohlo objevení nových surovin pro výrobu štípané industrie, a to bavorských rohovců z Podunají. Hraniční průmysly Českého lesa byly využívány k přechodům již v paleolitu. Lid kultury s lineární keramikou po příchodu do této krajiny jistě brzy objevil ony cesty, kterými přešli hory a dostali se až do oblasti, kolem řeky Náby a Regenu. Zde se patrně setkali s lidem z Podunají, s kterým záhy navázali obchodní styky. Distribuce bavorských rohovců do Čech tedy procházela Domažlickem, což mimo jiné dokládají i četné nálezy kamenné industrie z oblasti Českého lesa a fakt, že právě rohovce západní provenience jsou většinou zastoupeny ve štípané industrii neolitických lokalit Domažlicka (více než 70%).

Otázkou stále zůstává, co bylo protiváhou obchodu s rohovci. V úvahu lze brát potraviny např. obilí. Cesta je však velmi náročná a od Podunají příliš vzdálená. Navíc si lze jen těžko představit, že by v Podunají měli nouzi o obiloviny. Málo pravděpodobné jsou také lesní plody, které by se během transportu zkazily. Pravděpodobnější je med divokých včel. Podobné problémy se týkají např. přechodu stád chovného dobytka, protože přechod přes hory by pro ně byl náročný a nebezpečný. Další možností je nabídka domácích surovin pro výrobu štípané a broušené industrie jako např. křemence ze SZ Čech, místní amfibolity a metabazity typu Jistebsko. Bohužel, co se týče křemenců ze SZ Čech, jejich zastoupení v souborech ŠI na Domažlicku je téměř zanedbatelné. Nelze si představit, že by veškerou surovinu směnili. Obchodním artiklem mohly být také artefakty z materiálů, které se v našich podmínkách nezachovávají, jako jsou usně a kožešiny, textil a součásti oděvu, košíky, dřevěné nádoby, dřevěné pracovní nástroje či zbraně, o jejichž existenci v neolitu máme spolehlivé archeologické doklady např. z neolitických studen z Německa (Stolz 2004, 29-48).

V období mladší LnK se výrazně objevují bavorské rohovce také na sídlištích Plzeňské pánve, kde zcela převažují (80%). Jejich distribuce především pak v období kultury s vypíchanou keramikou pokračuje také dále do Čech, a to na Rakovnicko, Strakonicko, nejdále pak až do Bylan. Obchodní kontakty západních Čech s Podunajím, jejichž prostředníkem byly obyvatelé sídlišť na Domažlicku, s sebou zákonitě přinesly i nové kulturní vlivy, především vlivy ve výzdobě keramiky, které nakonec vedly až ke změně kulturní orientace celých západních Čech v závěru neolitu a na počátku eneolitu.

Seznam použité literatury

- Baštová, D. – Bašta, J. 1988: Pravěké osídlení Sedmihoří, AR XL, 378-400.
- Baštová, D. – Metlička, M. 1989: Křimice, okr.Plzeň-město, Výzkumy v Čechách 1986-87, 88.
- Baštová, D. – Bašta, J. 1990: Slovanské osídlení v povodí horní Radbuzy, SbZČM v Plzni V, 5-59.
- Beneš, A. 1989: Dobřany, okr. Plzeň-jih, Výzkumy v Čechách 1986-87, 88.
- Binsteiner, A. 2000: Die Feuersteinstrasse nach Böhmen, Beitrage zur Archäologie in der Oberpfalz und in Regensburg 4, 43-52.
- Braun, P. 2001: K osídlení kultury s lineární keramikou u Litic, okr. Plzeň-město. In: M. Metlička (ed.), Otázky neolitu a eneolitu našich zemí – 2000, Plzeň, 102-108.
- Braun, P. – Metlička, M. 1995: Křimice, okr.Plzeň-město, Výzkumy v Čechách 1990-92, 152-3.
- Braun, P. – Sokol, P. 1996: K neolitickému osídlení na katastru Litic, okr. Plzeň-město. SbZČM v Plzni XIII, 5-15.
- Břicháček, P. 2000: Polžice, okr. Domažlice, Výzkumy v Čechách 2000, 164.
- Břicháček, P. – Metlička, M. 2001: Příspěvek k poznání neolitického osídlení Domažlicka. In: M. Metlička (ed.), Otázky neolitu a eneolitu našich zemí – 2000, Plzeň, 63-86.
- Čedíková, E. – Metlička, M. 2004: Sídlištní nálezy horizontu Vrhaveč-Jíkalka z Mašovic, okr. Domažlice. SbZČM v Plzni XVII, 67-81.
- Čujanová-Jílková, E. 1966: Pravěk Domažlicka. Domažlice.
- Čujanová-Jílková, E. – Prokop, R. 1968: Měděná ložiska v západních Čechch jako možný zdroj suroviny v době bronzové, AR XXI, 312-329.
- Čujanová-Jílková, E. 1998: Výšinné opevněné sídliště v Podražnici (okr. Domažlice) a jeho první obyvatelé z rozhraní starší a střední doby bronzové, PA 89, 205-215.
- Demek, J. a kol. 1987: Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Praha.
- Dudák, V. (red.) 2005: Český les, příroda – historie – život. Praha.
- Engelhardt, B. – Binsteiner, A. 1988: Vorbericht über die Ausgrabungen 1984-1986 im neolithischen Feuersteinabbaurevier von Arnhofen, Ldkr. Kelheim, Germania 66, 1-28.
- Franklin J. A. 1998: Linear and Stichbandkeramik Pottery Technology from the Neolithic Site of Bylany (Czech Republic). In: I. Pavlů (ed.), Bylany. Varia 1, Praha, 3-16.
- Fryda, F. – Hus, M. 1987: Mělnice, o. Hostouň, okr. Domažlice, Výzkumy v Čechách 1984-85, 121.

- Hereit, P. 2008: Výzkum sídliště z pozdní doby bronzové v Blížejově u Domažlic, SbZČM v Plzni XIX, 92-111.
- Hůrková, J. 2002: Rovinná sídliště milavečské kultury v západních Čechách I. část, SbZČM v Plzni XVI, 9-102.
- Hůrková, J. – Tetour, M. 2003: Rovinná sídliště milavečské kultury v západních Čechách II. část, SbZČM v Plzni XVII, 82-117.
- Chytráček, M. 1992: Doklady metalurgie v pozdní době bronzové na Černém vrchu u Svržna a otázka možného využití místních zdrojů nerostných surovin, SbZČM v Plzni VIII, 59-73.
- Chytráček, M. 2000: Staroeneolitické výšinné sídliště ve Štítarech nad Radbuzou – Hostěticích, okr. Domažlice, PA – Supplementum 13, 118-129.
- Chytráček, M. 2002: Výšinné sídliště z mladší doby bronzové ve Štítarech nad Radbuzou – Hostěticích, okr. Domažlice, SbZČM v Plzni XVI., 113-132.
- Jílek, T. 2003: Český les – příroda a její budoucnost. Plzeň.
- Kausek, P. 2009: Počátky šlechtických hradů v oblasti Korábské vrchoviny ve světle archeologických pramenů. [Diplomová práce.] Praha. – Univerzita Karlova, fakulta filozofická.
- Kausková, J. 2009: Struktura pravěkého osídlení na horním toku Černého potoka. [Diplomová práce.] Praha. – Univerzita Karlova, fakulta filozofická.
- Kolektiv 1987: Chodsko, Český les. Turistický průvodce ČSSR. Praha.
- Kolektiv 1993: Západní Čechy – charakteristika okresů – exkurze. Plzeň.
- Kumpera, J. 2002: Řeky a říčky Plzeňského kraje aneb říční toulky Plzeňskem. Plzeň.
- Kuna, M. et al. 2004: Nedestruktivní archeologie. Praha.
- Kytlicová, O. 1965: Milavečské depoty a jejich svědectví o poměru západních a jižních Čech k sousedství, ASM II, 79-82.
- Maličský, J. 1965: Souvislost vývoje osídlení západních a středních Čech v neolitu, ASM II, 23-26.
- Metlička, M. 1997: Chotěšov, okr. Plzeň-jih, Výzkumy v Čechách 1993-95, 78.
- Metlička, M. 1999: Malesice, okr. Plzeň-sever, hlášení, archiv ZČM v Plzni, čj. 32/99.
- Metlička, M. 2001: Stod, okr. Plzeň-jih, Výzkumy v Čechách 1999, 300.
- Metlička, M. 2004: Ves Touškov, okr. Plzeň-jih, Výzkumy v Čechách 2002, 303.
- Metlička, M. – Řezáč, M. 1999: Soběkury, okr. Plzeň-jih, hlášení, archiv ZČM v Plzni, čj. 66/99.
- Metlička, M. – Řezáč, M. 1999: Mašovice, okr. Domažlice, Výzkumy v Čechách 1999, 120.

- Metlička, M. – Řezáč, M. 2000: Hlohovčice, okr. Domažlice, hlášení, archiv ZČM v Plzni, čj. 26/2000.
- Metlička, M. – Řezáč, M. 2001: Vstiš, okr. Plzeň-jih, hlášení, archiv ZČM v Plzni, čj. 23/2001.
- Metlička, M. – Řezáč, M. 2004: Staňkov, okr. Domažlice, Výzkumy v Čechách 2002, 267.
- Metlička, M. – Řezáč, M. 2008: Dobřany, okr. Plzeň-jih, Výzkumy v Čechách 2005, 47-8.
- Mikyška, R. 1972: Geobotanická mapa ČSSR, 1. České země. Praha.
- Militký, J. 1992: Sídliště mohylové kultury ve Spáňově, okr. Domažlice, SbZČM v Plzni VIII, 21-27.
- Mištera, L. 1997: Geografie regionů České republiky. Plzeň.
- Neústupný, E. 1965: Osídlení Plzeňska v neolitu a eneolitu, ASM II, 35-38.
- Pavlů, I. 1977: K metodice analýzy sídlišť s lineární keramikou, PA LXVIII, 5-55.
- Pavlů, I. 1997: Sídlní areál kultury s lineární keramikou na polykulturním nalezišti u Vochova (okr. Plzeň.sever), SPFFBU M2, 19-27.
- Pavlů, I. 2004: Sídlní areál Křimice 1975, SbZČM v Plzni XVII., 7-60.
- Pavlů, I. (ed.) 2007: Archeologie pravěkých Čech 3: Neolit. Praha.
- Pavlů, I. – Zápotocká, M. 1978: Analysis of the Czech Neolithic Pottery. Praha.
- Pavlů, I. – Zápotocká, M. – Soudský, O. 1985: Bylany. Katalog: sekce A/II. Praha.
- Popelka, M. 1999: K problematice štípané industrie v neolitu Čech, Praehistorica XXIV, 7-122.
- Prostředník, J. 2001: Chamská kulura v západních Čechách – Chamer Kultur in Westböhmen, Praehistorica XXV-XXVI, 7-159.
- Sokol, P. 2001: Vývoj a struktura osídlení mikroregionu Litice – Útušice, AR LIII, 211-235.
- Stolz, D. 2001: K problematice neolitu a eneolitu v Hořovické kotlině. In: Pravěk – Supplementum 8, Brno, 64-77.
- Stolz, D. 2004: Neolitické studny se zachovalou dřevěnou konstrukcí a jejich organický obsah-fascinující pohled do zmizelého světa, REA 5, 29-48.
- Šaldová, V. 1960: Příspěvek k otázce osídlení jihozápadních Čech v časně době bronzové, PA LI, 527-538.
- Šaldová, V. 1998: Pozdně bronzové a pozdně halštatské nálezy z opevněného výšinného sídliště u Podražnice, okr. Domažlice, PA 89, 216-226.
- Šída, P. – Šreinová, B. – Šťastný, M. – Šrein, V. – Prostředník, J. 2003: Neolitický těžební areál na katastru obce Jistebku. In: Otázky neolitu a eneolitu 2003, Praha, 109-131.
- Tomášek, M. 2007: Půdy České republiky. Praha.

Turek, R. 1967a: Smolovské hradisko a problém Tuhoště, AR XIX, 445-451.

Turek, R. 1967b: Hradisko Příkopy u Kdyně na Domažlicku (k problému tvrzí na sklonu raného středověku), SbNM řada A XXI, č. 4-5, 203-208.

Zápotocká, M. 1978: Ornametace neolitické vypíchané keramiky: Technika, terminologie a způsob dokumentace, AR XXX, 504-534.

Seznam příloh

- Mapa č. 1: Mapa západních Čech s dosud známými neolitickými lokalitami.
- Mapa č. 2: Rekonstruovaný model dálkové obchodní cesty z Bavorska do Čech.
- Mapa č. 3: Hlohovčice. Vyznačení poloh obou sídelních areálů na mapě ZM 10:21-24-02.
- Mapa č. 4: Hlohovčice. Vyznačení objektů porušených liniovým výkopem v roce 1997.
- Mapa č. 5: Mašovice. Vyznačení poloh sídlišť Mašovice I. a Mašovice II. na mapě ZM 10:21-23-04.
- Mapa č. 6: Ohnišťovice. Vyznačení polohy sídliště na mapě ZM 10:21-23-08.
- Mapa č. 7: Pložice. Vyznačení polohy sídliště na mapě ZM 10:21-21-24.
- Mapa č. 8: Semošice. Vyznačení polohy sídliště na mapách ZM 10:21-21-25, 21-22-21.
- Mapa č. 9: Staňkov. Vyznačení polohy sídliště na mapách ZM 10:21-22-17, 21-22-22.
- Mapa č. 10: Staňkov. Zaměření objektů pomocí GPS GARMIN ETREX na základě sběrů v roce 2009.
- Obr. č. 11: Tabulka se seznamem grafických a číselných kódů keramického materiálu.
- Obr. č. 12: Hlohovčice, poloha „Pod lesíky“. Nálezy z výplně objektů.
- Obr.č. 13: Hlohovčice, poloha „Pod lesíky“. Nálezy z výplně objektů.
- Obr.č. 14: Hlohovčice, poloha „Pod lesíky“. Nálezy z výplně objektů.
- Obr.č. 15: Hlohovčice, poloha „Pod lesíky“. Nálezy z výplně objektu a sběrů.
- Obr.č. 16: Hlohovčice, poloha „Pod lesíky“. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 17: Hlohovčice, poloha „Pod lesíky“. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 18: Hlohovčice, poloha „Lačnovy“ a „Pod Lesíky“. Nálezy z výplně objektu a sběrů.
- Obr.č. 19: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 20: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 21: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 22: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 23: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 24: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 25: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 26: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 27: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 28: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 29: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů.
- Obr.č. 30: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů.

Obr.č. 31: Mašovice I. a II. Movité nálezy ze sběrů.

Obr.č. 32: Mašovice II. Movité nálezy ze sběrů.

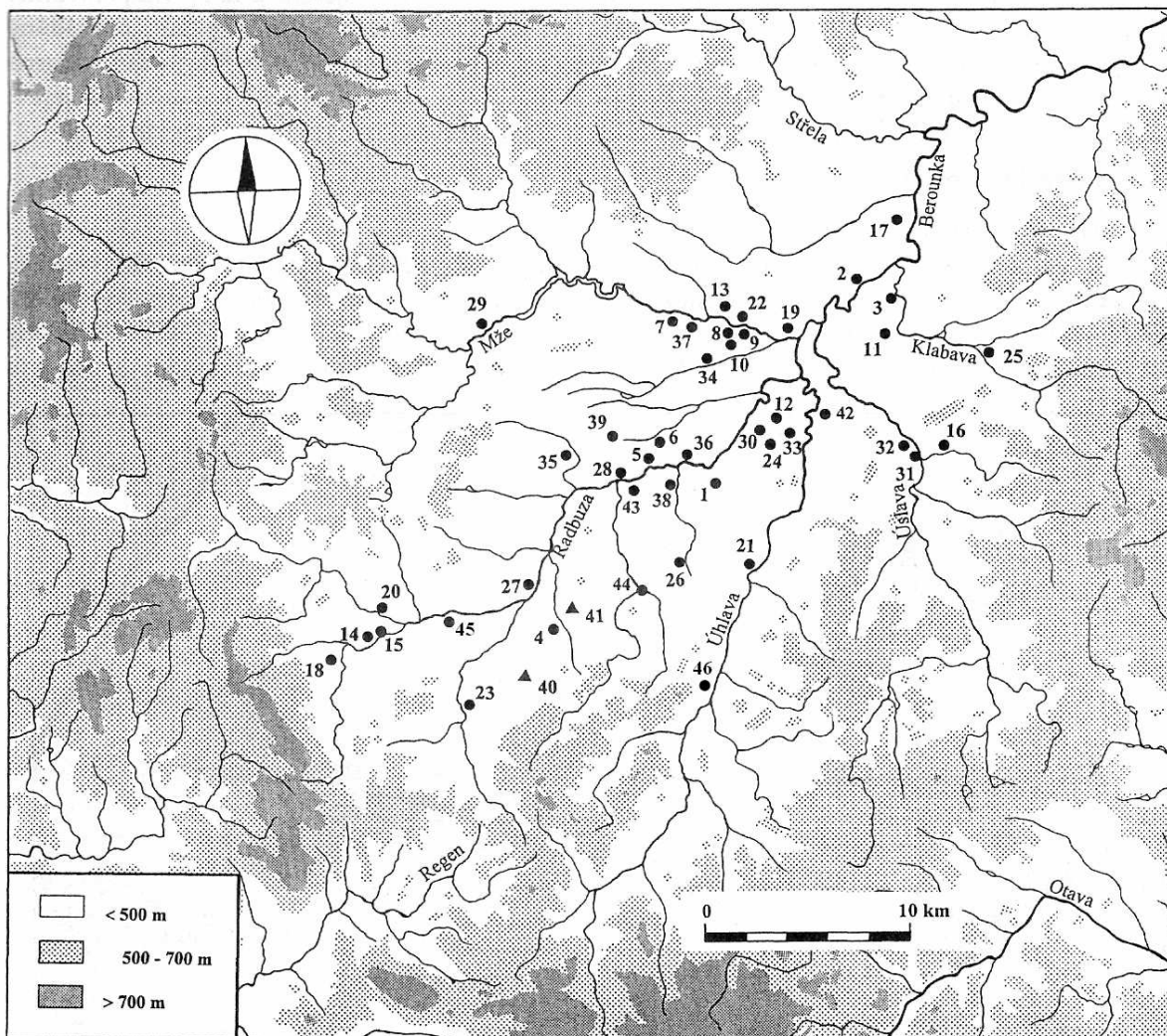
Obr.č. 33: Movité nálezy ze sběrů na lokalitách Ohnišťovice, Polžice a Semošice.

Obr.č. 34: Staňkov. Movité nálezy ze sběrů.

Obr.č. 35: Staňkov. Movité nálezy ze sběrů.

Obr.č. 36: Ojedinělé nálezy z lokalit Kanice, Poděvousy, Radonice.

Mapa č. 1: Mapa západních Čech s dosud známými neolitickými lokalitami.

Mapa západních Čech s dosud známými neolitickými lokalitami:

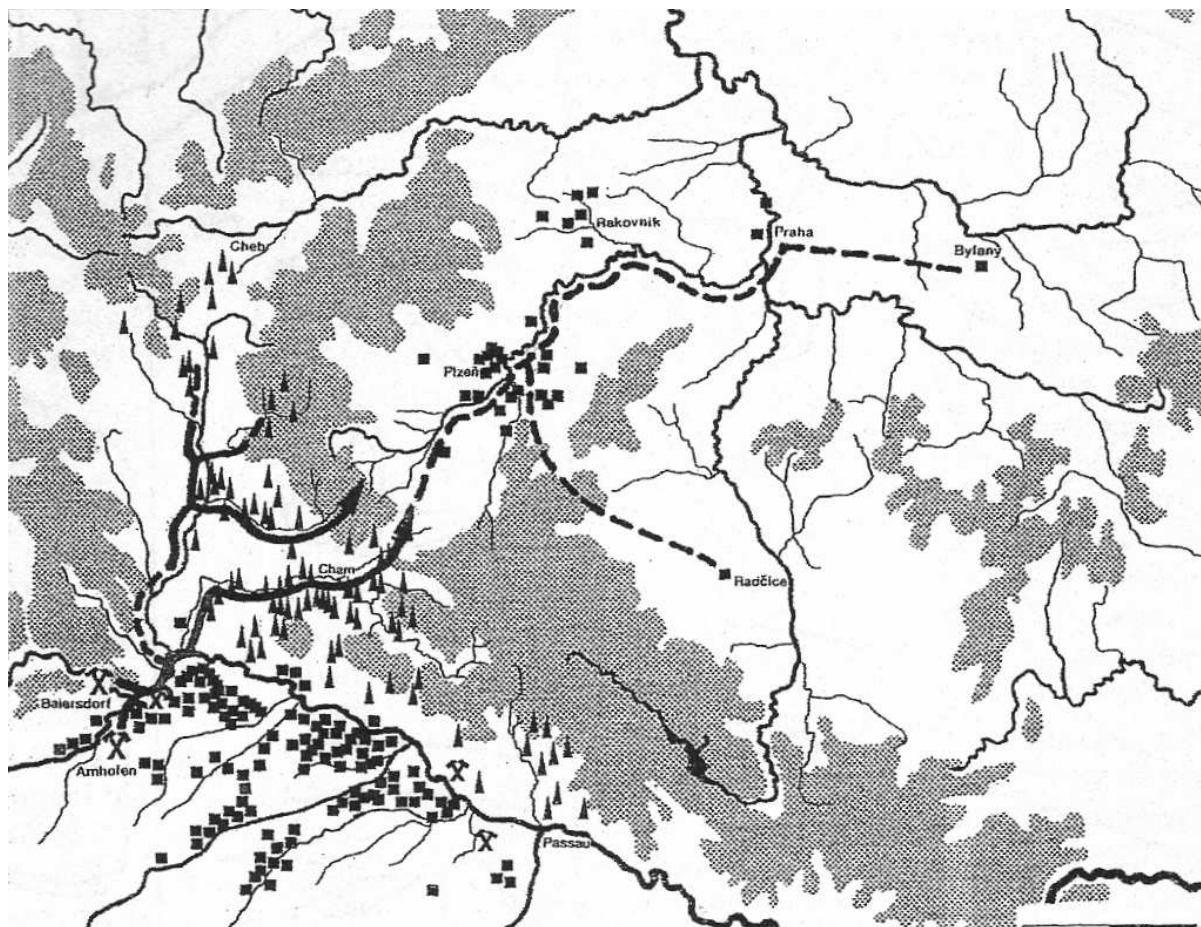
1 Dobřany, 2 Druztová, 3 Dyšina, 4 Hlohovčice, 5 Chotěšov, 6 Kotovice, 7 Kozolupy, 8 Křimice I, 9 Křimice II, 10 Křimice III, 11 Kyšice, 12 Litice, 13 Malesice, 14 Mašovice I, 15 Mašovice II, 16 Milínov, 17 Nynice, 18 Ohnišovice, 19 Plzeň - Karlovarská, 20 Polžice, 21 Přeštice, 22 Radčice, 23 Radonice, 24 Robčice, 25 Rokycany, 26 Soběkury, 27 Staňkov, 28 Stod, 29 Stříbro, 30 Šlovice, 31 Štáhlavice, 32 Štáhlavy, 33 Útušice, 34 Vejprnice, 35 Ves Touškov, 36 Vodní Újezd, 37 Vochoň, 38 Vstíř, 39 Záluží, 40 Kanice, 41 Poděvousy, 42 Štěnovice, 43 Losina, 44 Merklín, 45 Semošice, 46 Švihov u Klatov.

Vysvětlivky: ● - sídliště, ▲ - ojedinělé nálezy BKN.

upraveno podle Metlička – Břicháček 2000, 63

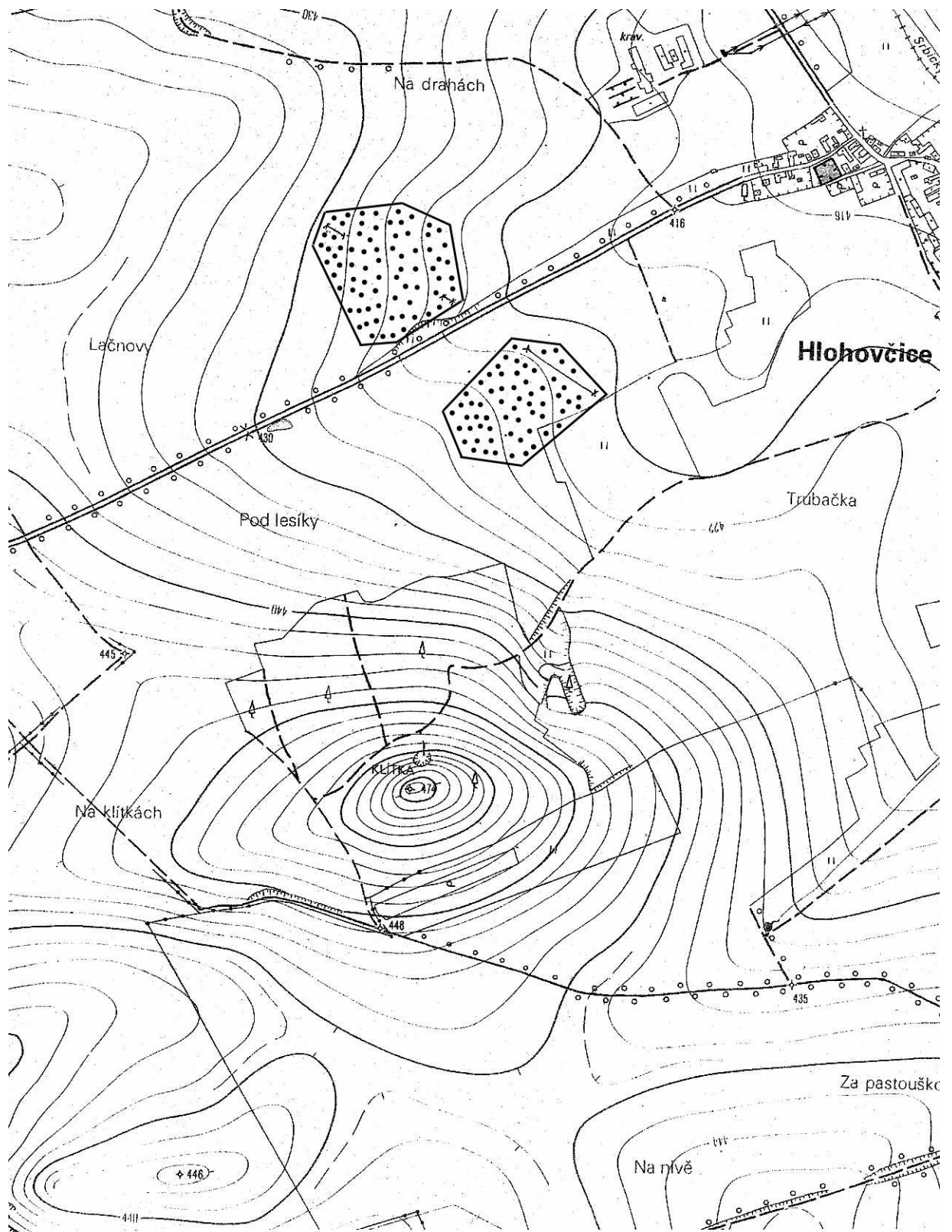
Mapa č. 2: Rekonstruovaný model dálkové obchodní cesty z Bavorska do Čech.

- Sídliště kultur s lineární a vypíchanou keramikou, ▲ kamenné sekery, ✂ těžební areály.

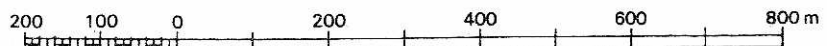
podle Binstener 2000, 49

Mapa č. 3: Hlohovčice. Vyznačení poloh obou sídelních areálů na mapě ZM 10:21-24-02.

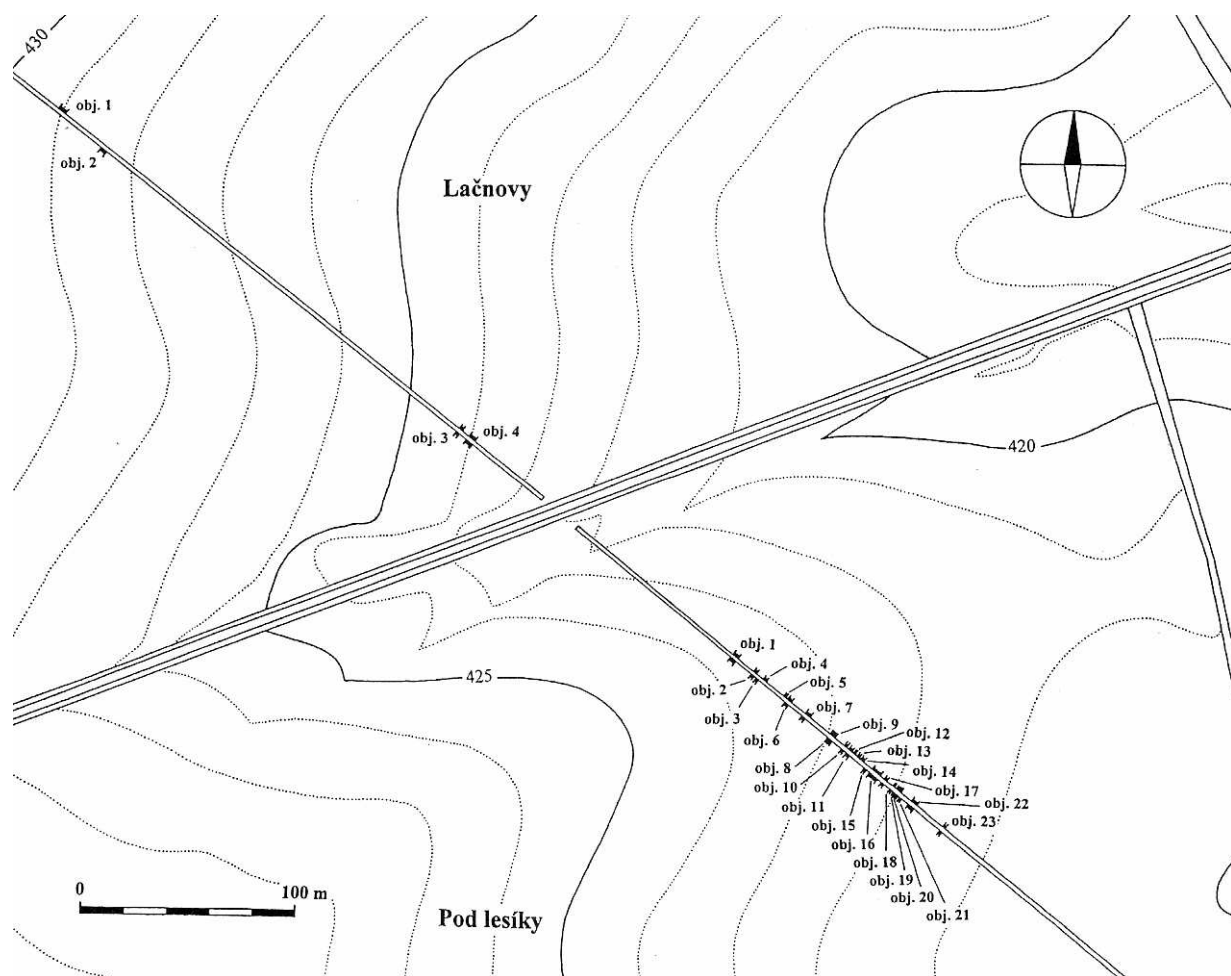
1 : 10 000

1 cm = 100 m

Základní interval vrstevnic 2 m

Mapa č. 4: Hlohovčice. Vyznačení objektů porušených liniovým výkopem v roce 1997.

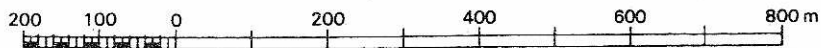

Mapa č. 5: Mašovice. Vyznačení poloh sídlišť Mašovice I. a Mašovice II. na mapě ZM 10:21-23-04.

1 : 10 000

1 cm = 100 m

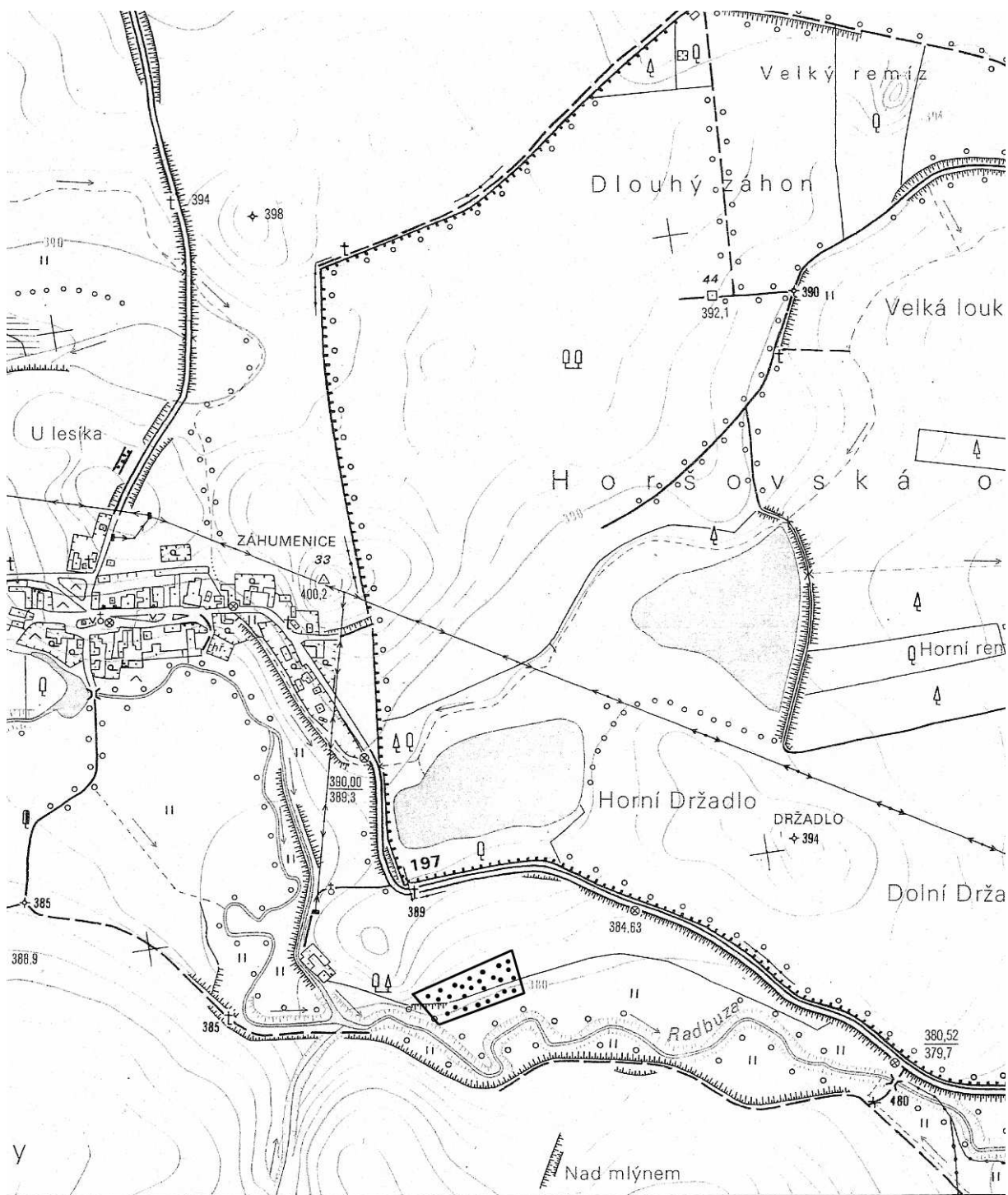

Základní interval vrstevnic 2 m

Mapa č. 6: Ohnišťovice. Vyznačení polohy sídliště na mapě ZM 10:21-23-08.

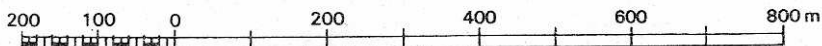

Mapa č. 7: Polžice. Vyznačení polohy sídliště na mapě ZM 10:21-21-24.

1 : 10 000

1 cm = 100 m

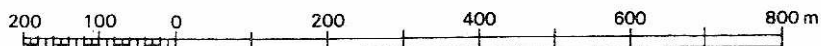
Základní interval vrstevnic 2 m

Mapa č. 8: Semošice. Vyznačení polohy sídliště na mapách ZM 10:21-21-25, 21-22-21.

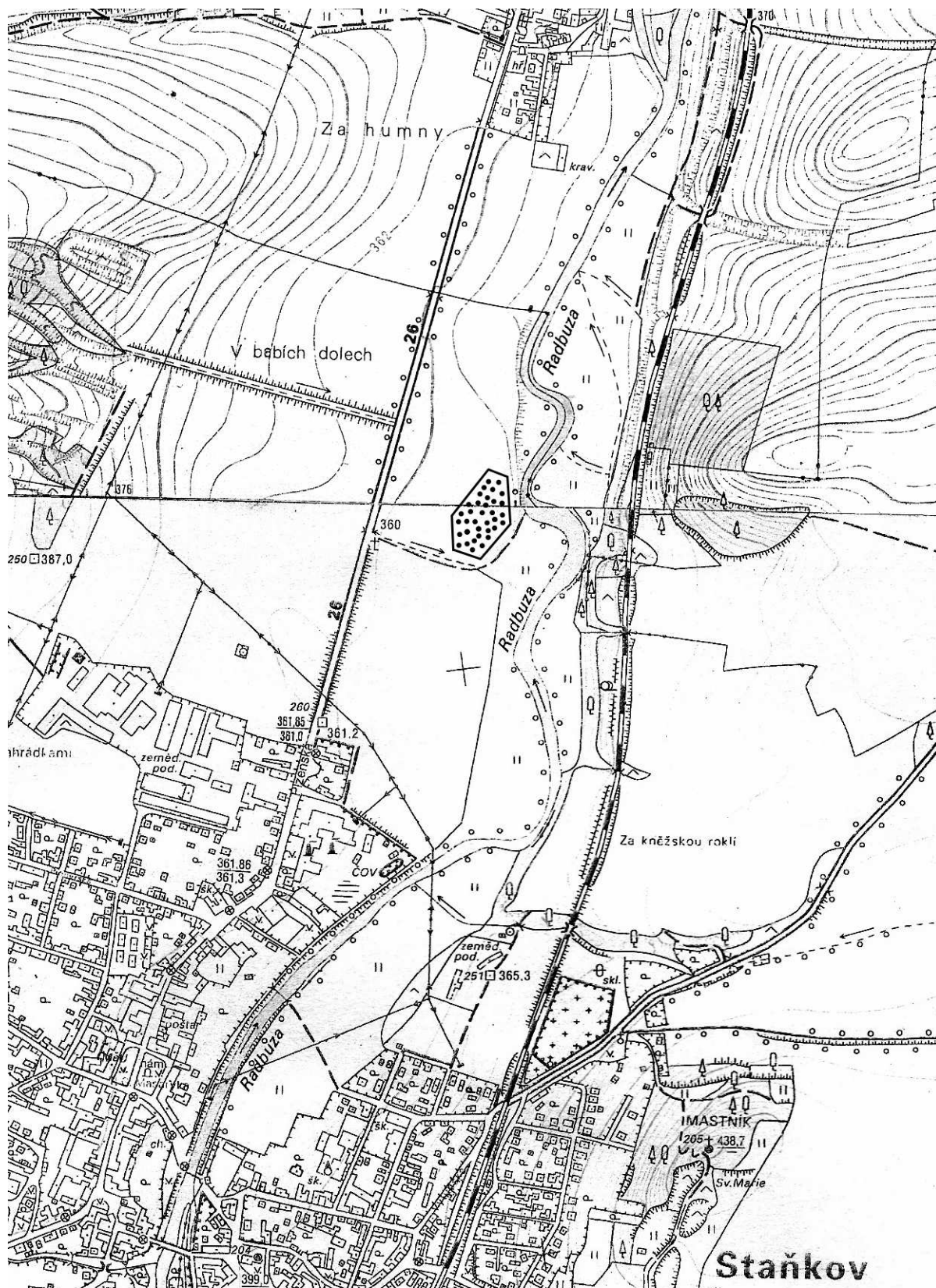
1 : 10 000

1 cm = 100 m

Základní interval vrstevnic 2 m

Mapa č. 9: Staňkov. Vyznačení polohy sídliště na mapách ZM 10:21-22-17, 21-22-22.

1 : 10 000

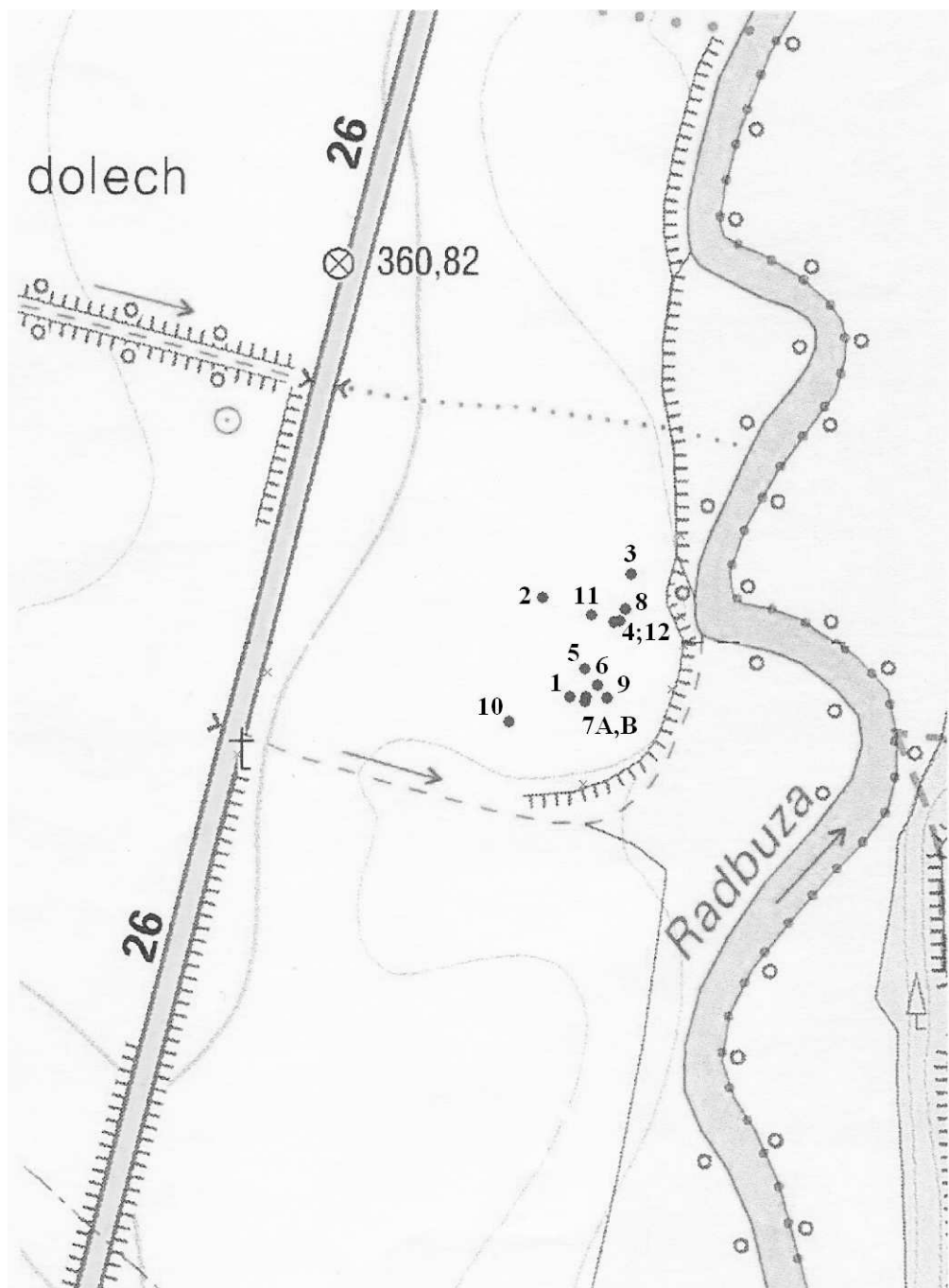
1 cm = 100 m

200 100 0 200 400 600 800 m

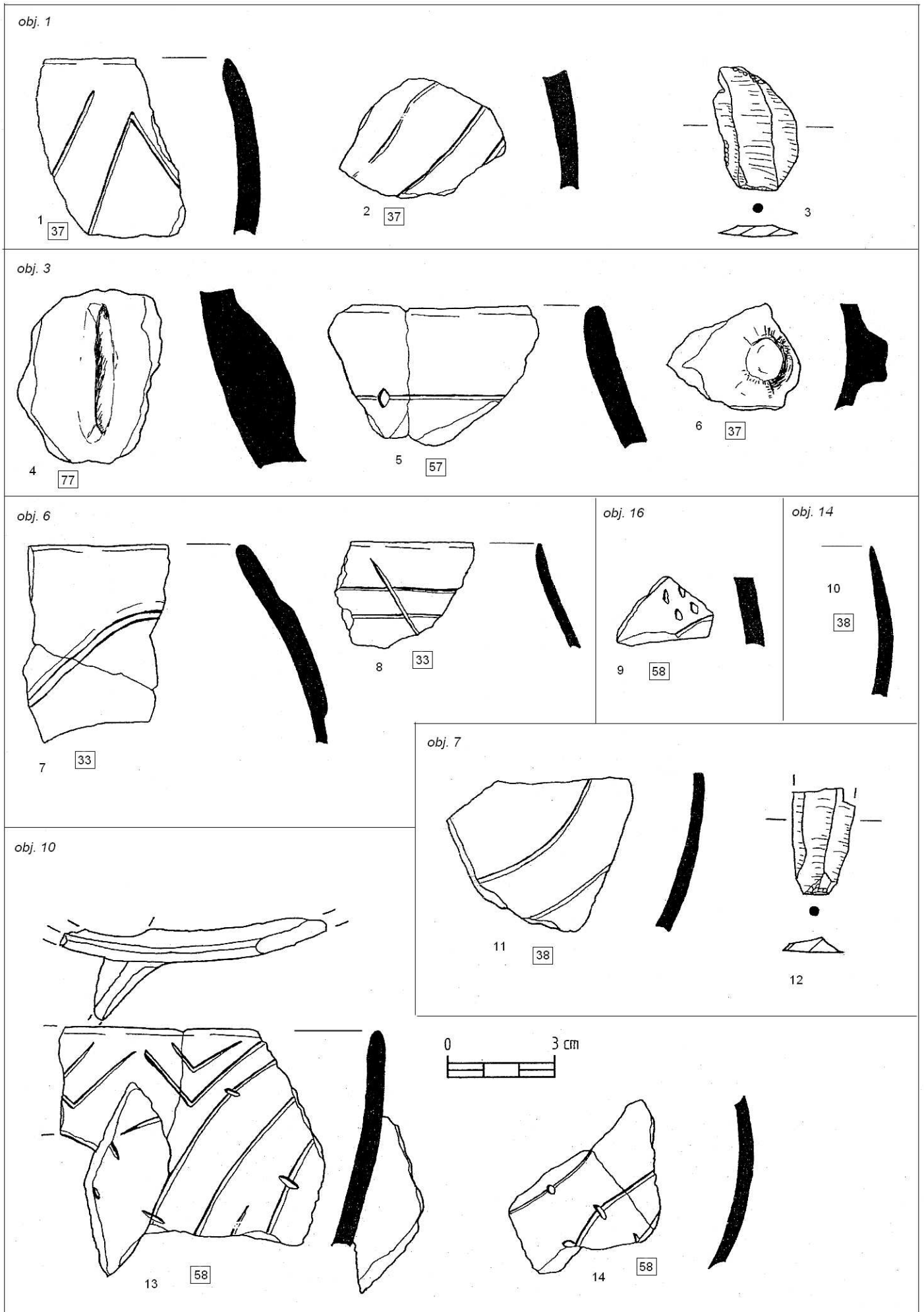
Mapa č. 10: Staňkov. Zaměření objektů pomocí GPS GARMIN ETREX na základě sběrů v roce 2009.

Obr. č. 11: Tabulka se seznamem grafických a číselných kódů keramického materiálu.

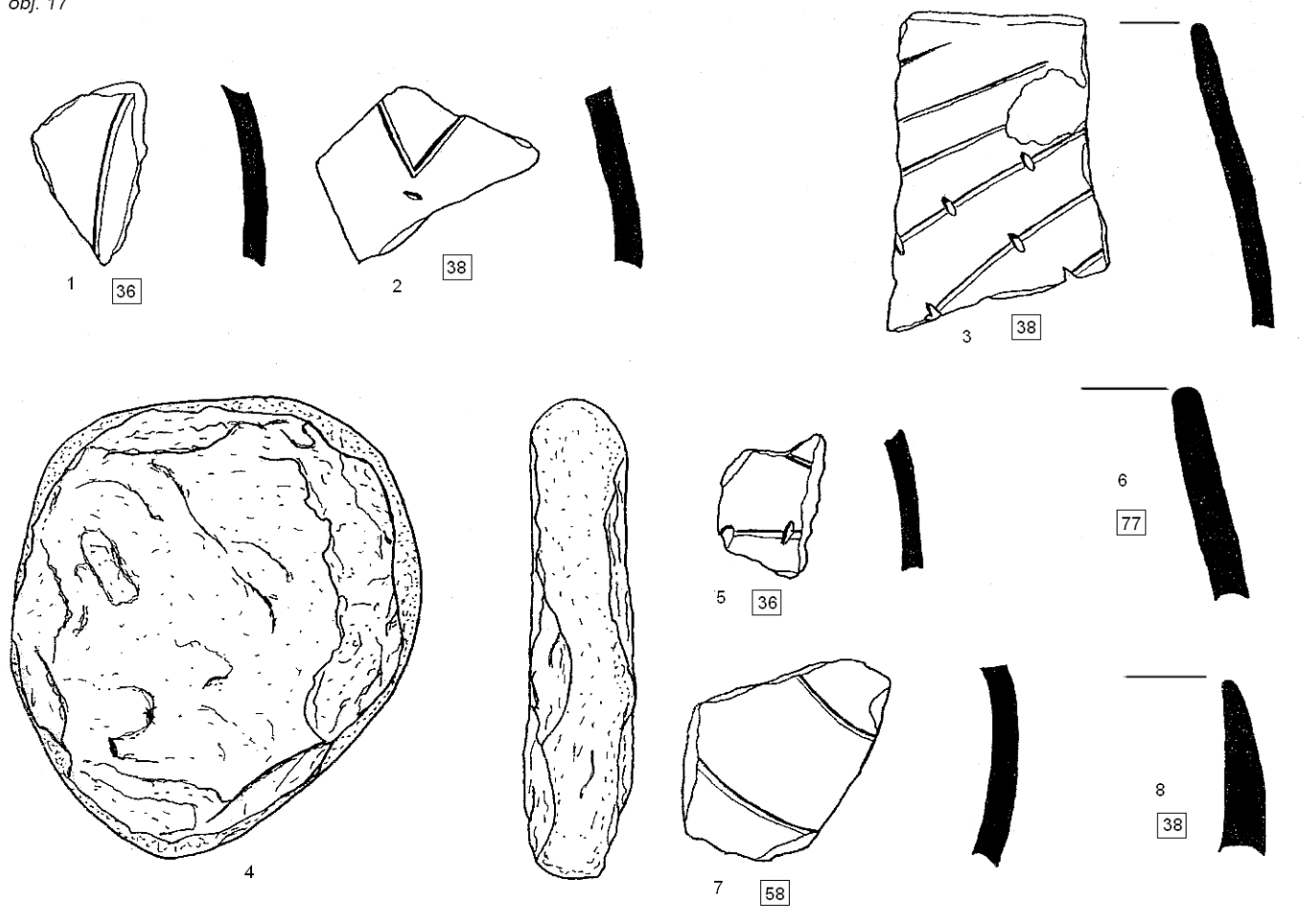
11		organická příměs	bahňitý měkký	97		hrubý	dodatečné příněsi	
12		s kaménky		98		pisčitý		
13		slabá organická příměs		1		drcená keramika		
33		organická příměs	plavený měkký	2		zrnka tuhy		
36		jemný		3		tuhový		
37		hrubý		4		slabě slidnatý		
38		pisčitý		5		silně slidnatý		
53		organická příměs	plavený tvrdý	1		engoba		úprava povrchu
56		jemný		2		leštěná en.		
57		hrubý		3		oxidační vrstva		
58		pisčitý		4		hrubý povrch		
74		hrubý	neplavený	5		polohlazený		
75		jemný		6		hlazený		
77		hrubý		7		pololeštěný		
78		pisčitý		8		leštěný		
91		organická příměs	bahňitý tvrdý	92		červené barvivo		
92		s kaménky		91		tuhovaný		
93		slabá organická příměs		01		poškozený		
95		jemný s kaménky						
96		jemný						

podle Pavlů – Zápotocká – Soudský 1985, 177

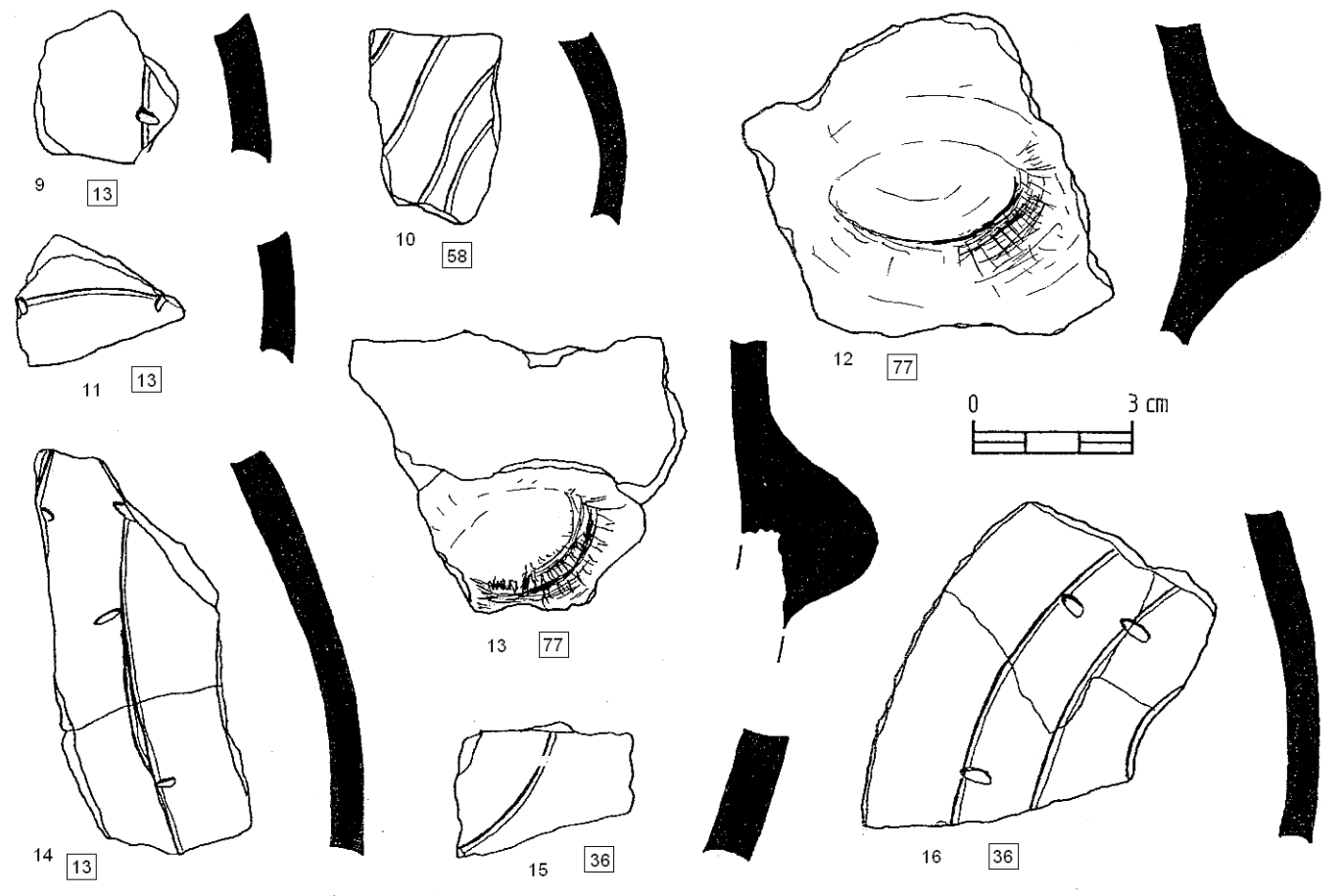

Obr. č. 12: Hlohovčice, poloha „Pod lesíky“. Nálezy z výplně objektů.

obj. 17

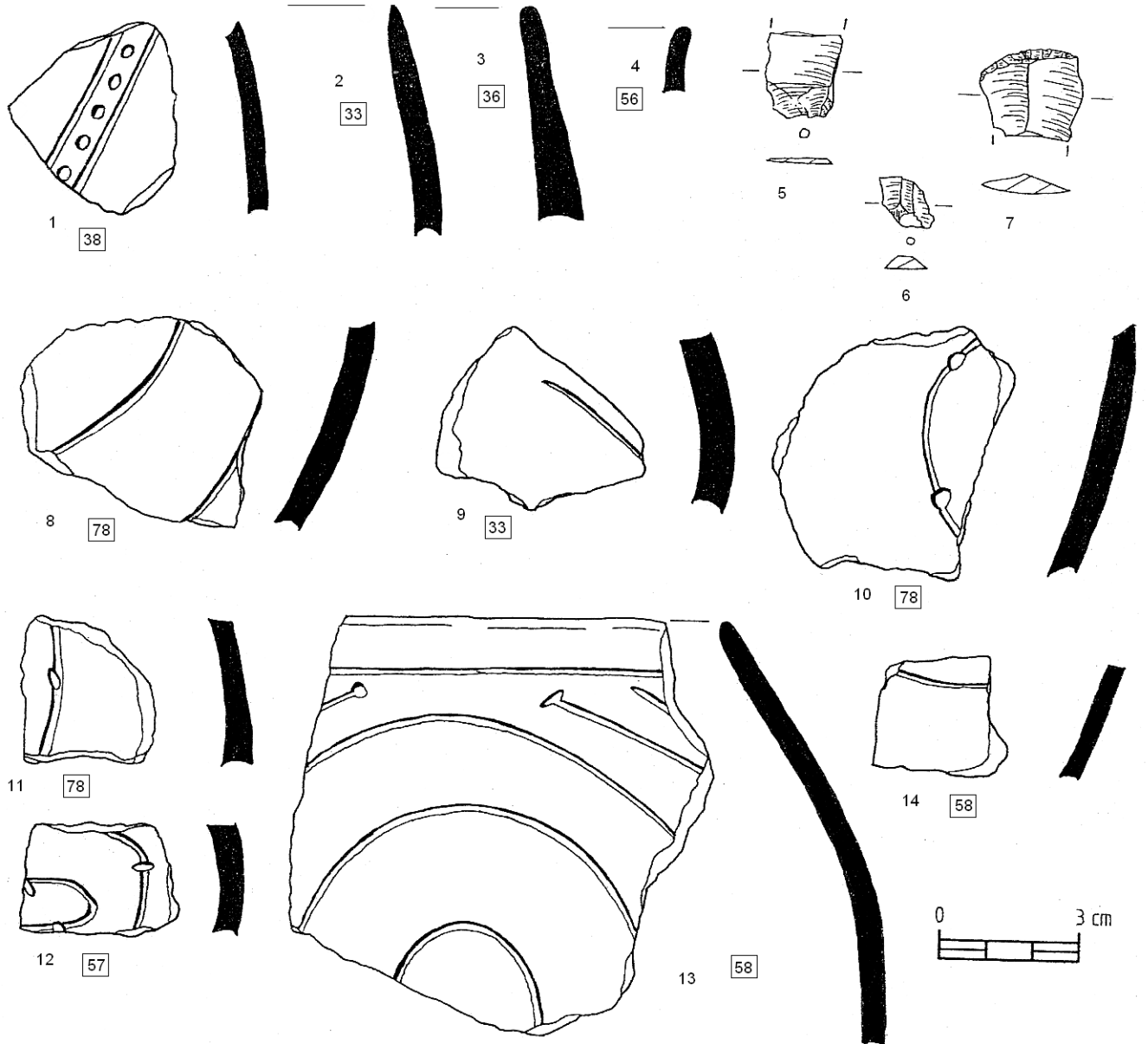

obj. 19

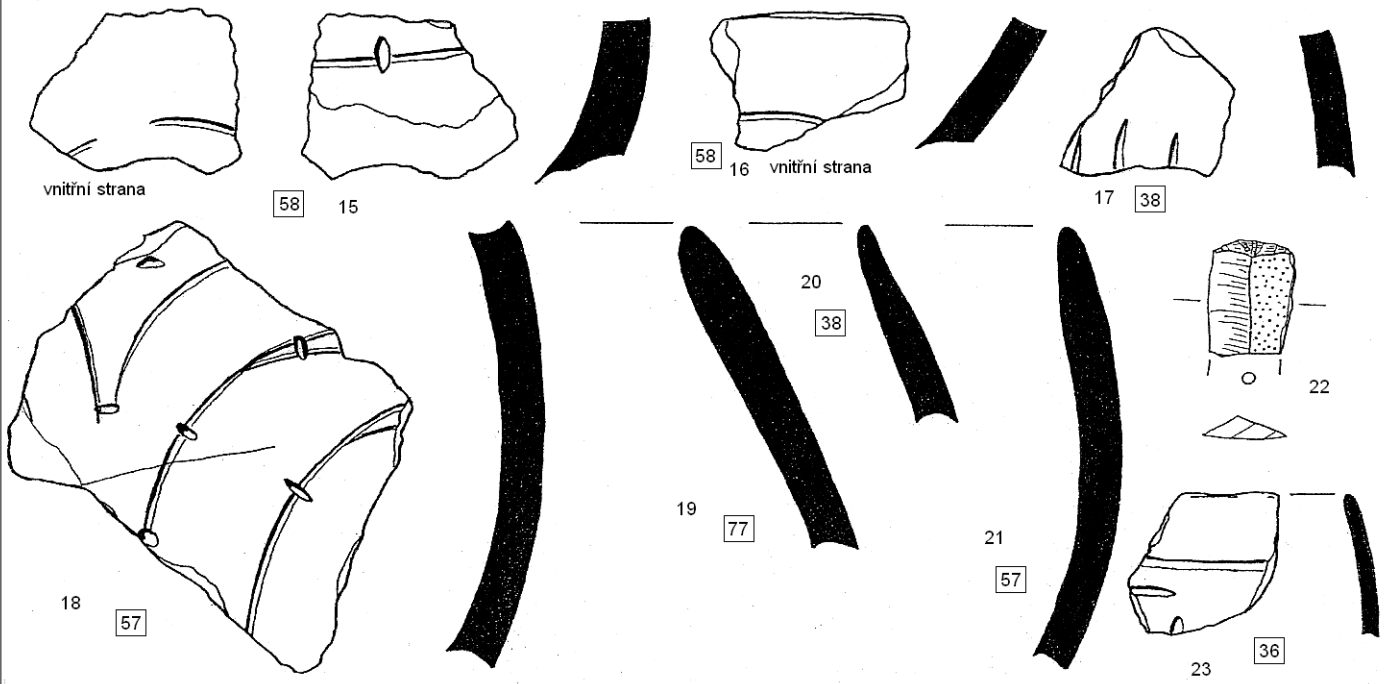

Obr. č. 13: Hlohovčice, poloha „Pod lesíky“. Nálezy z výplně objektů.

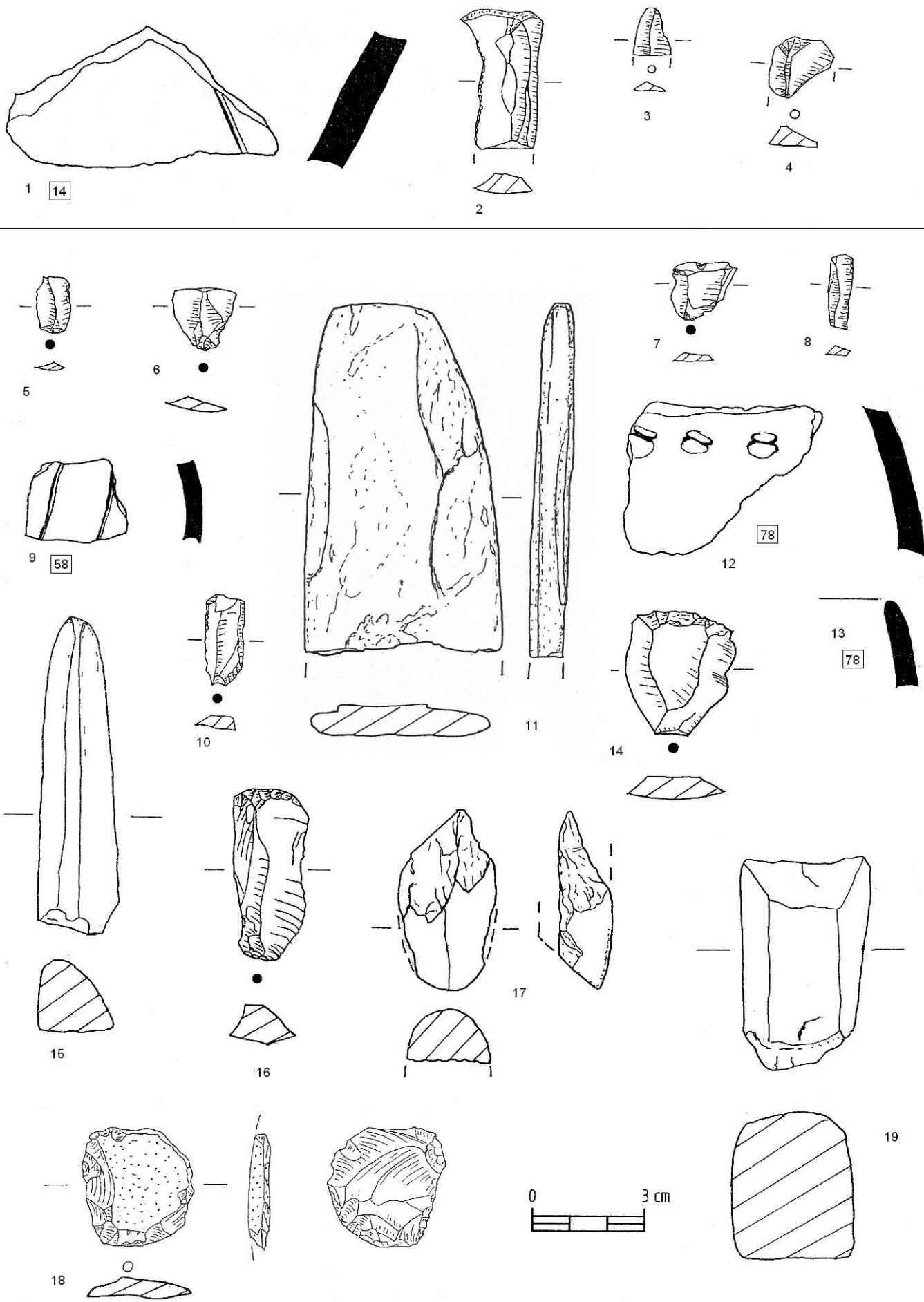
obj. 19

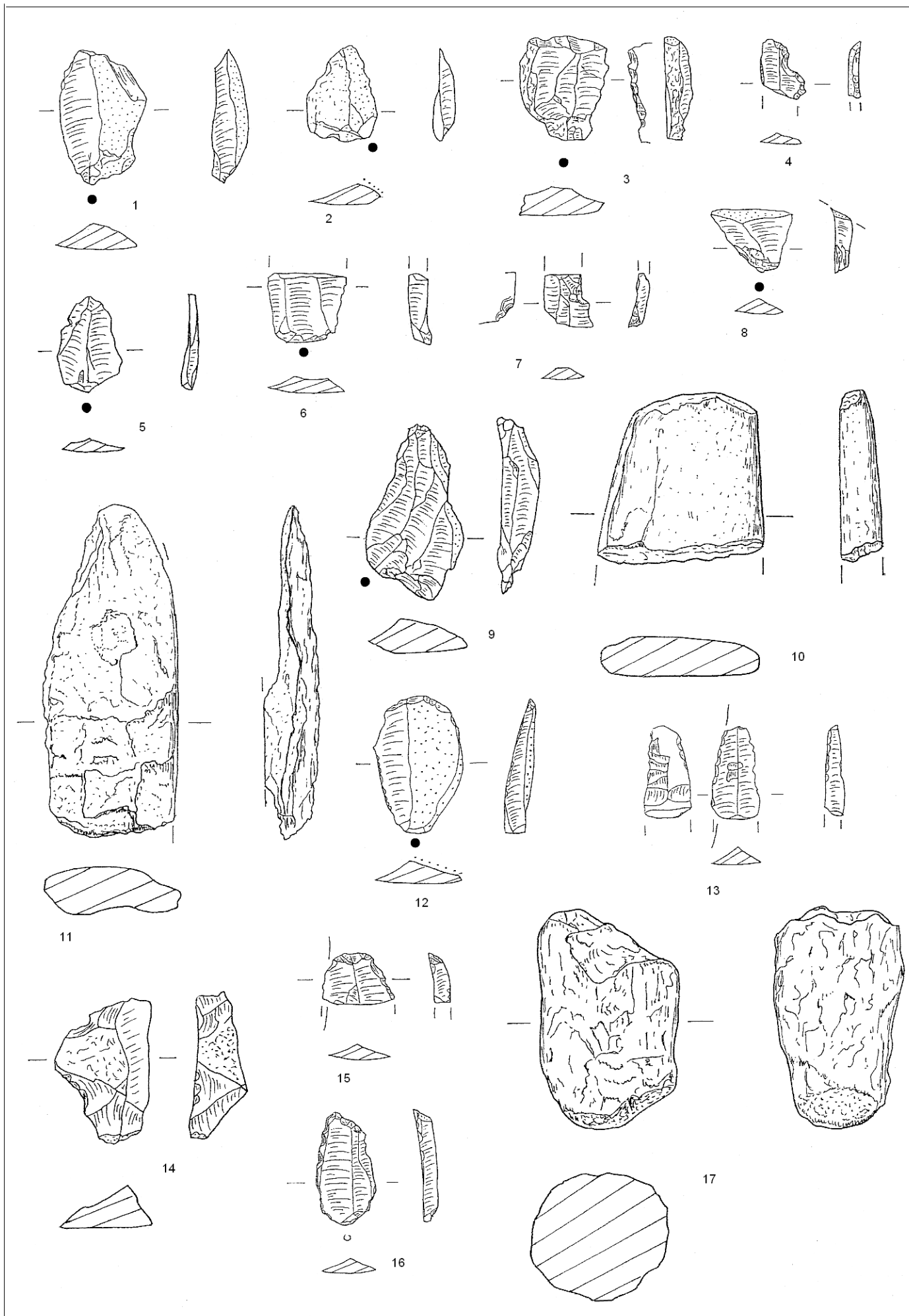
obj. 20

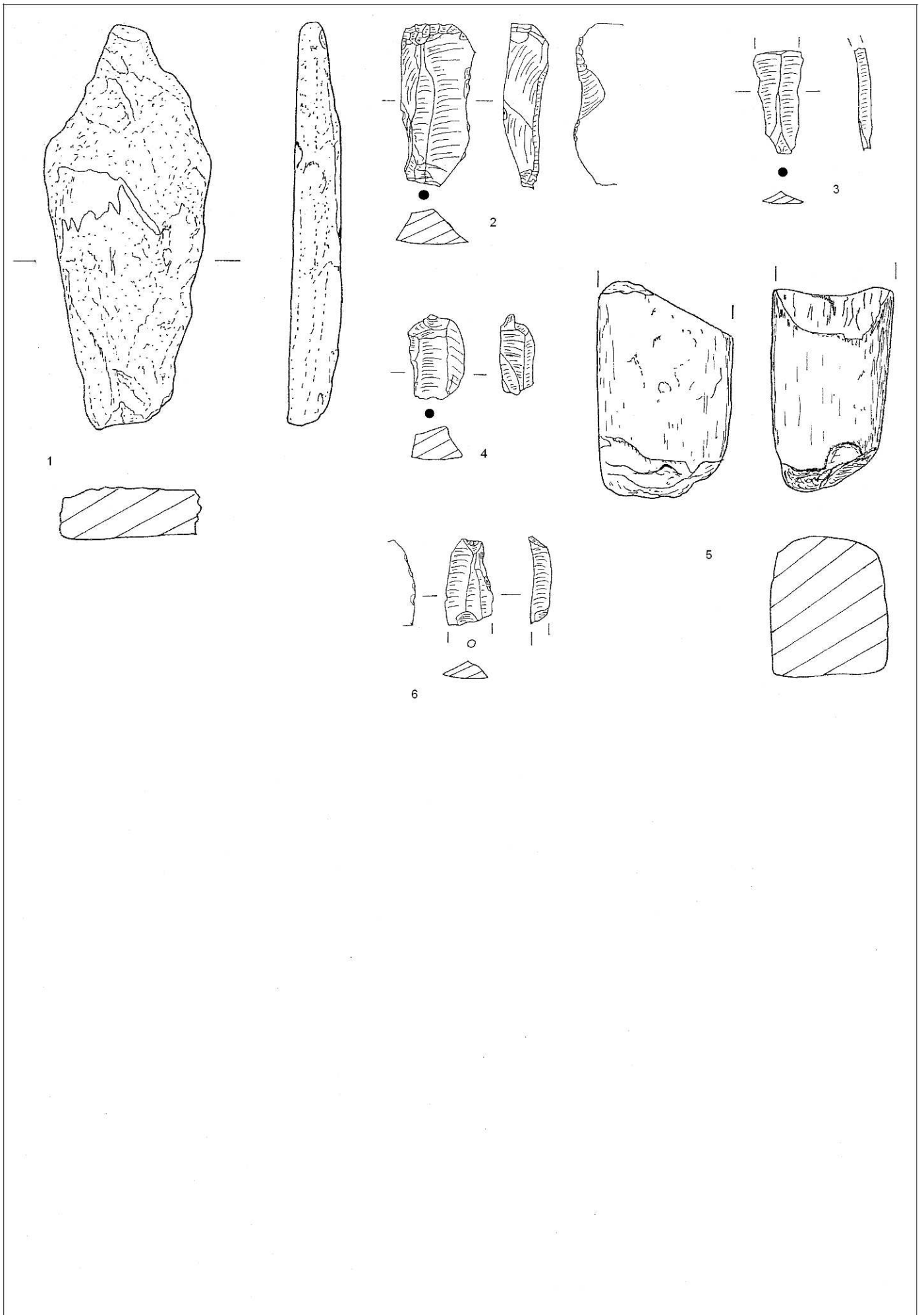
Obr.č. 14: Hlohovčice, poloha „Pod lesíky“. Nálezy z výplně objektů.

Obr.č. 15: Hlohovčice, poloha „Pod lesíky“: 1-4 - nálezy z výplně objektu
5-22 - nálezy ze sběrů v r. 1997.

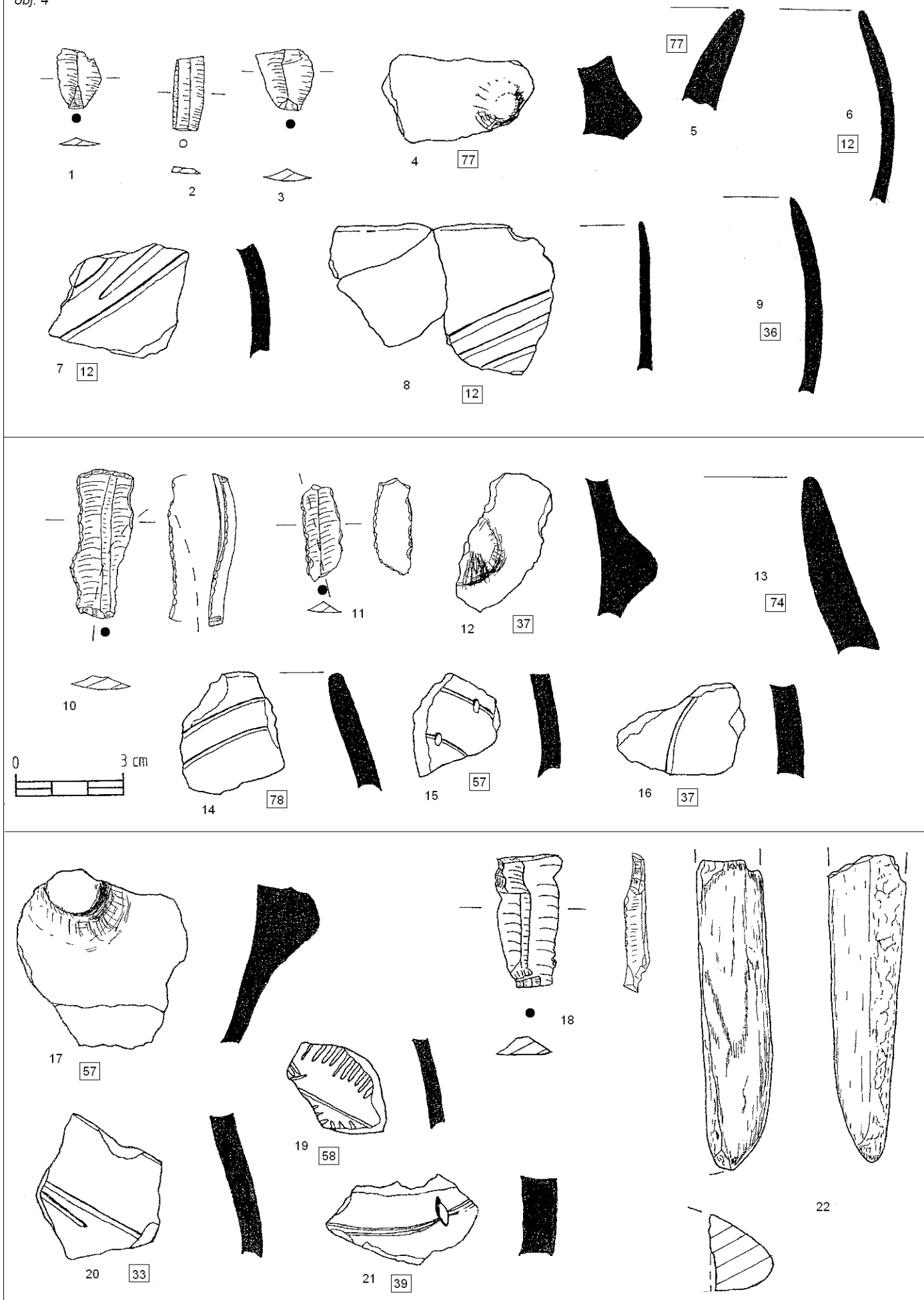
Obr.č. 16: Hlohovčice, poloha „Pod lesíky“. Movité nálezy ze sběrů v r. 2000.

Obr.č. 17: Hlohovčice, poloha „Pod lesíky“. Movité nálezy ze sběrů v r. 2000.

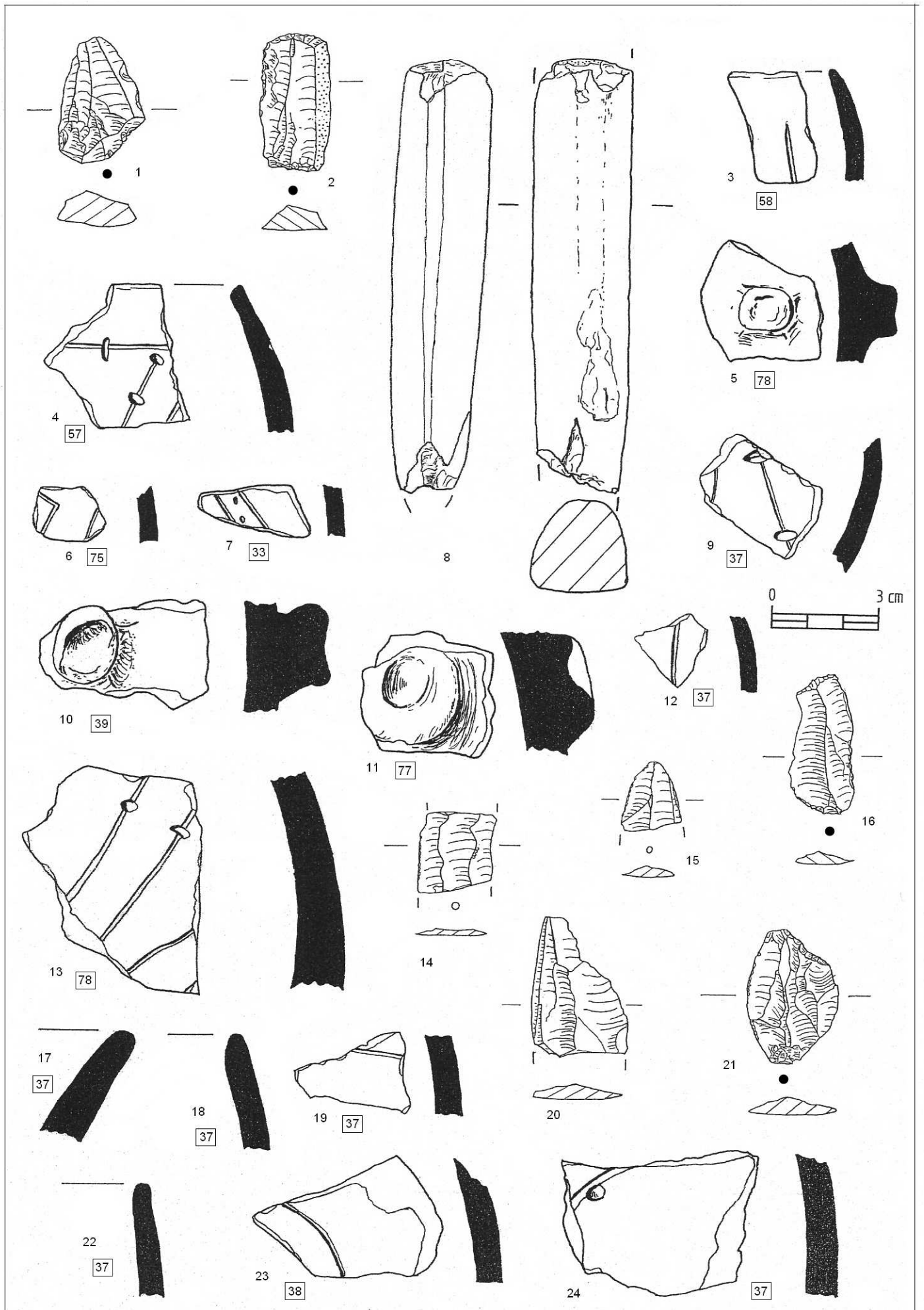
obj. 4

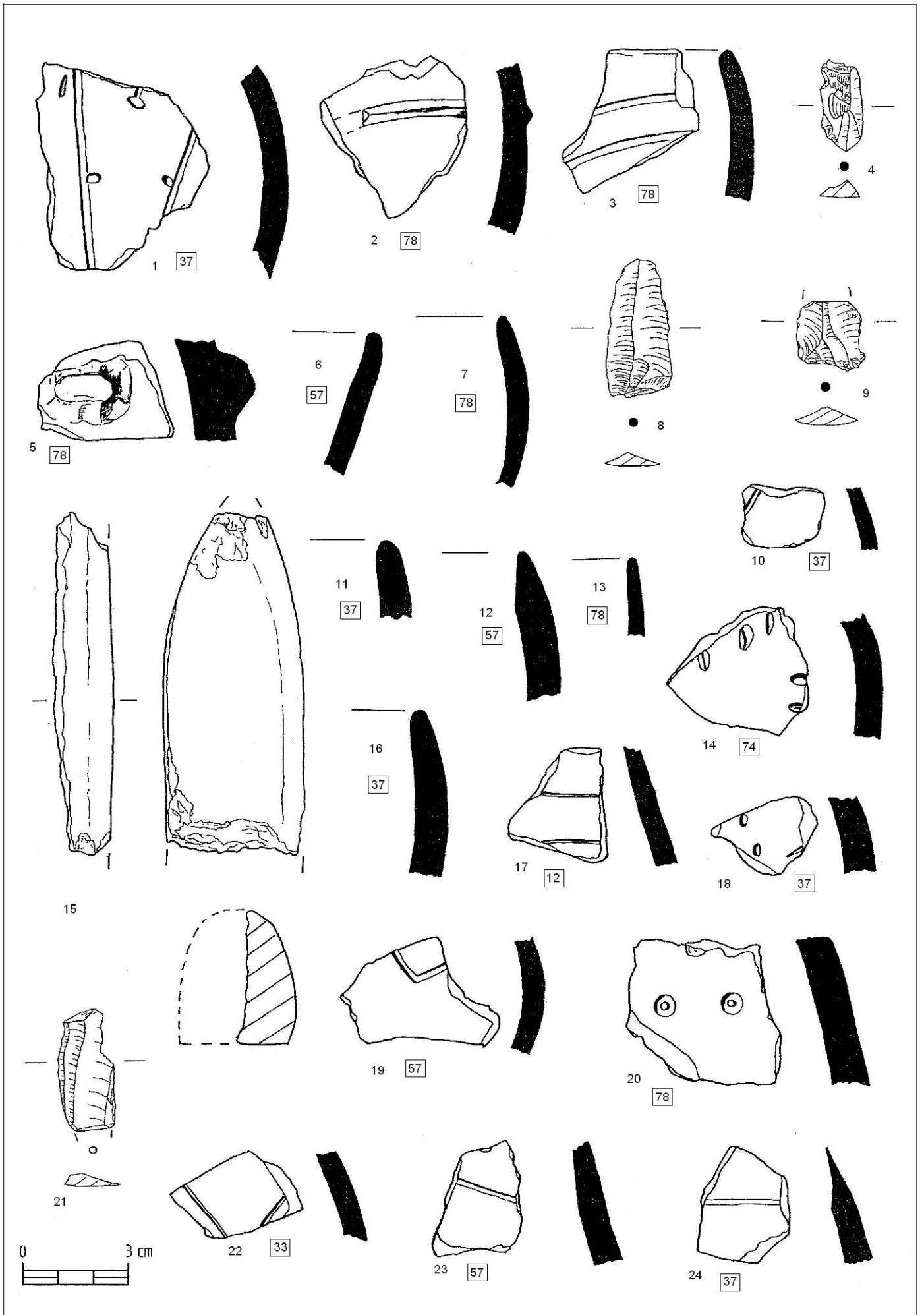
Obr. č. 18: Hlohovčice, poloha "Lačnovy": 1-9 - nálezy z objektu.

Hlohovčice, poloha "Pod lesíky": 10-16 - nálezy ze sběrů v květnu 2005

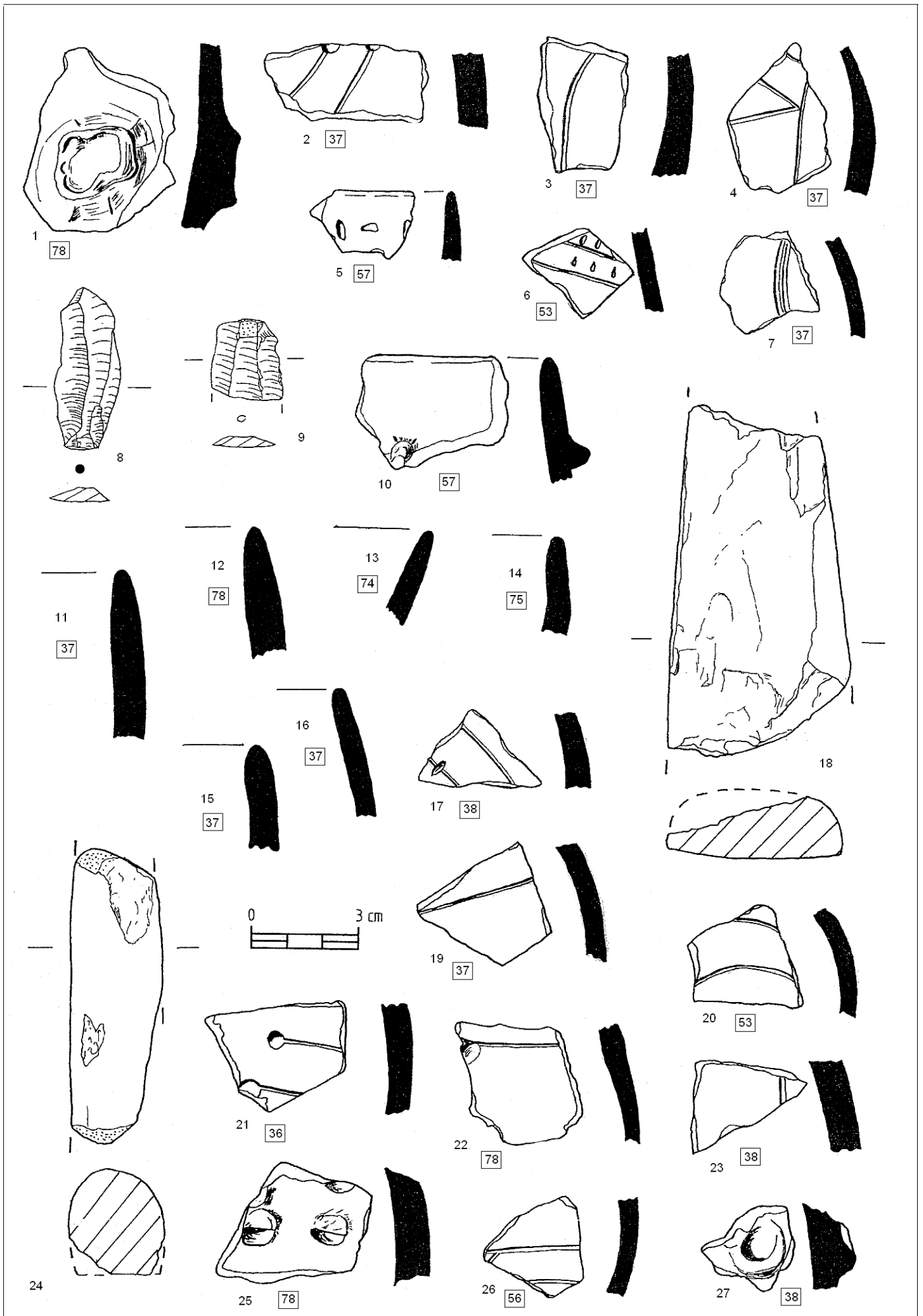
17-22 - nálezy ze sběrů v září 2000.

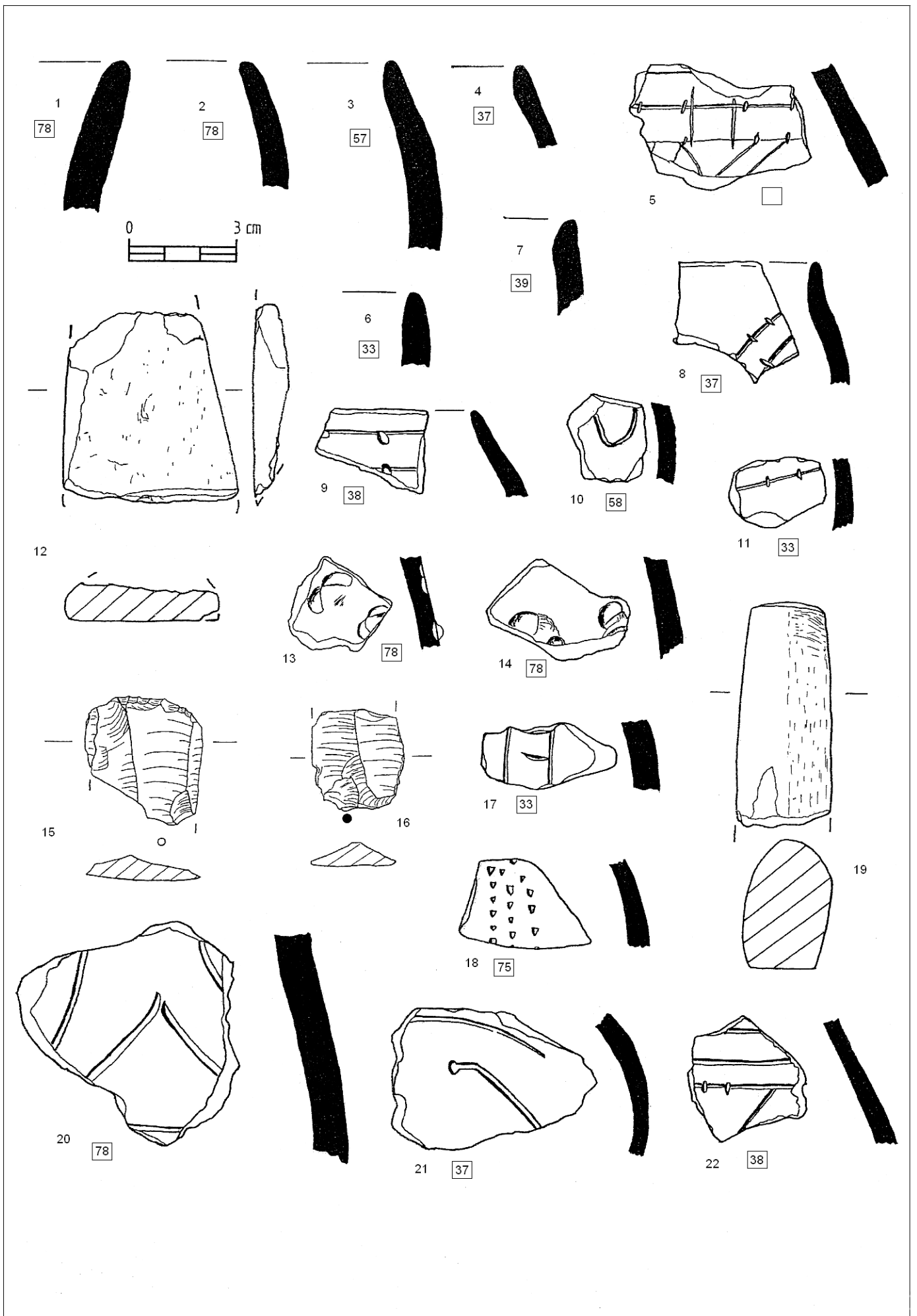
Obr.č. 19: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů v r. 1999.

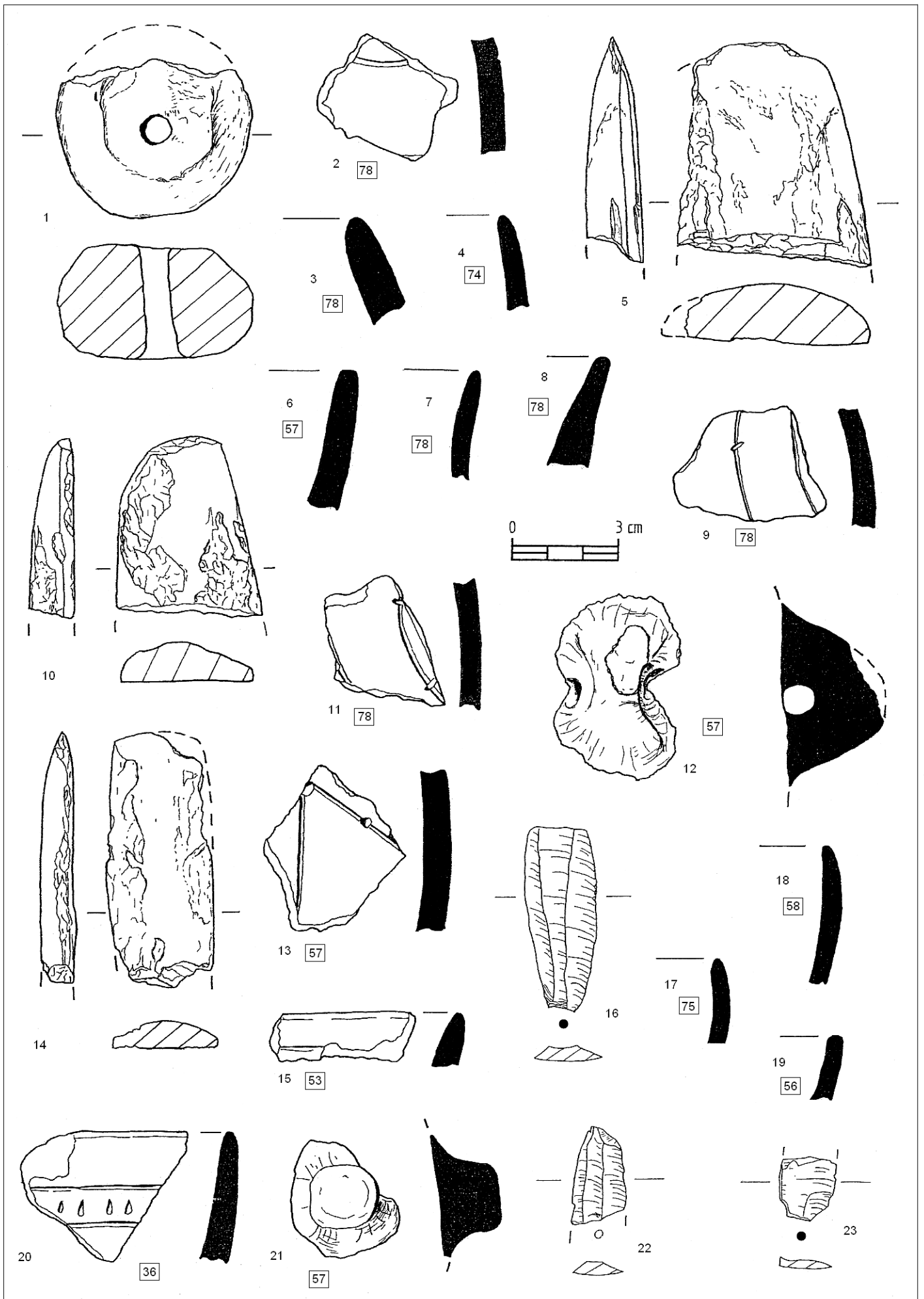
Obr.č. 20: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů v r. 1999.

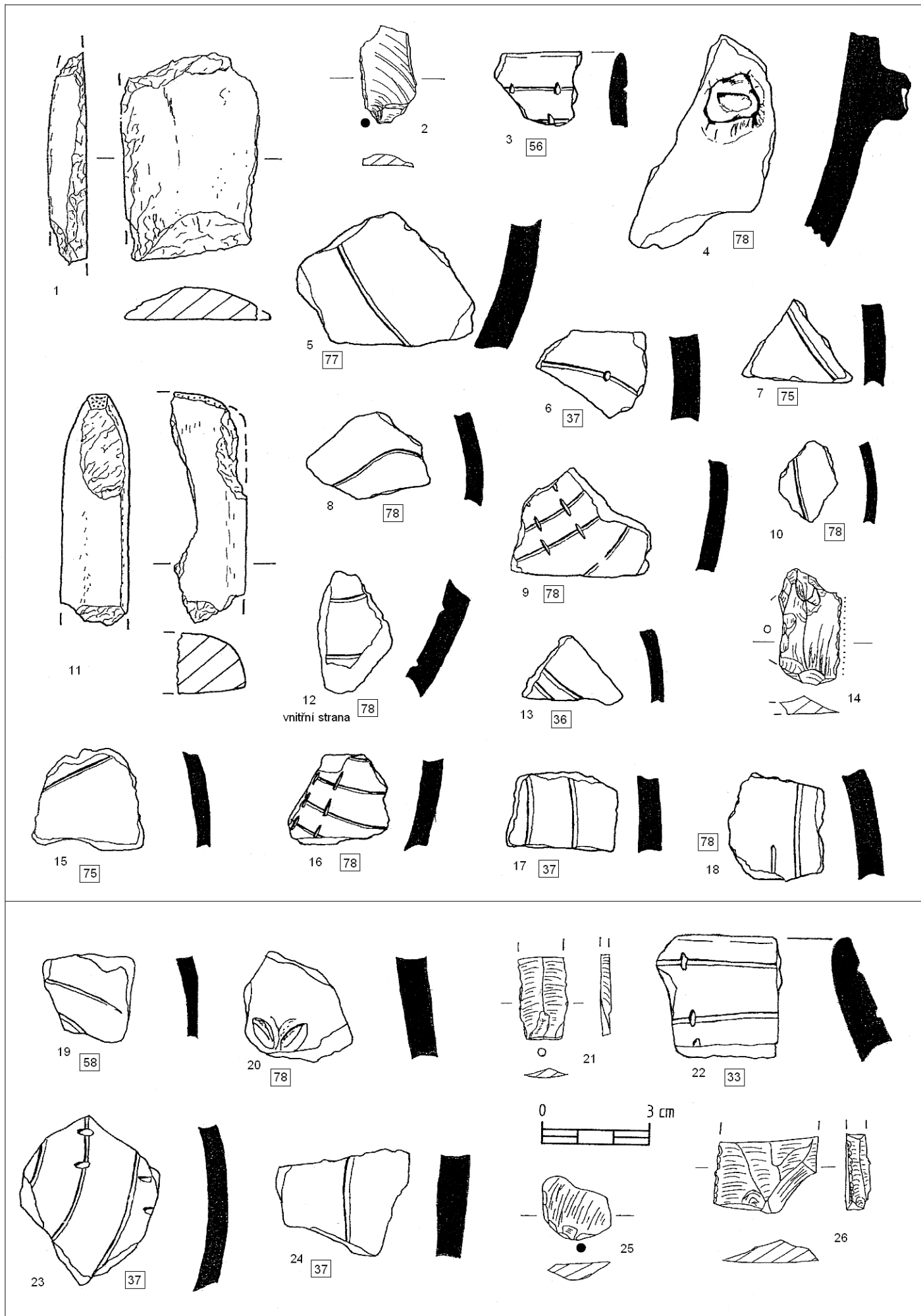
Obr. č. 21: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů v r. 1999.

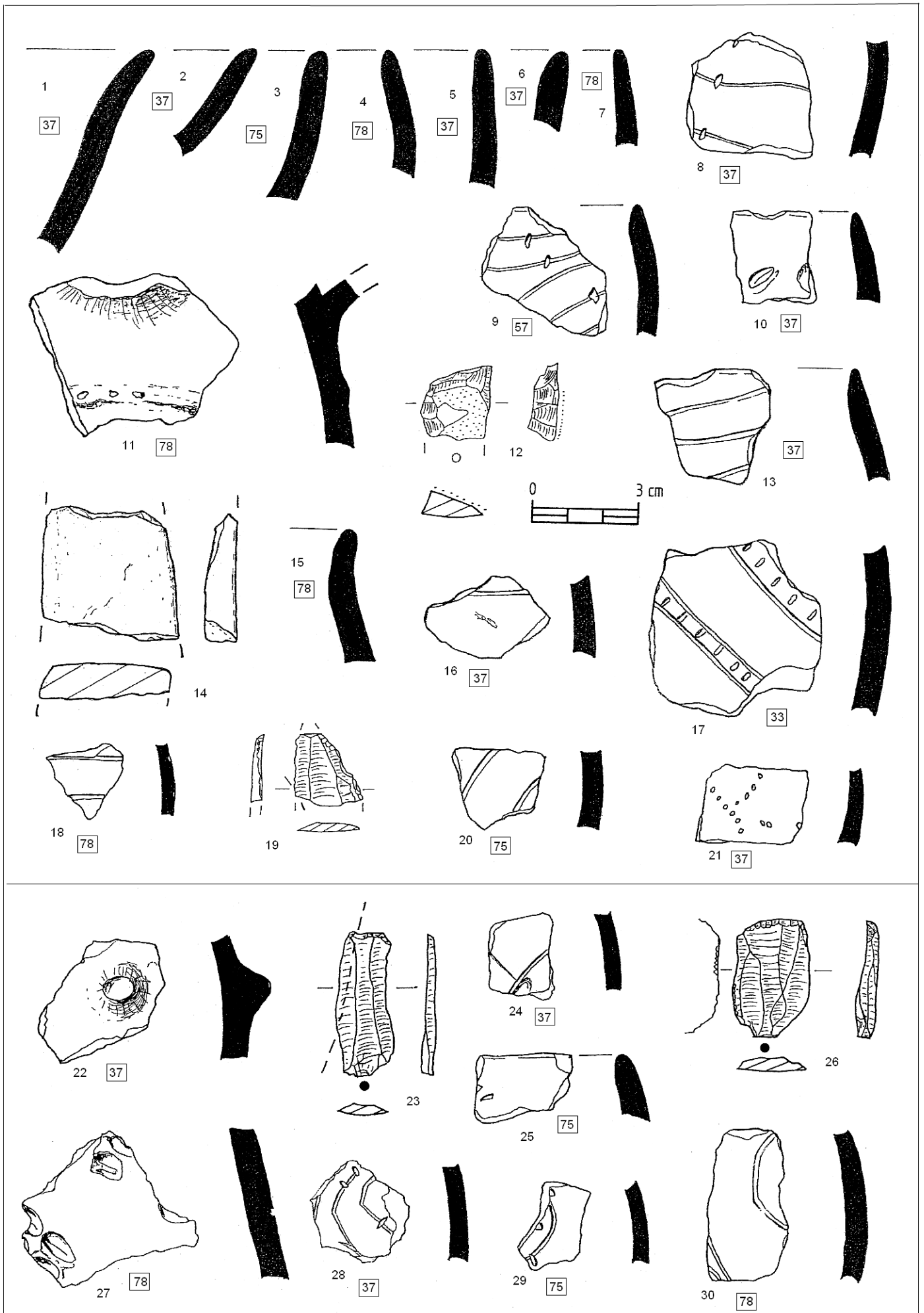
Obr.č. 22: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů v r. 1999.

Obr.č. 23: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů na jaře 2000.

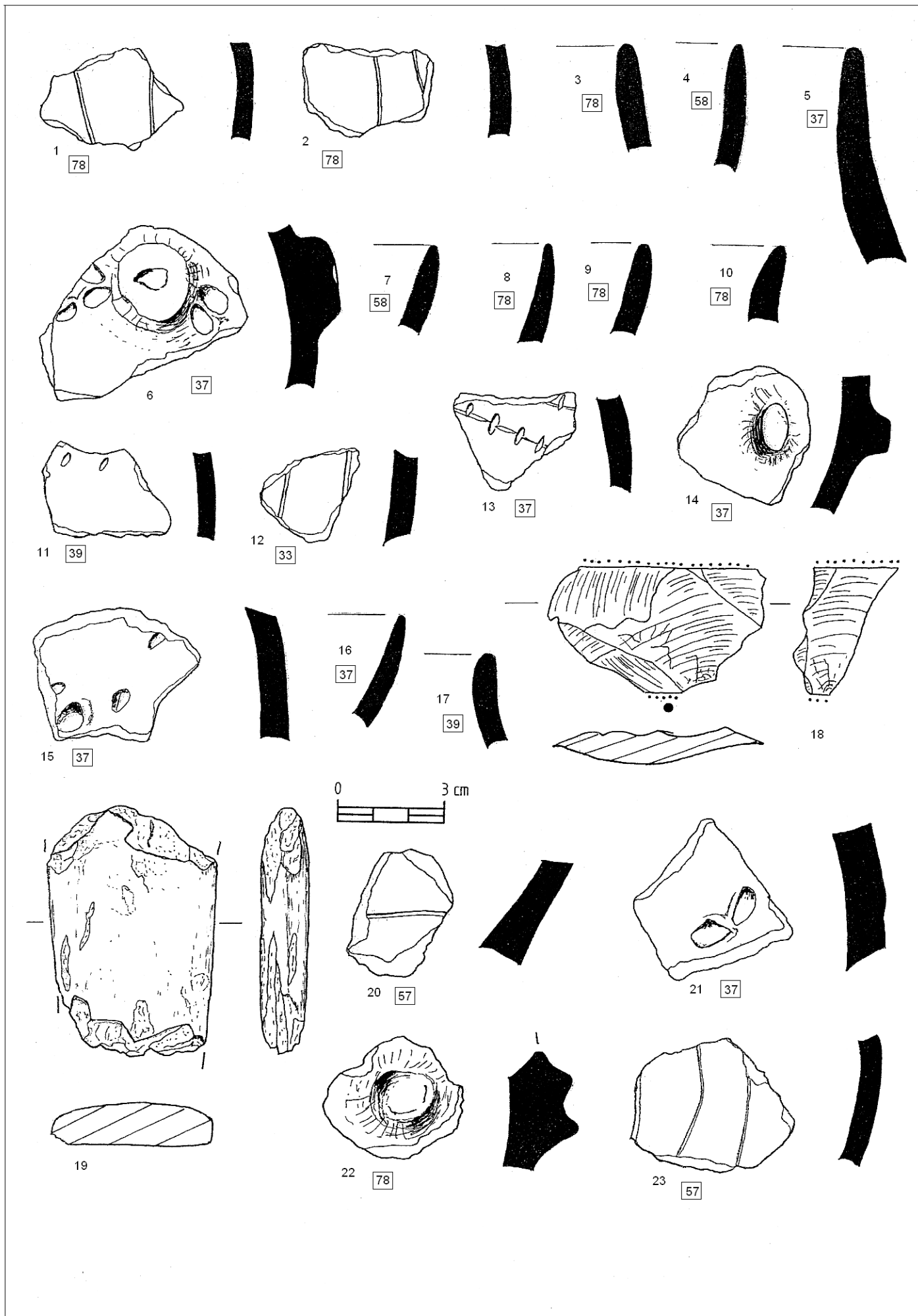

Obr. č. 24: Mašovice I.: 1-18 - nálezy ze sběrů na jaře 2000
 19-26 - nálezy ze sběrů v listopadu 2001.

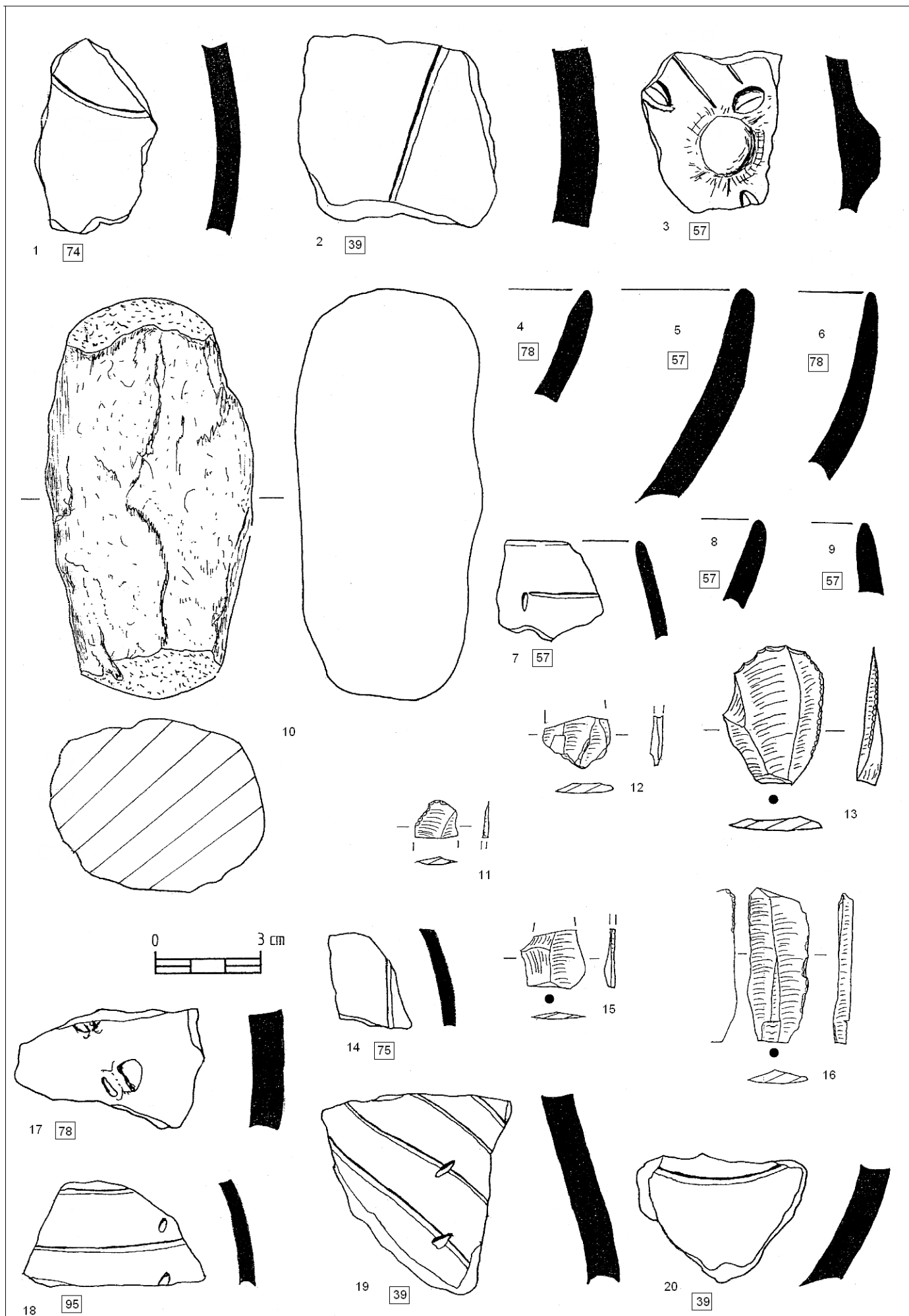

Obr. č. 25: Mašovice I.: 1-21 - nálezy ze sběrů v listopadu 2001
 22-30 – nálezy ze sběrů v květnu 2003.

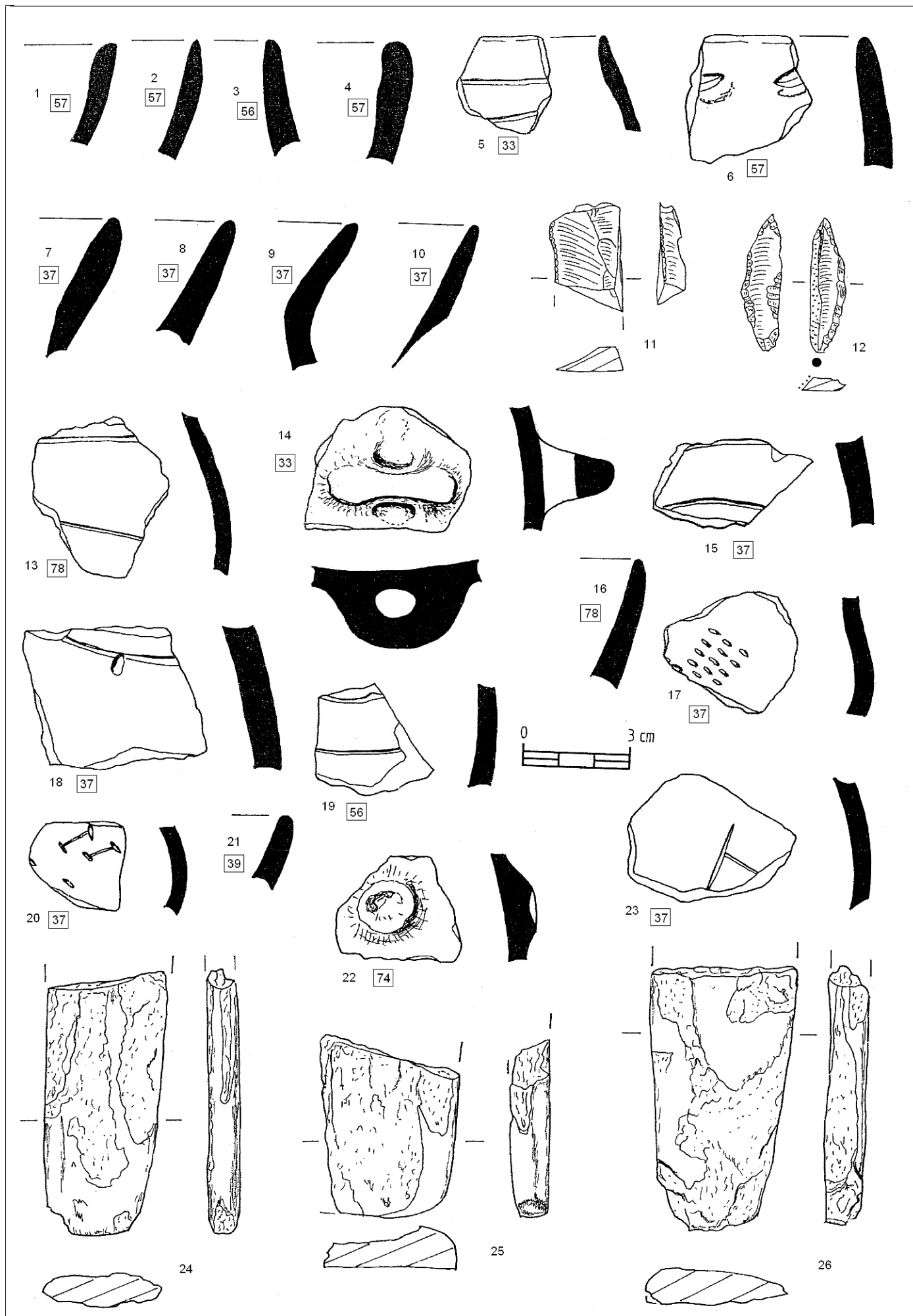

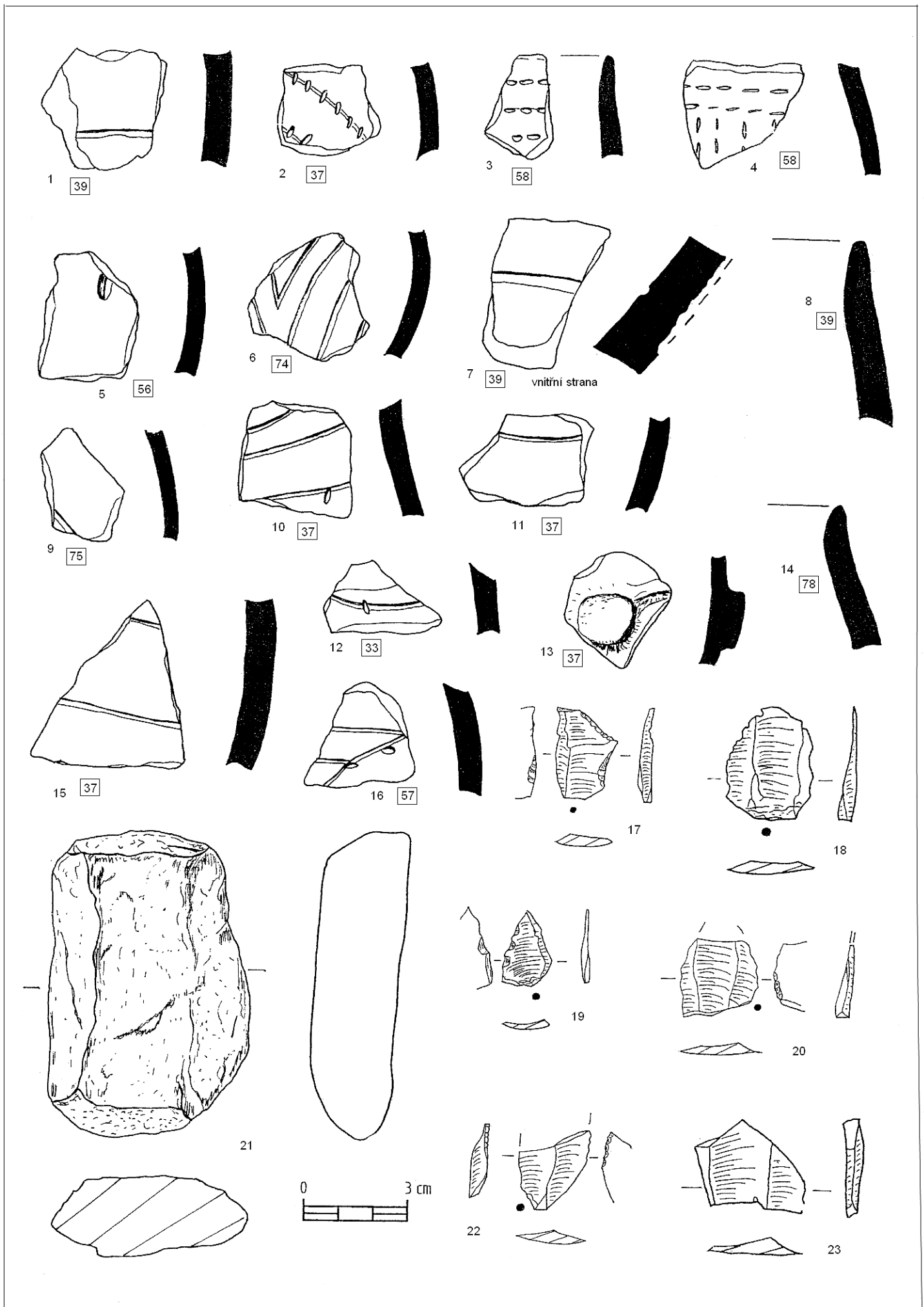
Obr. č. 26: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů v květnu 2003.

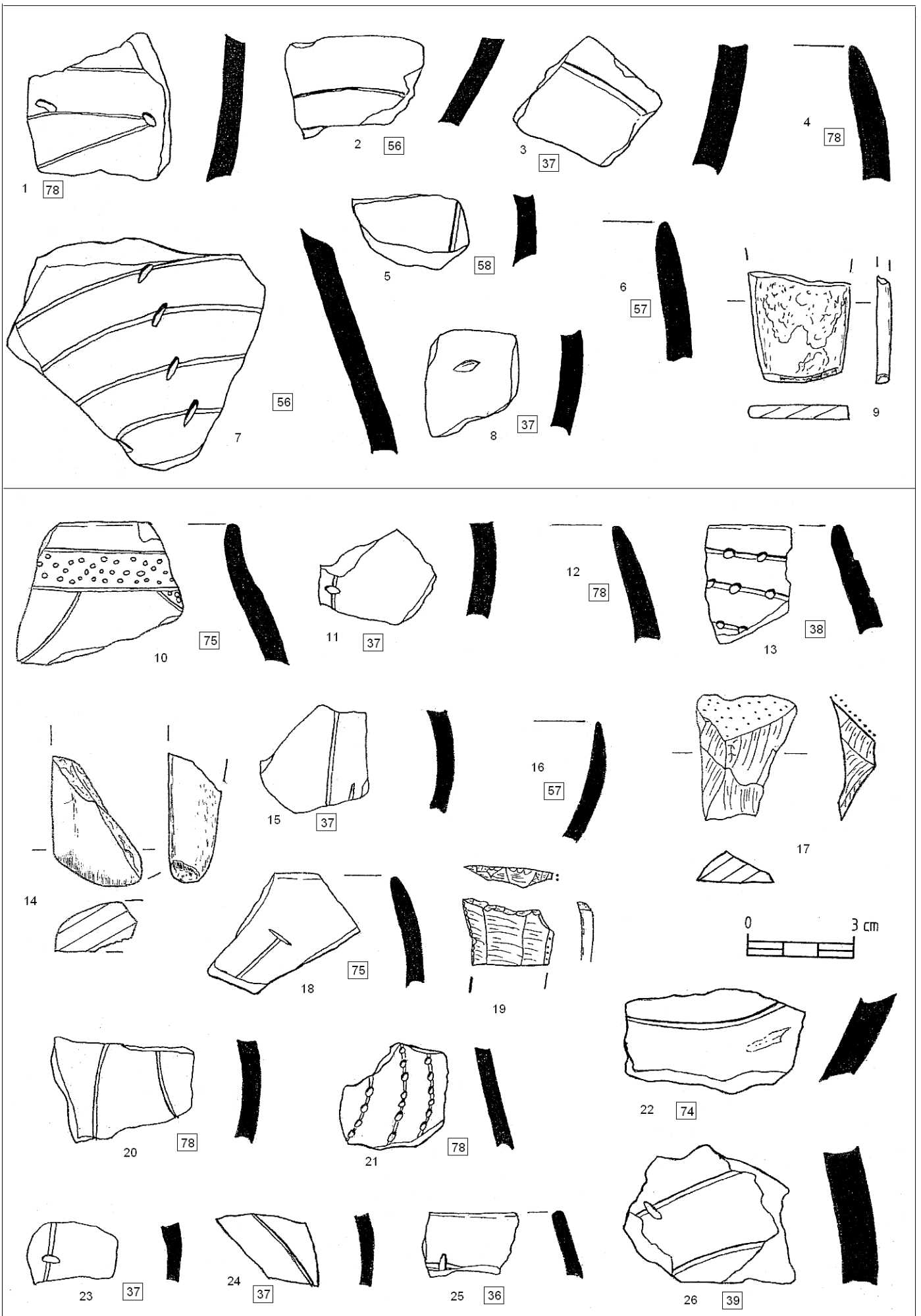
Obr.č. 27: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů v roce 2005.

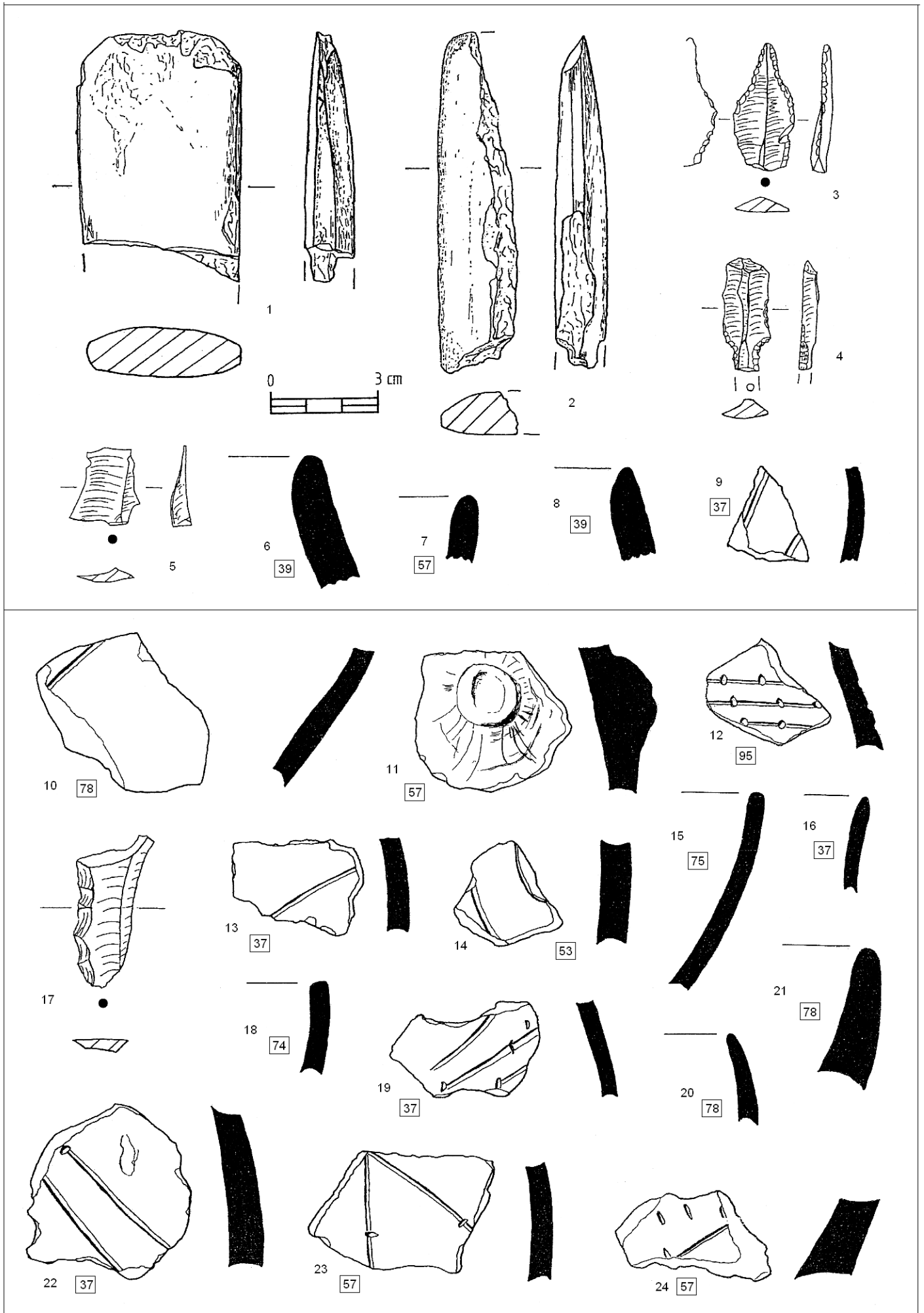
Obr.č. 28: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů v roce 2005.

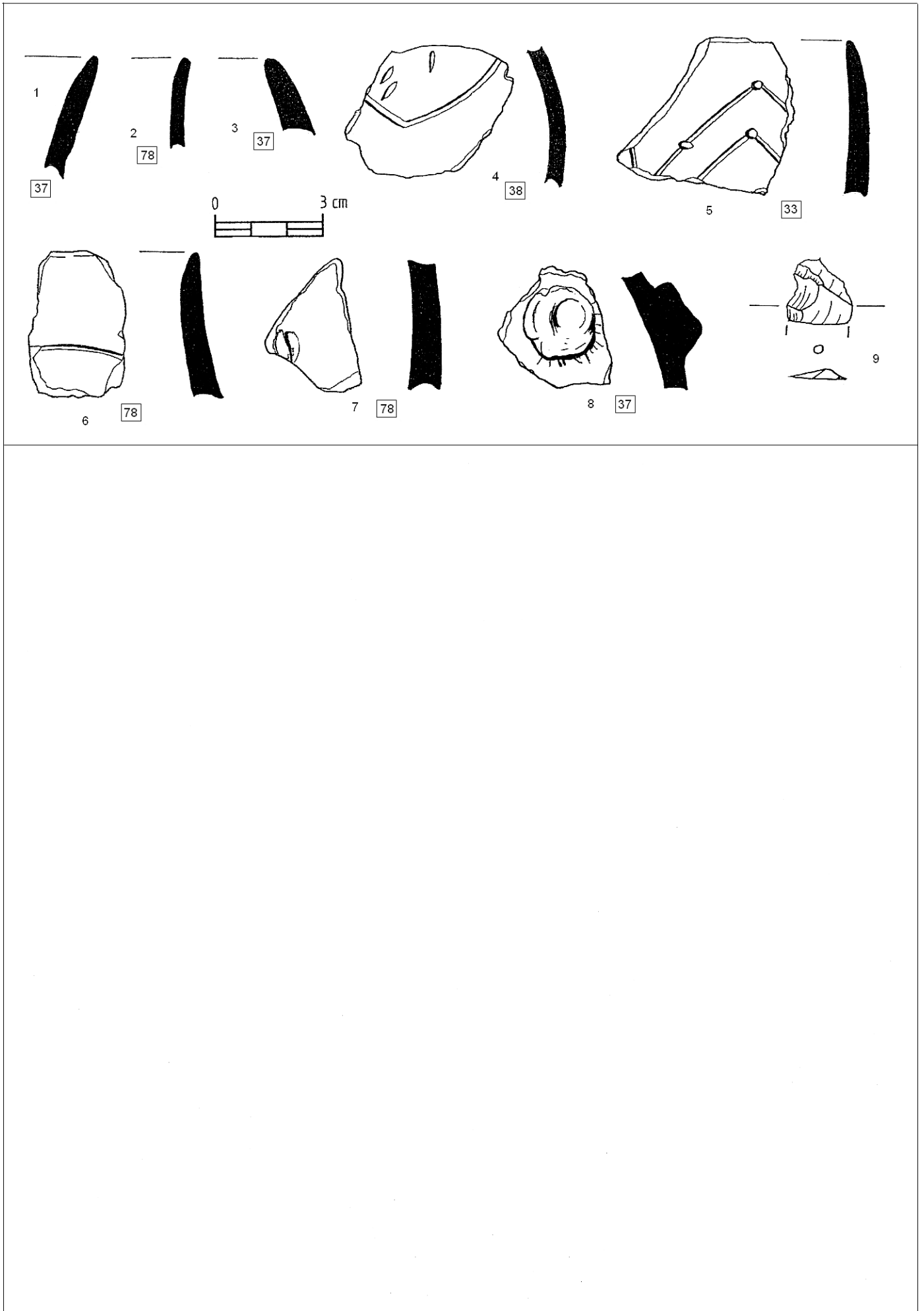
Obr. č. 29: Mašovice I. Movité nálezy ze sběrů v roce 2005.

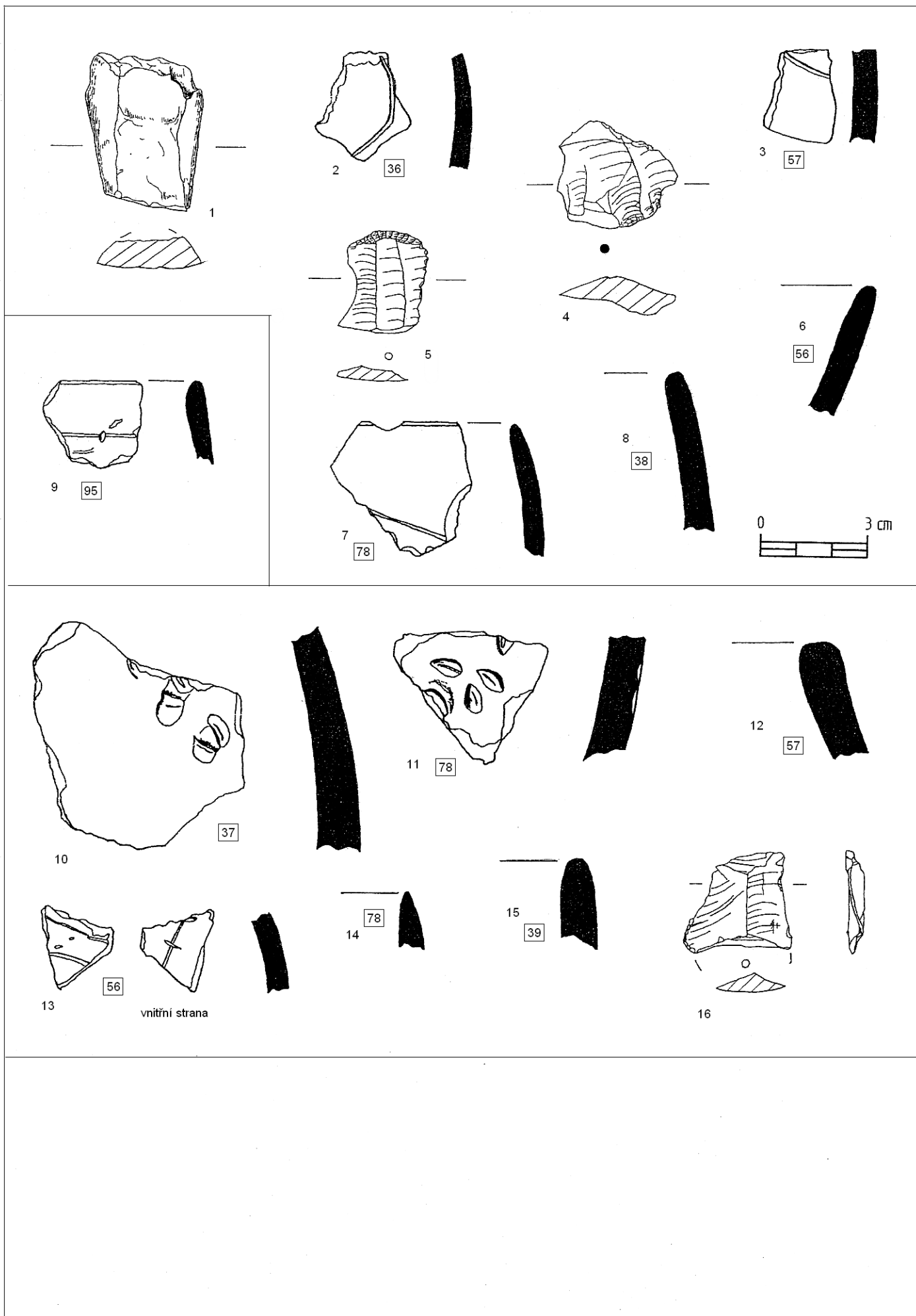
Obr.č. 30: Mašovice I.: 1-9 - nálezy ze sběrů v roce 2005
 10-26 - nálezy ze sběrů v listopadu 2008.

Obr. č. 31: Mašovice I.: 1-9 - nálezy ze sběrů v r. 2009
 Mašovice II.: 10-24 - nálezy ze sběrů na jaře 2000.

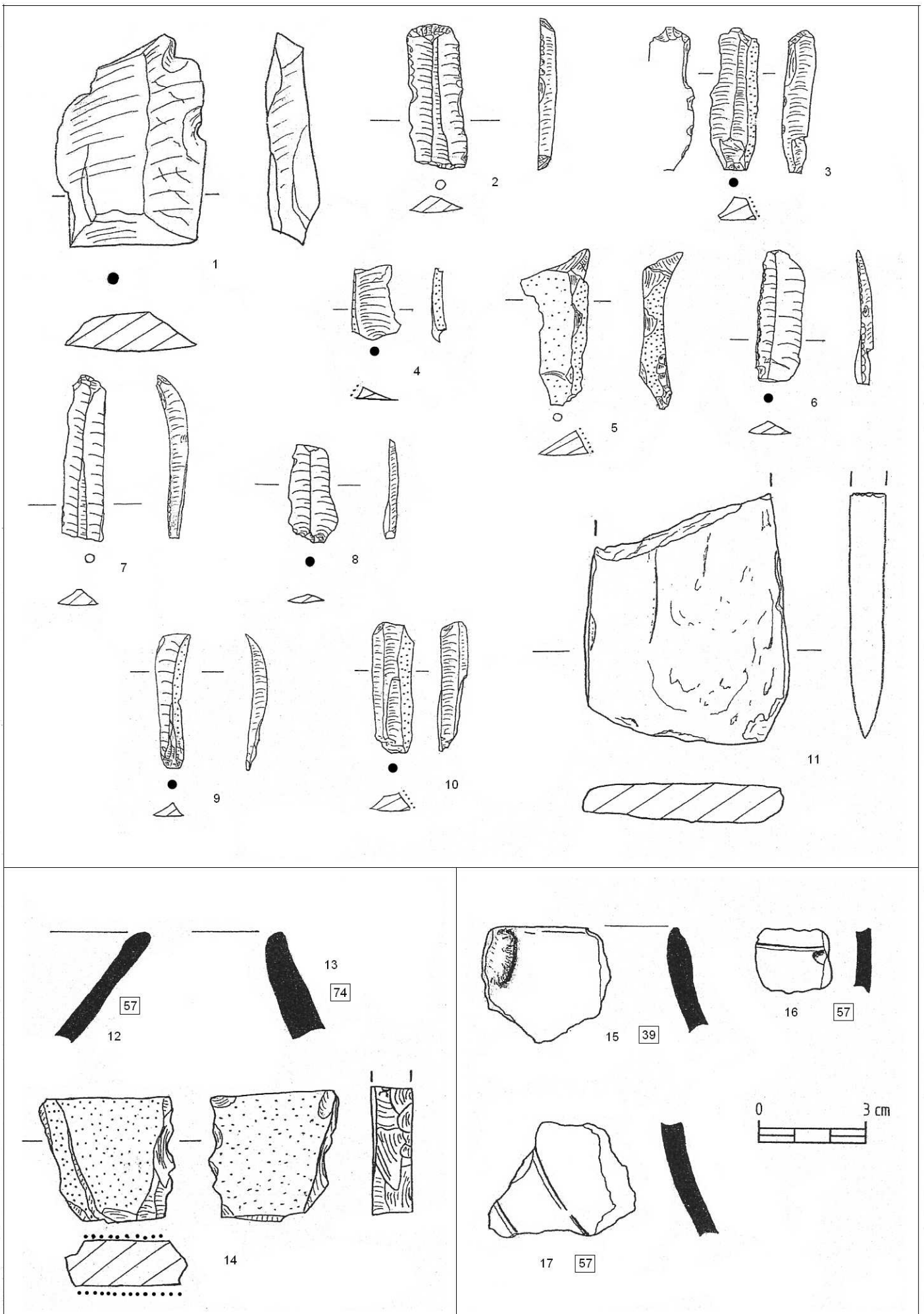

Obr.č. 32: Mašovice II. Movité nálezy ze sběrů na jaře 2000.

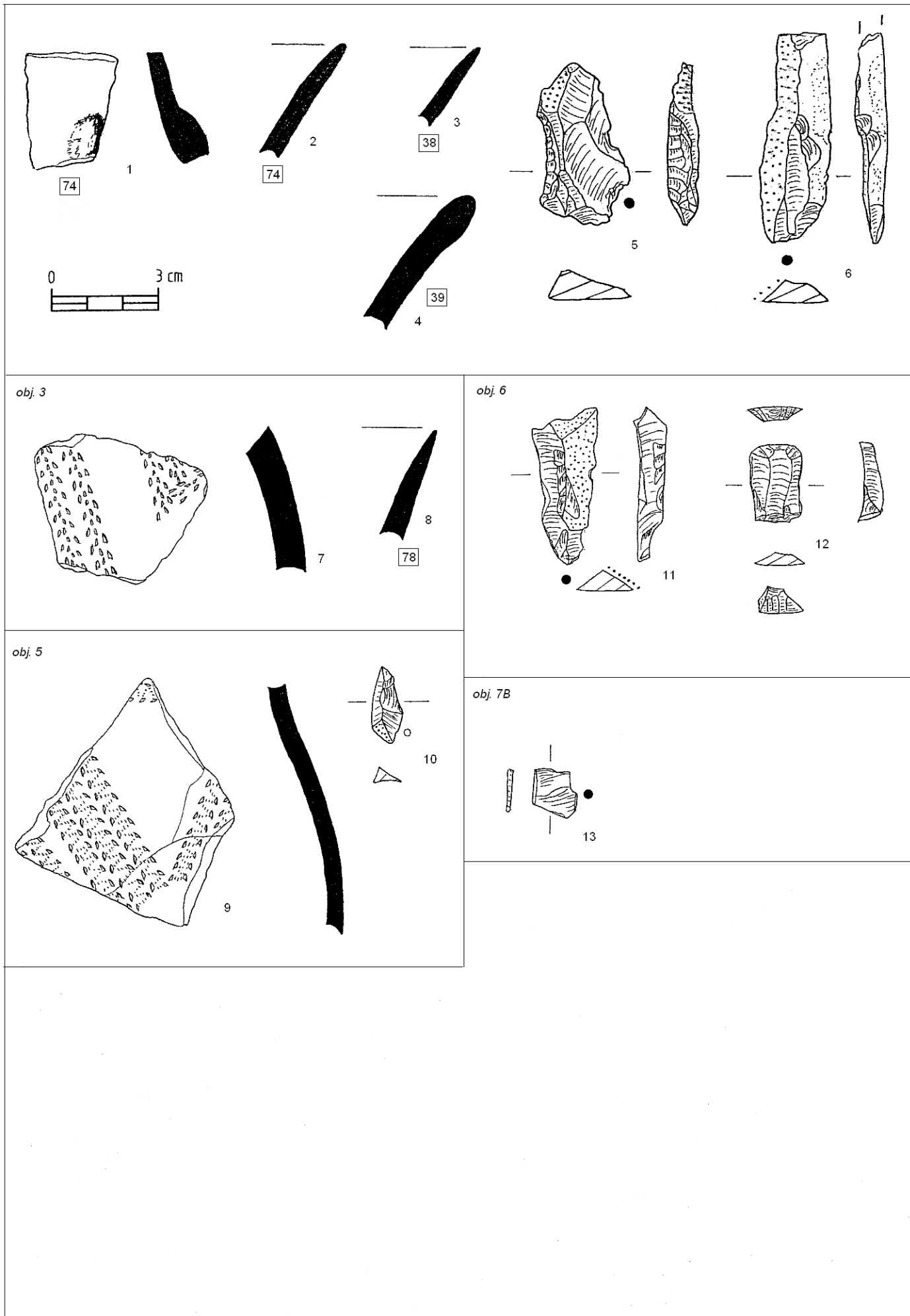

Obr. č. 33: Movité nálezy ze sběrů na lokalitách Ohnišovice (1-8), Polžice (9) a Semošice (10-16).

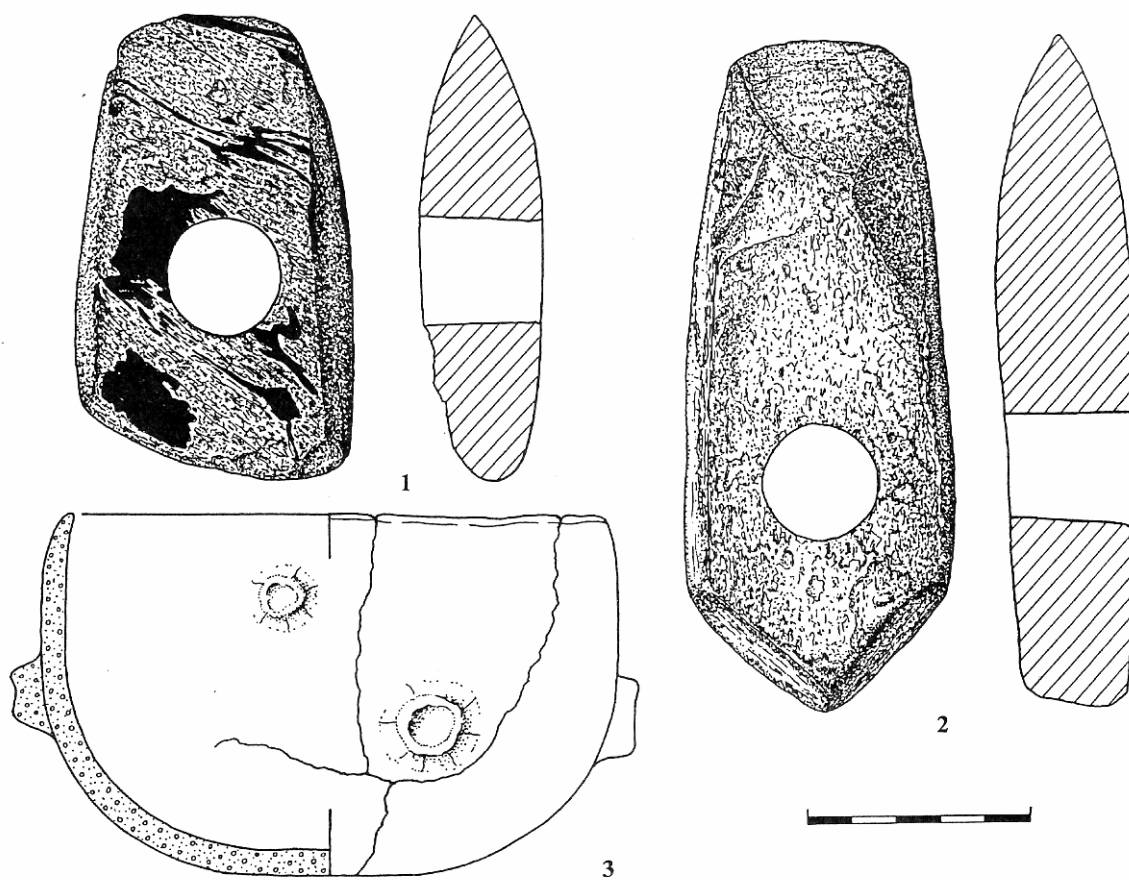

Obr.č. 34: Staňkov.: 1-11 - nálezy ze sběrů v r. 1999
 12-14 - nálezy ze sběrů v listopadu 2000
 15-17 - nálezy ze sběrů v r. 2002.

Obr. č. 35: Staňkov.: 1-6 - nálezy ze sběrů v r. 2002
7-13 – nálezy z výplně objektů.

Obr.č. 36: Ojedinělé nálezy z lokalit Kanice, Poděvousy, Radonice.